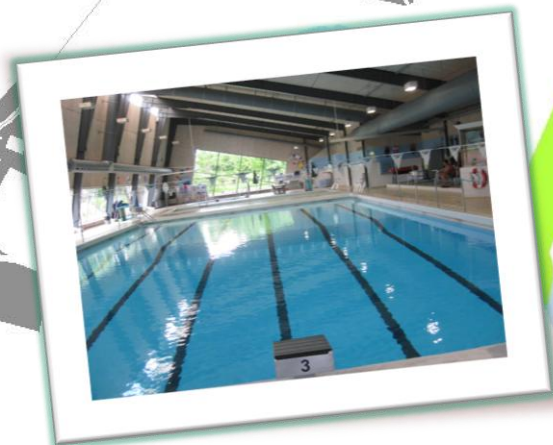

UNDERSØGELSE AF IDRÆTSFACILITETER I HØJE-TAASTRUP KOMMUNE

Jens Høyer-Kruse

Oktober 2011

Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune

Jens Høyer-Kruse

Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune

Udarbejdet af:

Jens Høyer-Kruse
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Udgivet oktober 2011
ISBN 978-87-92646-26-2
Stregkode EAN 9788792646262

Opsætning: Jens Høyer-Kruse
Foto: Jens Høyer-Kruse, Lokale- og Anlægsfonden, Henrik Skovrider
Tryk: Print & Sign, Odense

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC) er en videreførelse af forskningscenteret Idrætsforsk, som blev oprettet på Gerlev Idrætshøjskole i midten af 1970'erne. Idrætsforsk gennemførte allerede i begyndelsen af 1980'erne den første undersøgelse af idrætsfaciliteter i Danmark som en del af en større undersøgelse af idrætten i Ringsted Kommune. Senere gav forskningen på Idrætsforsk idé til opførelsen af Bevægelseshuset ved Gerlev Idrætshøjskole og Gerlev Legepark, der har været inspiration for det nybrud i idrætsarkitekturen, som har fundet sted i Danmark de seneste ti år. Forskerne på Idrætsforsk stod også for den første europæiske konference om idrætsfaciliteter, der blev afholdt i 1993 i København. Siden da har forskningscenteret gennemført flere undersøgelser, som er relevante for denne undersøgelse. Det gælder en undersøgelse af brugertilfredshed på idrætsanlæg og en undersøgelse af kvinders ønsker til de rum og lokaler, de dyrker idræt og motion i. Begge undersøgelser er finansieret af Lokale- og Anlægsfonden. Forud for denne undersøgelse er der desuden blevet gennemført tilsvarende undersøgelser i kommunerne Frederikssund, Ringsted, Slagelse og Syddjurs. CISC besidder også den største ekspertise i Danmark i analyser af både befolkningens idrætsdeltagelse og idrætspolitik. Centeret står også for en større undersøgelse af kommunal idrætspolitik, der blev afsluttet ved udgangen af 2008. Se mere om forskningscenterets forskningsprofil på www.sdu.dk/cisc.

Indledning

Denne rapport er en samling af tre dele, der tilsammen udgør en samlet facilitetsanalyse, som skal beskrive og undersøge idrætsfaciliteterne i Høje-Taastrup Kommune. Formålet med analysen er at kvalificere beslutningsgrundlaget i kommunen for en udbygning, udvikling og organisering af faciliteter, lokaler og rum til idræt og motion.

Forløbet af de tre dele følger oplægget fra projektbeskrivelsen af analysen, som blev aftalt mellem Høje-Taastrup Kommune og Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC).

De tre dele er:

- 1) Kortlægning af de eksisterende faciliteter i kommunen.
- 2) Analyse af behovene for og ønskerne til idrætsfaciliteter i kommunen.
- 3) Forslag til den fremtidige udbygning af idrætsfaciliteterne i kommunen.

Hver del kan i princippet læses for sig. De to første dele indeholder størstedelen af analysearbejdet, mens den tredje del bl.a. bygger på konklusionerne fra første og anden del.

I forbindelse med udførelsen af analysen og udarbejdelsen af denne rapport vil jeg gerne takke specialkonsulent Bo Petersen og idrætskonsulent Peter Christensen fra Fritid og Kultur afdelingen i Høje-Taastrup Kommune.

Jens Høyer-Kruse, Cand. Scient. Idræt og sundhed
Ph.d.-stipendiat

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund
Institut for Idræt og Biomekanik
Syddansk Universitet

Odense 2011

Læsevejledning

Del 1 - Kortlægning af eksisterende faciliteter i kommunen s. 5-40

Første del af den samlede analyse kortlægger og beskriver de eksisterende anlæg, lokaler og rum, der anvendes til idræt i Høje-Taastrup Kommune. Kortlægningen af faciliteterne bygger på Høje-Taastrup Kommunes egen facilitetsoversigt, som bl.a. baserer sig på Lokale- og Anlægsfondens seneste facilitetsopgørelse. Kortlægningen omfatter en opgørelse af antallet af forskellige typer af anlæg og deres lokalisering og en opgørelse af deres anvendelse. Dernæst omfatter kortlægningen også en vurdering af faciliteternes 'kvalitet' på forskellige parametre såsom tilgængelighed, æstetik, funktionalitet og beskaffenhed. Denne del af kortlægningen er fremkommet dels ved indhentning af information fra kommunens kultur- og fritidssekretariat og de ansvarlige halinspektører og pedeller på anlæggene om deres anvendelse og tilstand, og dels ved egne observationer af en lang række af faciliteterne med henblik på en vurdering af deres kvalitet.

Del 2 - Analyse af behovene for og ønskerne til idrætsfaciliteterne i kommunen..... s. 41-86

Denne del af den samlede facilitetsanalyse tager delvist udgangspunkt i en interessentundersøgelse af kommunens idrætsfaciliteter udsendt til idrætsforeninger, skoler, børne- og ungdomsinstitutioner samt andre interessenter med spørgsmål om behov og ønsker til nye og bedre faciliteter og lokaler. Analysen inddrager imidlertid også en lang række data fra en undersøgelse af børns og voksnes idræts- og motionsvaner i Høje-Taastrup Kommune, hvor der også blev spurgt ind til ønsker og forslag til idrætsfaciliteter.

Del 3 - Forslag til den fremtidige udbygning af idrætsfaciliteterne i kommunen..... s. 87-118

Denne del af undersøgelsen indeholder en opsamling af den nuværende viden om befolkningens idrætsdeltagelse og en kort gennemgang af befolkningsprognosen og den kommende udvikling for Høje-Taastrup Kommune, samt hvordan det indvirker på kravene til kommunens fremtidige idrætsfaciliteter. Denne sidste del af den samlede undersøgelse af idrætsfaciliteterne i Høje-Taastrup Kommune vil også gennemgå en række forslag til *overordnede principper* for idrætsfaciliteterne, som grundlag for den fremtidige udvikling og udbygning af faciliteterne, der både tilgodeser den foreningsorganiserede idræt og den selvorganiserede idræt, restgrupper m.fl., og endelig vil forskellige konkrete *idéer og forslag* til udvikling af faciliteterne i kommunen blive præsenteret.

Del 1

Kortlægning af de eksisterende faciliteter i kommunen

Indhold

1. Indledning	7
2. Idrætsfaciliteternes dækning	8
2.1 Faciliteterne i antal	8
2.2 Faciliteterne i forholdstal.....	8
3. Idrætsfaciliteternes placering og lokalisering	13
3.1 Fordeling af idrætsfaciliteter i kommunen	16
4. Beskrivelse og vurdering af idrætsfaciliteterne	17
5. Facilitetsoversigt for Høje-Taastrup Kommune.	36

1. Indledning

Denne analyse indgår som en del af en større analyse, som skal beskrive og undersøge idrætsfaciliteterne i Høje-Taastrup Kommune. Formålet med undersøgelsen er at kvalificere beslutningsgrundlaget i Høje-Taastrup Kommune for en udvikling af faciliteter, anlæg og rum til idræt og motion i overensstemmelse med fremtidige behov og kommunens idrætspolitiske mål.

Som forudsætning for at foretage en analyse af behovet for nye faciliteter og lokaler til idræt og evt. ændring af de bestående skal denne del af analysen foretage en kortlægning af anlæg, lokaler og rum, der i dag anvendes til idræt i Høje-Taastrup Kommune. Kortlægningen omfatter:

- En opgørelse af antallet af forskellige typer af anlæg, og en sammenligning deraf med regions- og landsgennemsnittet.
- En registrering af anlæggenes placering og lokalisering.
- En analyse af hvilke idrætsformer, faciliteterne anvendes til (og kan anvendes til).
- En vurdering af faciliteternes 'kvalitet' på følgende parametre: tilgængelighed, æstetik, funktionalitet, egnethed for forskellige grupper og idrætsformer mv.
- En opgørelse af faciliteternes og anlæggenes anvendelse (hvem og hvornår).

Undersøgelsen vil bygge på følgende informationer og kilder:

- Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase, der indeholder oplysninger om antallet af idrætsfaciliteter inden for en række typer af faciliteter.
- Supplerende informationer fra kommunen om faciliteter, anlæg og rum, der ikke er registreret i Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase.
- Informationer fra kommunen og de ansvarlige (halinspektører, pedeller o.a.) på anlæggene om faciliteternes anvendelse.
- En spørgeskemaundersøgelse rettet mod de største idrætsanlæg og -faciliteter med spørgsmål om anlæggenes anvendelse.
- Observation af alle de registrerede faciliteter, som grundlag for den kvalitative vurdering af anlæggene.

2. Idrætsfaciliteternes dækning

Lokale- og Anlægsfonden har en facilitetsdatabase på sin hjemmeside, der giver et interaktivt og komplet overblik over antallet af idræts- og kulturfaciliteter i Danmark. Databasen kan bruges til at sammenligne faciliteterne i landets kommuner og regioner og se, hvor mange idrætshaller, gymnastiksale, svømmehaller, boldbaner og klubhuse, der er i en bestemt kommune eller region. Det er således både muligt at opgøre en kommunes idrætsfaciliteter i antal og antallet af faciliteter i forhold til kommunens indbyggerantal. I forbindelse med denne undersøgelse er det dermed relevant at se på antallet af forskellige facilitetstyper i Høje-Taastrup Kommune og sammenligne med regions- og landsgennemsnittet.

2.1 Faciliteterne i antal

Høje-Taastrup Kommune har sin egen opgørelse af kommunens idrætsfaciliteter, som udspringer af de tal, som kommunen har indberettet til Lokale- og Anlægsfondens database i starten af 2010 (jf. Tabel 1). Langt størstedelen af faciliteterne i opgørelsen er offentlige, mens resten er private¹, og som kommunen i nogle tilfælde har mulighed for at leje sig ind i.

Tallene i Tabel 1 er inden for de forskellige facilitetstyper inddelt i forhold til størrelse og funktionalitet. Denne inddeling stammer fra Lokale og Anlægsfondens database, og Høje-Taastrup Kommunes egen opgørelse har ikke samme detaljeringsgrad, men omfatter til gengæld enkelte idrætsfaciliteter, som databasen ikke har medtaget.

Ud fra denne facilitetsopgørelse fremgår det, at Høje-Taastrup Kommune har et bredt udvalg af faciliteter, der kan benyttes af en lang række forskellige idrætsgrene – både i forbindelse med daglig træning og til konkurrence. Udvalget af faciliteter tilgodeser primært de største og mest udbredte idrætsaktiviteter, mens de små og mindre udbredte idrætsgrene har ringere muligheder for at finde en facilitet i Høje-Taastrup Kommune, der kan dække deres behov. Dette vil fremgå tydeligere i næste afsnit.

2.2 Faciliteterne i forholdstal

Den aktuelle facilitetsdækning kan også anskueliggøres ved at sammenligne Høje-Taastrup Kommune med andre kommuner/regioner. Sammenligningen foregår ved at se på, hvor mange indbyggere der er pr. facilitet i den pågældende kommune og i regionen generelt. Konkret bliver dette forhold angivet som et 'forholdstal', dvs. at i Høje-Taastrup Kommune med 47.664 indbyggere og 7 skydeanlæg er de 5.958 borgere om at deles om ét skydeanlæg. Via Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase er det ved hjælp af disse forholdstal således muligt at sammenligne forskellige kommuners facilitetsdækning i forhold til deres indbyggertal.² Til sammenligningen er valgt Region Sjælland, som Høje-Taastrup grænser op til og Region Hovedstaden som kommunen er en del af. I sammenligningen bør man være opmærksom på, at Region Hovedstaden er domineret af store bymæssige bebyggelser mens Region Sjælland i højere grad er en blanding af større provinsbyer, mindre byer og landsbyer samt meget store landzone-områder. Det

¹ Dette omfatter også selvejende organisationer, som råder over idrætsfaciliteter.

² I beregningen af forholdstal er medtaget både offentlige og private faciliteter.

har ikke været muligt at sammenligne med tal for hele landet. Desuden er der kun valgt de mest udbredte og almindelige faciliteter ud til sammenligningen, såsom haller, gymnastiksale, svømmehaller, atletikanlæg og boldbaner, samt en række af øvrige idrætsfaciliteter (jf. Tabel 2).

Af tabellen fremgår det, at Høje-Taastrup Kommune har en *dårligere* facilitetsdækning i forhold til Region Sjælland og Region Hovedstaden, når det f.eks. drejer sig om:

- Mellemstore idrætslokaler og gymnastiksale (300-799 m²)
- Svømmehaller m. 50 m bassiner
- Ridebaneanlæg
- Atletikanlæg med 400 m bane og min 2 spring og 3 kast
- Klublokaler til idrætsforeninger

Til gengæld har kommunen en *bedre* facilitetsdækning i forhold til regions- og landsgennemsnittet, når det f.eks. drejer sig om:

- Idrætslokaler og gymnastiksale (under 300 m²)
- Fodboldbaner
- Motorsportsanlæg
- Tennisbaner
- Skianlæg
- Motionsstier

Endelig er det værd at bemærke, at der i kommunen ikke forefindes idrætslegepladser, som er en oplagt lege- og idrætsmulighed for alle aldersgrupper, og hvor der er fri adgang, åbent hver dag hele året rundt.

Tabel 1. Opgørelse over antal idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune. Kilde: Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase (opdateret 2010).

	Offentlig / Selvejende	Privat	Total
Atletikanlæg			
Atletikanlæg med 400 m bane og min 2 spring og 3 kast			
Mindre atletikanlæg	3		3
Boldbaner			
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	29		29
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs	1		1
Fodboldbaner (11 mands) jord/grus	5		5
Andre udendørs boldbaner	21		21
Gadeidræt			
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (udendørs)	1		1
Bandebaner (multibaner placeret på skoler)	2		2
Idrætslegepladser			
Skaterbaner/anlæg (udendørs)			
Haller, idrætslokaler og gymnastiksale			
Idrætshal på 800 m ² eller derover	8	4	12
Antal af ovenstående placeret på skoler	8		8
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale (300 m ² - 799 m ²)	2		2
Antal af ovenstående placeret på skoler	2		2
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	23	3	26
Antal af ovenstående placeret på skoler	23		23
Klublokaler- og øvelokaler			
Klublokaler til idrætsforeninger	15	4	19
Skianlæg			
Alpin (1-3 pister)		1	1
Svømmehaller			
Svømmehaller min. 25 m bassin	2		2
Svømmehaller min. 50 m bassin			
Andre svømmefaciliteter (bade og bassiner under 25 m)	1		1
Øvrige idrætsfaciliteter			
Bowlinganlæg		1	1
Golfanlæg		1	1
Klatreanlæg	3		3
Motionsstier	6		6
Antal af ovenstående, der er oplyste			
Motionscentre/styrketræningscentre	2	3	5
Træningspavilloner og andet udendørs fitnessudstyr			
Motorsportsanlæg	1		1
Petanque og bocciabaner	8		8
Ridebaneanlæg	1	1	2
Skydeanlæg	7	1	8
Strandsportsbaner (udendørs)	3		3
Tennisbaner udendørs	22	4	26
Tennishaller	1	1	2

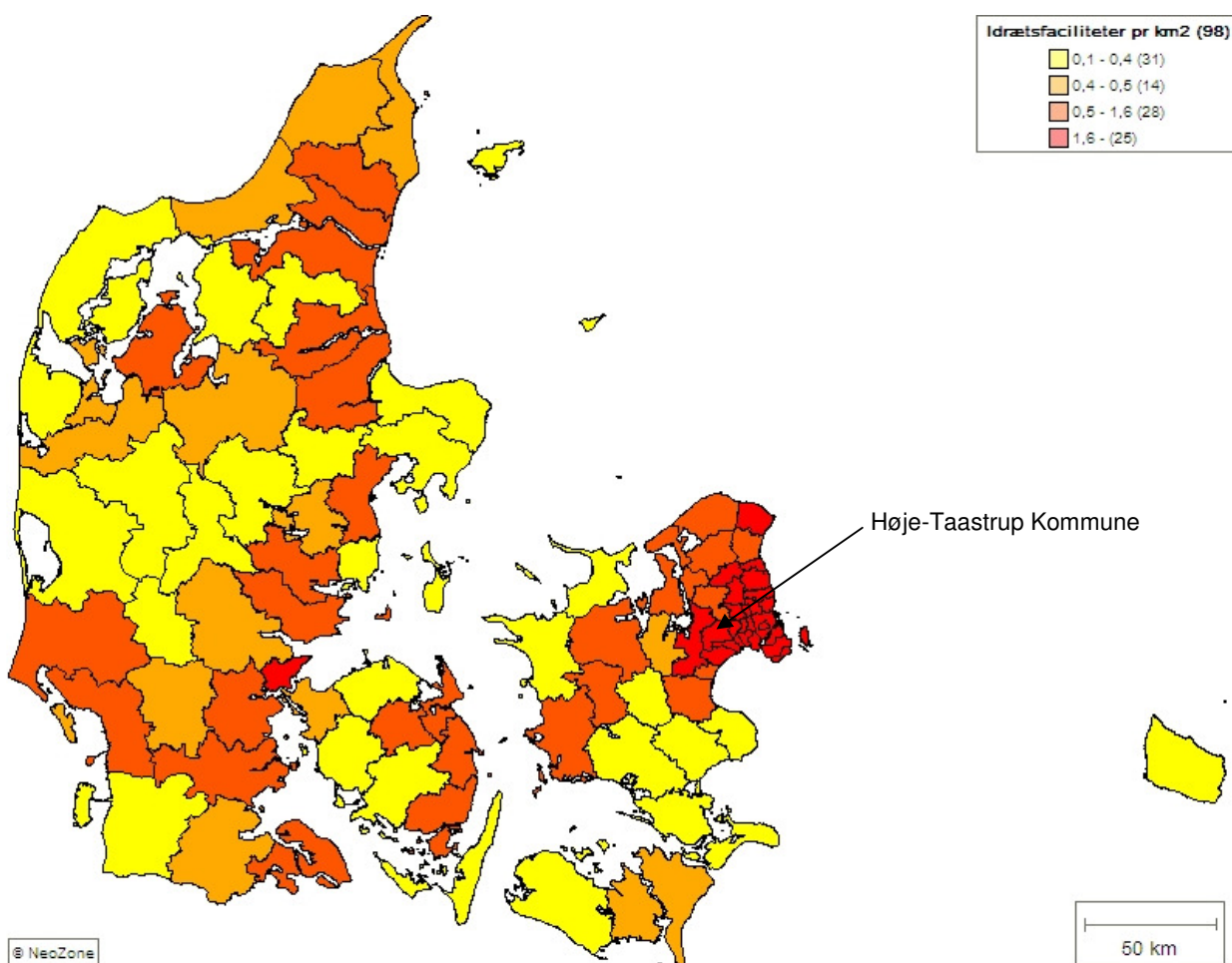
Tabel 2. Forholdstal for idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune sammenlignet med Region Hovedstaden og Region Sjælland. Kilde: Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase (marts 2010).

	Høje-Taastrup Kommune	Region Hovedstaden	Region Sjælland
Indbyggertal	47.664	1.680.170	820.564
Atletikanlæg			
Atletikanlæg med 400 m bane og min 2 spring og 3 kast		50.914	41.028
Mindre atletikanlæg	15.888	37.337	16.089
Boldbaner			
Fodboldbaner (11 mands) naturgræs	1.643	2.327	1.127
Fodboldbaner (11 mands) kunstgræs	47.664	28.002	51.285
Fodboldbaner (11 mands) jord/grus	9.532	25.077	18.234
Andre udendørs boldbaner	2.269	4.068	2.420
Gadeidræt			
BMX, dirt jump og andre cykelbaner (udendørs)	47.664	210.021	117.223
Bandebaner (multibaner)	23.832	12.264	28.295
Idrætslegepladser		76.371	37.298
Haller, idrætslokaler og gymnastiksale			
Idrætshal på 800 m ² eller derover	3.972	6.087	3.205
Idrætshaller, idrætslokaler og gymnastiksale (300 m ² -799 m ²)	23.832	5.350	5.160
Idrætslokaler og gymnastiksale under 300 m ²	1.833	4.706	4.341
Klublokaler- og øvelokaler			
Klublokaler til idrætsforeninger	2.508	2.311	1.562
Skianlæg			
Alpin (1-3 pister)	47.664	840.085	820.564
Svømmehaller			
Svømmehaller min. 25 m bassin	23.832	29.476	24.134
Svømmehaller min. 50 m bassin		140.014	273.521
Andre svømmefaciliteter (bade og bassiner under 25 m)	47.664	34.289	63.120
Øvrige idrætsfaciliteter			
Bowlinganlæg	47.664	105.010	45.586
Golfanlæg	47.664	42.004	26.469
Klatreanlæg	15.888	9.492	43.187
Motionsstier	7.944	20.489	30.391
Antal af ovenstående, der er oplyste		168.017	205.141
Motionscentre/styrketræningscentre	9.532	9.883	9.653
Træningspavilloner og andet udendørs fitnessudstyr		88.430	117.223
Motorsportsanlæg	47.664	98.833	68.380
Petanque og bocciabaner	5.958	6.245	2.109
Ridebaneanlæg	23.832	18.878	8.637
Skydeanlæg	5.958	20.489	9.768
Strandsportsbaner (udendørs)	15.888	33.603	34.190
Tennisbaner udendørs	1.833	3.387	3.205
Tennishaller	23.832	39.073	22.793

Den geografiske størrelse af kommunen i forhold til indbyggertallet og fordelingen af urbane områder kan muligvis have en indflydelse på dækningen af idrætsfaciliteter. Det har dog ikke været muligt at analysere dette aspekt i denne undersøgelse.

Men resultater fra en analyse af Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase fra 2008³ kan underbygge nogle af de ovenstående fund. Her fremgår det bl.a., at Høje-Taastrup Kommune rangerer som nummer 81 blandt de 98 danske kommuner i forhold til antallet af indbyggere der må deles om det antal faciliteter, der eksisterer for hver kommune. Udover trængslen ved idrætsfaciliteterne i kommunen har afstanden naturligvis også en betydning. Ser man på antallet af idrætsfaciliteter i forhold til kommunens areal (i km²) rangerer Høje-Taastrup Kommune således som nummer 24 ud af 98. Dette er dog ikke overraskende, da lang række kommuner i Region Hovedstaden har en god facilitetstæthed – enten fordi de er små og dermed har en høj befolkningstæthed, har relativt mange faciliteter – eller måske nærmere en kombination af disse (jf. Figur 1). I følge rapporten er der således et markant sammenfald mellem befolkningstætheden og facilitetstætheden i kommunerne, hvilket også gælder Høje-Taastrup Kommune.

Figur 1. Idrætsfaciliteter pr. km². Kilde: Analyse af Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase (2008).

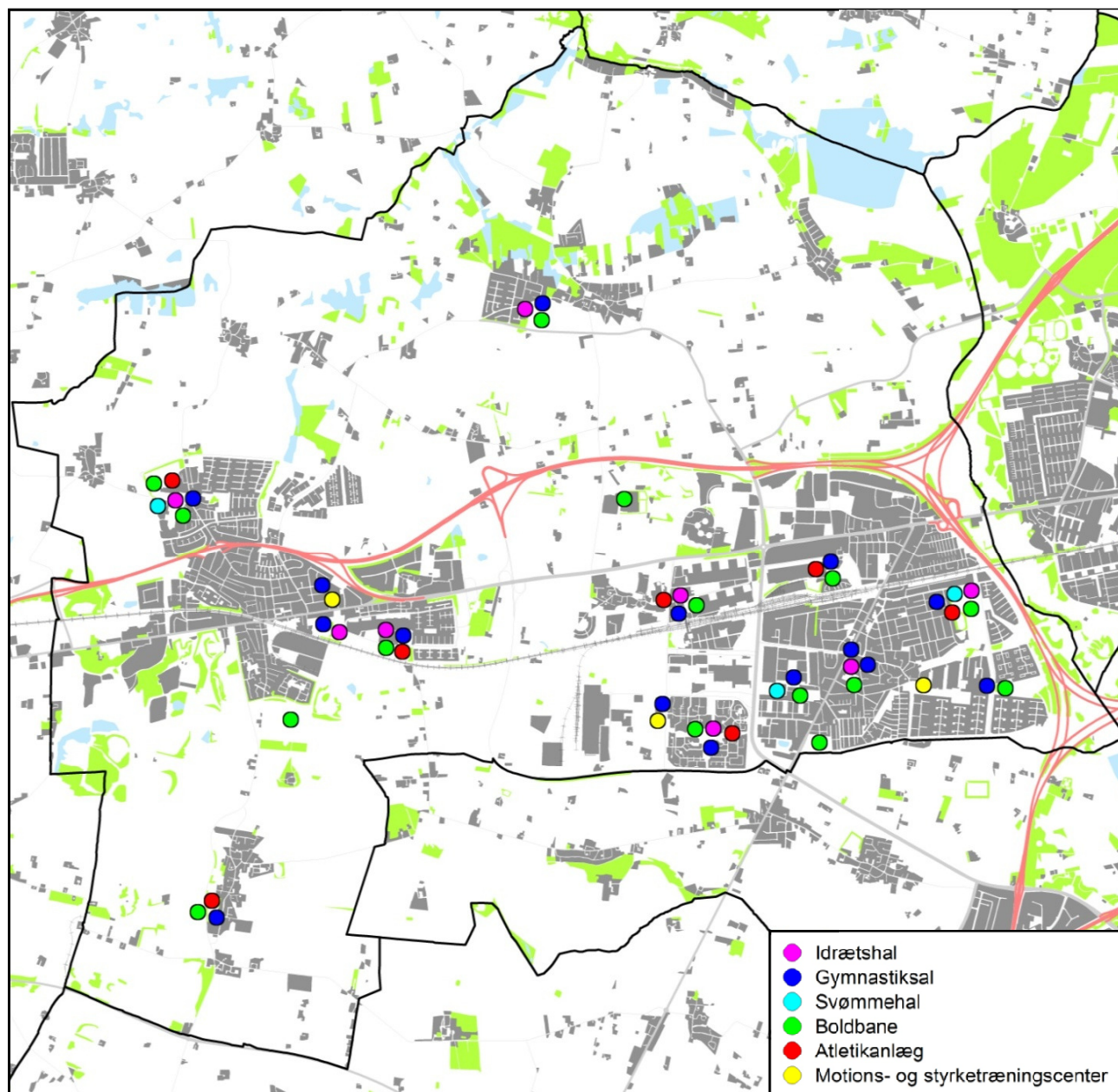

³ Kaas, Tommy (2008): *Analyse af Lokale- og Anlægsfondens facilitetsdatabase*; Kaas & Mulvad.

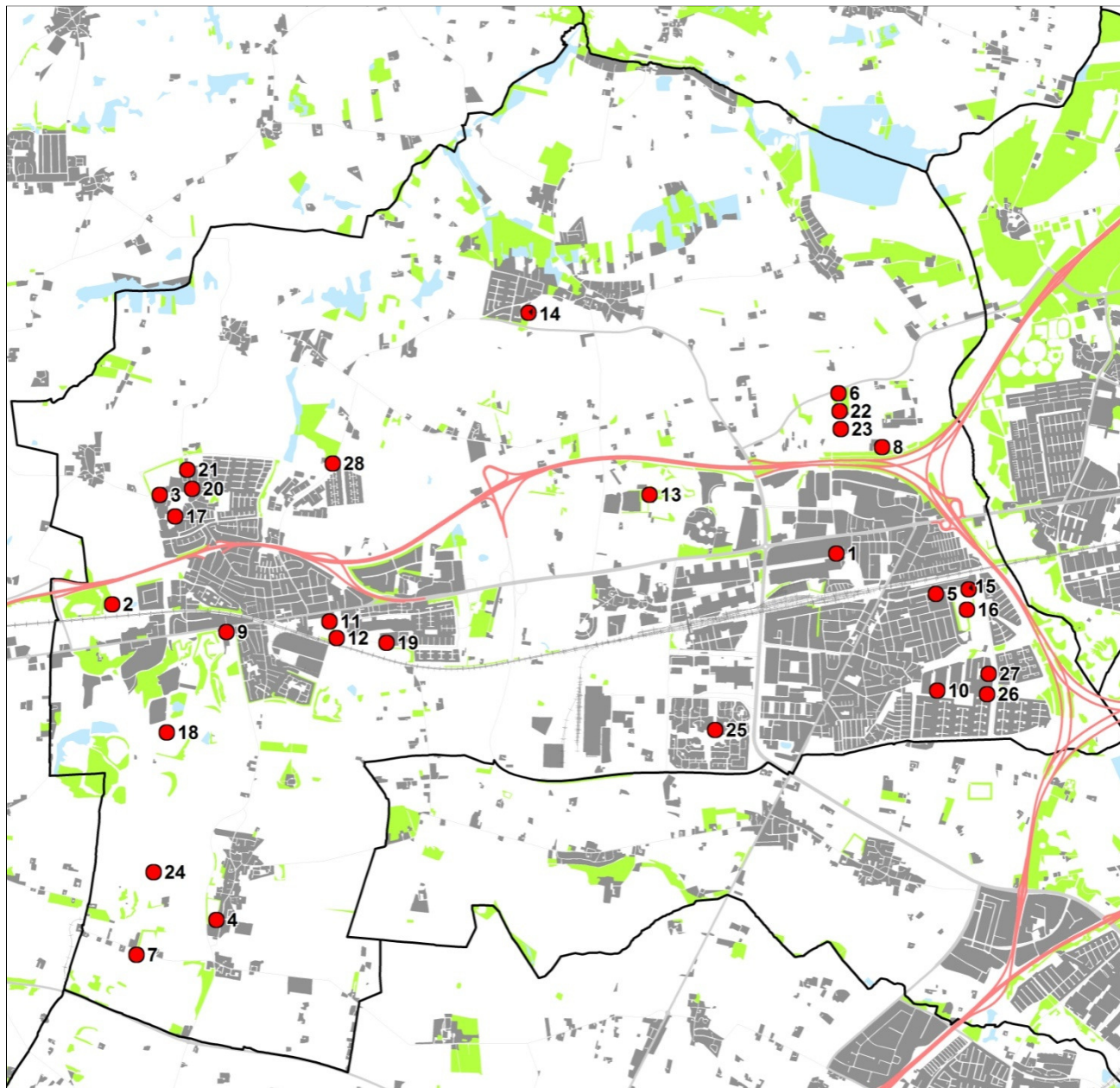
3. Idrætsfaciliteternes placering og lokalisering

For at få et indtryk af de forskellige idrætsfaciliteters geografiske placering, er disse nedenfor indtegnet på kort. På grund af det store antal idrætsfaciliteter er de fordelt over flere forskellige kort.

Figur 2. Idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune.

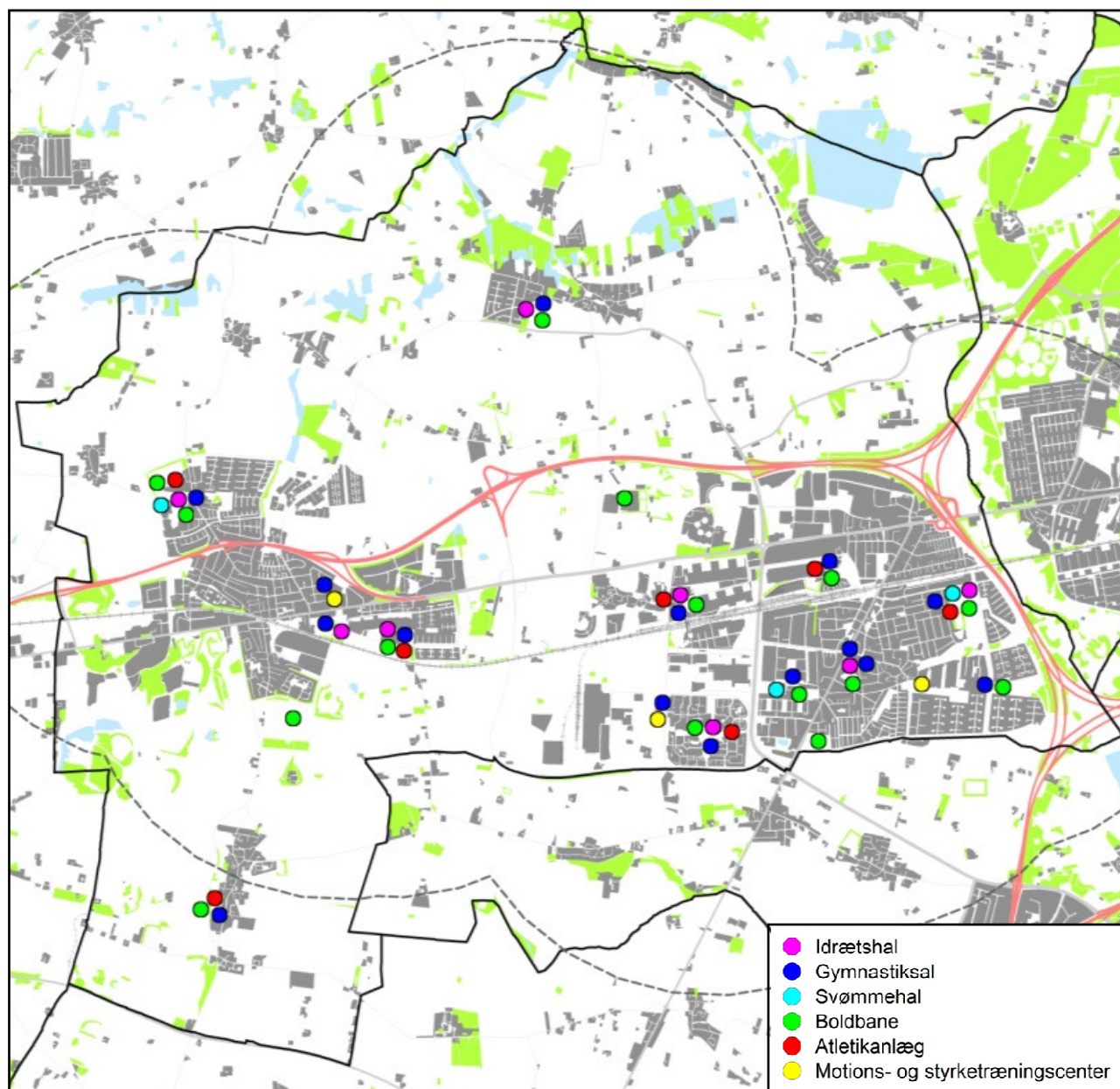

Figur 3. Øvrige idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune.

1	Want2bowl	15	Taastrup Idrætspark (tennisbaner)
2	Skydebane Vest	16	Taastrup Idrætshaller (indendørs tennisbaner)
3	Fløng skole (skydeanlæg)	17	Fløng Idrætsanlæg (skaterbane/skøjteanlæg)
4	Reerslev skole (skydeanlæg)	18	Knallertbanen
5	Parkskolen (skydeanlæg)	19	BMX Cykelbane (Klub 5'eren)
6	Skydebane Nordparken	20	Hedehusene/Fløng Cykelklub
7	Golfklubben Hedeland	21	Hedehusene/Fløng Mountainbikeklub
8	Vestegnens Rideklub	22	Taastrup Agilityklub
9	Hedehusgårdens Rideklub	23	Høje Taastrup Agilityklub
10	Blåkilde Tennisanlæg	24	Hedeland Skibakke
11	Hedehusene Gl. Idrætspark (tennisbaner)	25	Klatrevæg (Torstorp skole)
12	Hedehusene Tennisklub	26	Bueskydning – Grønhøjsskole fodboldbane
13	HTI Tennis – Hakkemosen	27	Bueskydning – Grønhøjsskole kælder
14	Sengeløse Idrætspark (tennisbaner)	28	Kallerup Hundevæddeløbsbane

Figur 4. Idrætshallernes dækningsgrad (radius: 3 km fra hver hal) i Høje-Taastrup Kommune.

3.1 Fordeling af idrætsfaciliteter i kommunen

Kortene (Figur 2 og 3) viser, hvordan hovedparten af idrætsfaciliteterne 'klumper' sig sammen i bycentre Taastrup, Hedehusene og Fløng, samt i de største af landsbyerne i kommunen, dvs. Sengeløse og Reerslev. Det mest 'facilitetsfattige' område i kommunen er den nordøstlige del af kommunen omkring Vridsløsemagle og Nybølle Vad. Disse områder er landdistrikter, der beboelsesmæssigt domineres af mindre samlinger af bebyggelser.

Jf. Figur 2 findes der idrætshaller over det meste af kommunen, og derudover har de fleste af byerne også adgang til gymnastiksale og boldbaner. Koncentrationen af idrætshaller er størst i og omkring byerne Taastrup og Høje-Taastrup. I Figur 4 er der anvendt en 'buffer-zone' på 3 km fra hver hal, idet 3 km antages for en passende afstand til en idrætshal (ca. 15 min. på cykel). Når kortet i Figur 4 studeres nærmere, fremgår det også, at der er en række 'overlap' mellem bufferzonerne. I disse overlap er situationen, at borgerne har stort set lige langt til flere forskellige idrætshaller. Langt de fleste borgere i Høje-Taastrup Kommune har således en eller flere haller inden for tre kilometers afstand fra deres hjem. Undtagelsen er landsbyerne Reerslev og Vridsløsemagle, men hvor førstnævnte både har gymnastiksal og boldbaner i forbindelse med skolen. Fordelingen af gymnastiksale og boldbaner er ligeledes meget jævn, mens motions- og styrketræningscentre kun findes i byerne.

I forhold til faciliteternes placering i kommunen, i forhold til hinanden og deres omgivelser er der forskellige 'modeller', der gør sig gældende:

- *Tilknytning til skole.* Denne model tager udgangspunkt i de mange idrætshaller, gymnastiksale og boldbaner, der ligger i tilknytning til kommunens skoler. Faciliteterne bliver naturligvis benyttet af skolerne selv til idrætsaktiviteter i skoletiden eller af børne- og ungdomsinstitutioner efter skoletid, men bliver i høj grad også benyttet af det lokale foreningsliv. En række af idrætsforeningerne har endda klubfaciliteter og redskabsrum i sammenhæng med skolen. Eksempler på denne model se bl.a. på Gadehaveskolen.
- *Idrætspark eller -center.* I denne model er en række forskellige facilitetstyper samlet ved siden af hinanden eller under samme tag. Ofte vil faciliteterne også blive brugt til ikke-idrætslige aktiviteter såsom fester, koncerter, konferencer og andre lign. arrangementer. Dette ses f.eks. med Taastrup Idrætshaller og de omkringliggende anlæg og faciliteter.
- *Lokalsamfundets facilitet.* Her er der tale om én eller et mindre antal faciliteter, der er placeret i en landsby eller ude i landdistriktet. Ofte vil det være en facilitet, der er skabt med lokalt engagement og frivillig arbejdskraft, og som i visse tilfælde også fungerer som forsamlingshus og mødested for lokale ikke-idrætslige foreninger. I Høje-Taastrup Kommune ses denne model f.eks. på Reerslev Skole.
- *Den funktionelle lokalitet.* Visse idrætsformer er af en særlig karakter, hvilket i en blanding af funktionelle krav til faciliteten og hensynet til omgivelserne har betydning for faciliteternes placering og beskaffenhed. Dette gør sig f.eks. gældende med skydeanlæg, der af sikkerhedshensyn ofte er henlagt i landdistriktet med lang afstand til naboer. Men det gælder også faciliteter til f.eks. roning og sejlsport, som er afhængige af adgang til vand i form af søer, fjorde eller hav. I Høje-Taastrup Kommune er der flere eksempler på denne type idrætsfaciliteter, der opfylder en bestemt funktionalitet: Skydebane Vest, Knallertbanen i Hedeland, Kallerup Hundevæddeløsbane og Hedeland Skibakke.

4. Beskrivelse og vurdering af idrætsfaciliteterne

I forbindelse med beskrivelsen og vurderingen af de forskellige faciliteter benyttes et skema, der både kan give et overblik og gør det nemmere at sammenligne nogle af faciliteterne. Skemaet er struktureret ud fra en række parametre, der tilsammen giver et indtryk af de beskrevne faciliteter. De anvendte parametre er:

- *Adresse:* Idrætsfacilitetens postadresse eller nærmeste kendte præcisering af dens beliggenhed.
- *Anvendelse:* Denne parameter beskriver, hvilken type anlæg der er tale om, og hvilke aktiviteter og arrangementer, der foregår det pågældende sted.
- *Opførelsesår:* Angiver det år eller den periode, hvor bygningen eller udendørsfaciliteten blev anlagt og hvornår der er sket evt. udbygninger eller restaureringer.
- *Areal:* Både indendørs og udendørs arealer. Dertil kommer evt. parkerings- pladser og andre relaterede områder.
- *Ejer-/styreform:* Angiver om faciliteten er kommunal eller selvejende, og om der er evt. differentierede driftsaftaler mellem kommunen og lokale foreninger i forbindelse med de enkelte faciliteter.
- *Kapacitet:* Beskriver brugerne af idrætsfaciliteten, og hvad de bruger den til (inkl. ikke-idrætslige aktiviteter).
- *Tilgængelighed:* Beskriver hvordan faciliteten er placeret i forhold til det omgivende lokal-område, og hvordan man kommer til anlægget (er der f.eks. offentlig transport i nærheden og cykelsti dertil?). Tilgængelighed vedrører ligeledes, hvornår man kan benytte faciliteten, og om den kun kan benyttes af foreningsmedlemmer, eller om andre brugergrupper også har mulighed for at benytte faciliteten.
- *Funktionalitet:* Denne parameter vurderer faciliteternes funktionalitet i forhold til en række idrætsgrenes krav til træning såvel som til kamp. Derudover handler funktionaliteten også om, hvor egnet faciliteten er i forhold til en række nye idrætsformer.
- *Beskaffenhed:* Vurdering af anlæggets formgivning og tilstand ud fra faktorer som bygningsmateriale, lysindfald og lyskilder i rummet, klima og ventilation, lyd og akustik samt anlæggets relation til omgivelserne (huse, grønne arealer osv.).
- *Potentialer:* Denne parameter vurderer facilitetens muligheder for at rumme nye idrætsformer og dens behov for udbygning/renovering i forhold til den daglige brug. Her vil det både være kommentarer fra halinspektører, pedeller, foreningsrepræsentanter samt vurderinger på baggrund af observationerne.⁴

De følgende beskrivelser og vurderinger vil primært fokusere på de største og væsentligste idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune, såsom idrætshaller, større boldanlæg og gymnastiksale, svømmehaller samt et udvalg af mindre idrætsfaciliteter.

⁴ Feltet vil ikke være udfyldt for alle faciliteters vedkommende.

Borgerskolen, Magdavænget 4, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Idrætshal (fodbold, badminton, basketball, håndbold, gymnastik, rullehockey, skoleidræt) Tumlesal (aftenskole, institutioner) Boksesal (boksetræning, styrketræning)
<i>Opførelsesår</i>	1978
<i>Areal inde</i>	1.037 m ²
<i>Areal ude</i>	Græsareal med plads til en 7-, og 11-mands fodboldbane. Derudover 2 asfaltbaner til basketball og lign. (den en med indhegning)
<i>Sekundære arealer</i>	2 store og funktionelle omklædningsrum. Ca. 1.200 m ² parkering
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal
<i>Kapacitet</i>	Klubber, Foreninger, SFO, Skole
<i>Tilgængelighed</i>	Ligger på Borgerskolen i Taastrup,
<i>Funktionalitet</i>	Idrætshallen kan deles op med en sænke-væg i stof, hvilket øger den generelle funktionalitet af hallen.
<i>Beskaffenhed</i>	Boksesalen fremstår nedslidt med slidt gulv og dårlig luft. Badefaciliteterne ved boksesalen kunne også blive bedre.
<i>Potentialer</i>	
<i>Billeder</i>	

Charlottehallen (Charlotteskolen), Charlotttegårdsvej 1, 2640 Hedehusene

<i>Anvendelse</i>	Idrætshal (fodbold, håndbold, tennis, volleyball, basketball, gymnastik, badminton og evt. bordtennis, skoleidræt, SFO) Tumlesal (aerobic, kampsport, bordtennis, SFO)
<i>Opførelsesår</i>	Idrætshallen 1974 - 1975
<i>Areal inde</i>	Hallen er 1.034 m ² . Det resterende areal op til 1.300 m ² er brugt til vindfang og redskabsrum på i stueetagen. Tumlesalen udgør 230 m ² .
<i>Areal ude</i>	Hallen ligger i forbindelse med skolen samt en 11 mands fodboldbane. Gammelt atletikareal i grus og sand (dog ikke vedligeholdt).
<i>Sekundære arealer</i>	I kælderetagen er der klasselokaler, klub lokale, lokale til rengøringspersonalet, omklædningsrum, redskabsrum, toiletter samt en tumlesal.
<i>Ejer-/styreform</i>	Høje Taastrup Kommune. Hallen er underlagt kultur- og fritidsafdelingen og CEIS.
<i>Kapacitet</i>	Klubber der er godkendt af HTK. Hallen er tilgængelig alle ugens 7 dage eller efter aftale med fritidsafsnittet og CEIS. Hallen er ofte fuldt booket. Tumlesal bookes separat.
<i>Tilgængelighed</i>	Brugerne kan benytte skolens/hallens store parkeringsplads ca. 200 biler, der er ligeledes cykelsti i tilknytning med hallen.
<i>Funktionalitet</i>	Hallen er velegnet til de idrætsgrene der er nævnt i punkt 1. Mulighed for at dele hallen op med en foldevæg (gummiklæde)
<i>Beskaffenhed</i>	Gulvet i hallen er meget slidt, med dog nylakeret, varme og ventilations systemet er funktionelt, men fungerer ikke optimalt i de varme perioder af året. Behagelig og lys tumlesal. Store og fine baderum i kælder.
<i>Potentialer</i>	Der er ikke uudnyttede lokaler i forbindelse med hallen.
<i>Billeder</i>	

Fløng Skole, Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene

<i>Anvendelse</i>	Idrætshal (skoleidræt, badminton, håndbold, fodbold, basketball, gymnastik, fester). Gl. gymnastiksal/festsal (badminton, gymnastik, skoleaktiviteter).
<i>Opførelsesår</i>	1974. Renoveret i 2002.
<i>Areal inde</i>	Hal: 1.064 m ² . +8 omklædningsrum: 263 m ² Café: 166 m ² . +10 toiletter
<i>Areal ude</i>	Hører under svømmehallen:
<i>Sekundære arealer</i>	4x 11 mandsbane. 4x 7 mandsbane. 1x femmandsbane. 1x Multibane M/ kunstgræs. (lille) 1x Hockeybane (asfalt).
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal
<i>Kapacitet</i>	Skolen, Foreninger, Klubber, SFO. Fuldt booket både af skole og foreningsliv.
<i>Tilgængelighed</i>	Bus til døren, cykelstier, og egen parkering.
<i>Funktionalitet</i>	Opfylder stort set alle krav der måtte være.
<i>Beskaffenhed</i>	Flot og vedligeholdt hal. Dejligt lysindfald. Gulvet trænger dog til en kærlig hånd.
<i>Potentialer</i>	Der har længe været et ønske om en skaterbane.
<i>Billeder</i>	

Gadehaveskolen, Gadehavegårdsvej 1, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Idrætshal (skoleidræt, badminton, håndbold, fodbold, gymnastik, div. arrangementer). Tumlesal (SFO/skole, folkedans, voksengymnastik).
<i>Opførelsesår</i>	1977
<i>Areal inde</i>	Tumlesal 215 m ² . Idrætshal 1.120 m ² .
<i>Areal ude</i>	en 11-mandsbane og en 9-mandsbane. Bandebane i skolegård
<i>Sekundære arealer</i>	Stueplan: 2 toiletter og 2 omklædningsrum 60 m ² . Gang areal 50 m ² . Cafe 50 m ² . Kælderplan: 2 toiletter 2 omklædningsrum 250 m ² . Gangareal 40 m ² . 4 toiletter 12 m ² .
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal
<i>Kapacitet</i>	Skole, foreninger, SFO.
<i>Tilgængelighed</i>	Bus, tog, cykelsti, parkering.
<i>Funktionalitet</i>	Opfylder de krav der måtte være.
<i>Beskaffenhed</i>	Fin stand. Lus og luft ok – men generelt er døre i dårlig stand.
<i>Potentialer</i>	
<i>Billeder</i>	

Hedehushallen, Charlotttegårdsvej 4, 2640 Hedehusene

<i>Anvendelse</i>	Idrætshalhal (indendørs fodbold, håndbold, badminton, skoleaktiviteter, dans, fester).
<i>Opførelsesår</i>	1972
<i>Areal inde</i>	2.100 m ²
<i>Areal ude</i>	
<i>Sekundære arealer</i>	150 m ² lokale som benyttes til danseskole i ugens 6 dage (danseskolen har lejet sig ind igennem de sidste 25 år). Billardlokale hvor billard foreningen har til huse Cafeteria som er forpagtet ud. Mødelokale som også bruges til spille/taktik rum m.m.
<i>Ejer-/styreform</i>	Selvejende (HIC).
<i>Kapacitet</i>	Hallen kan rumme 619 personer. På 1. sal kan der være 150 personer. Både Hedehusene Skole og Reerslev Skole benytter hallen. Hallen har godt 900 brugere om ugen (5 hverdage) i snit.
<i>Tilgængelighed</i>	Idrætshallen er åben kl. 8 til 23 mandag til fredag. i weekenden er der åbent efter arrangementets størrelse, de fleste weekender fra kl. 8 til 22. Hallen er åben 45 uger om året.
<i>Funktionalitet</i>	En bane 20x40 meter som bruges til fodbold og håndbold hvorpå der er 6 badmintonbaner og 1 tennisbane. Billard lokale med 4 billard borde
<i>Beskaffenhed</i>	Hallens gulv fra 1974 er meget slidt og indeklimaet i hallen kunne også være bedre. Udendørs er betonen tydeligt mærket af vejr og vind.
<i>Potentialer</i>	Billardlokalet kan sagtens huse flere spillere, den bruges ikke optimalt, da klubben ikke har mange medlemmer. Derudover kunne der godt bruges nogle flere klublokaler.
<i>Billeder</i>	

Sengeløse Idrætsanlæg, Spangåvej 11, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Idrætshal (badminton, volleyball, håndbold, bordtennis, fodbold, skoleidræt, børnehaver, ungdomsklubber, SFO, senioridræt (tæppecurling gymnastik, kegler petanque, bordtennis, boldspil), opvisning, fester, stævner).
<i>Opførelsesår</i>	1973
<i>Areal inde</i>	Hallen er på 900 m ² + cafe, omklædning, kontor 302 m ² , depot 76 m ² . I alt 1.278 m ² . Fritidshus: 198 m ² incl. depoter og kontor, heraf til udlejning 167m ² . Bruges til møder, banko, dans, fester, teater og udlån til cafeteria. Amatørscenen: Klub og øvelokale er på 98 m ² .
<i>Areal ude</i>	2 stk. 11-mandsbaner, 2 stk. 7-mandsbaner, 2 stk. 5-mandsbaner, 1 stk. 9-mandsbane + 1 græslysbane, 2 stk. tennisbaner, 2 stk. beachvolley og 1 petanquebane. + festplads og bålplads, 1 spejderhytte + lille skov ca. 60 stk. P-pladser.
<i>Sekundære arealer</i>	Omklædning & toiletfaciliteter, samt depotrum, for fodbold, petanque, krocket, beach volley, tennis. Uderumsareal: ca. 381 m ²
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal
<i>Kapacitet</i>	Klubber, foreninger, skoler, senioridræt, børnehaver og private. Kommunalt anvendt man. – fre. kl. 8.00 til 22.00 Lørd. Kl. 9.00 til 12.00. Lørdag 13.00 til 17.30 + søndag kl. 9.00 til 17.30 eller efter aftale, åben for sportsarrangementer og udlejning. Bruges pt. ikke til håndbold eller gymnastik. Om torsdagen er der ældreidræt i stedet for skolebrug.
<i>Tilgængelighed</i>	Sengeløse Idrætsanlæg ligger i landlige og hyggelige omgivelser. Fra Taastrup station tager det ca. 7 minutter i bil og der kører bus fra Høje-Taastrup Station og Hedehusene Station
<i>Funktionalitet</i>	Velegnet til håndbold, indendørs fodbold, badminton og volleyball. Dårlig adgang for handicappede, trapper både op og ned, og intet handicaptollet.
<i>Beskaffenhed</i>	Ved kulde og blæst er varmesystemet utilstrækkeligt. Baderum og omklædning. og toiletter bør renoveres, inde- samt ude-omklædning. Udendørs virker asfalt og belægningsfliser også meget nedslidt. Mangler overdækkede cykelstativer.
<i>Potentialer</i>	Mangler depotrum.
<i>Billeder</i>	

Torstorp Skole, Torstorpvej 1, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Idrætshal (gymnastik, badminton, basketball, skoleidræt, klatring) Idrætssal (bordtennis, gymnastik, pakistansk volley).
<i>Opførelsesår</i>	1994
<i>Areal inde</i>	924 m ² (har også en klatrevæg i den ene ende af hallen).
<i>Areal ude</i>	2 stk. 7-mands fodboldbaner. Løbebane til atletik (grus) og sandgrav.
<i>Sekundære arealer</i>	Omkklædnings- og toiletfaciliteter for fodbold.
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal
<i>Kapacitet</i>	Foreninger anvender man-fre. kl. 08.00-23.00 og lør-søn kl. 07.00-22.00. er fuldt booket.
<i>Tilgængelighed</i>	Ligger på Torstorp Skole i Taastrup tæt på bus og tog. Tilgængelig med cykel via stier, og tæt på offentlig vej.
<i>Funktionalitet</i>	Kan opfylde de fleste idrætskrav. Har som den eneste hal i kommunen en springgrav til springgymnastik og bliver af samme grund også brugt meget til gymnastik. Til gengæld mener andre idrætter, at de bliver hæmmet af springgraven, som er nedfældet i gulvet.
<i>Beskaffenhed</i>	Bygning er vedligeholdt. Lys- og luftforholdene er gode.
<i>Potentialer</i>	Mangler depotrum. Især til de mange gymnastikredskaber.
<i>Billeder</i>	

Taastrup Idrætshaller, Parkvej 78, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Hal A (badminton, gymnastik og fodbold) Hal B (håndbold, badminton, volleyball og fodbold). Hal C (håndbold, badminton, volleyball, fodbold og gymnastik (RSG)).
<i>Opførelsesår</i>	Hal A: 1961 – renoveret på klimaskærm i 2004/2005. Hal B: 1968 Hal C: 1978 Foyer renoveret i 2001 og restaurant og cafeteria renoveret i 2000.
<i>Areal inde</i>	Hal A: 1.100 m ² Hal B: 1.100 m ² Hal C: 1.300 m ² Sal E: 160 m ² (benyttes til dans og gymnastik) Sal D: 120 m ² (m. kampsportsgulv) Sal G: 180 m ² Sal D og G er adskilt med en foldevæg, som kan åbnes i 2/3 bredde. Tennishal: 1.300 m ² Taastrup Idrætshaller med sale, omklædning, foyer, og cafeteria og selskabslokaler udgør samlet 8.500 m ² .
<i>Areal ude</i>	Parkeringsarealer til ca. 300 biler, som tilhører Høje-Taastrup Kommune.
<i>Sekundære arealer</i>	
<i>Ejer-/styreform</i>	Taastrup Idræts Haller er en selvejende institution. Nu en del af den selvejende institution, Taastrup Idræts Center.
<i>Kapacitet</i>	Hallerne bruges af foreningerne i område A. Herudover anvendes de til turneringer arrangeret af foreninger og lokalforbund. Der afvikles desuden flere stævner og arrangementer hvert år. Der er en del udlejning til specialforbund og private arrangementer. Desuden benytter 4 forskellige skoler faciliteterne i formiddagstimerne.
<i>Tilgængelighed</i>	Hallerne ligger i tilknytning til stianlæg og offentlig vej, med busforbindelse og 10 minutters gang til S-tog. Lokaliteterne bruges først og fremmest af foreningerne og lokalforbundene. Men også private og firmaer har mulighed for leje af baner eller lokaler såfremt disse er ledige på henvendelsestidspunktet.
<i>Funktionalitet</i>	Idrætshaller og sale er pt. ikke egnede til andet end de nævnte idrætsgrene. Ved investeringer kan disse forhold dog ændres. Idrætsgrene, som pt. ikke kræver specielle opstillinger udover de nævnte kan følgelig også benytte lokalerne.
<i>Beskaffenhed</i>	Alle omklædningsrum, sale og hal B og C bør renoveres i forhold til ventilation / varme, klimaskærm. Herudover er alle sale slidt i forhold til deres levetid.
<i>Potentialer</i>	I forhold til, at være et moderne idrætscenter mangler i en vis grad muligheder udenom de tilgængelige foreninger. Desuden vil et foreningsfitness / eller andet fitness indretning fremme muligheden for at den samlede "familie" kan følges til idræt. Lokalerne er ikke moderne og som følge heraf bør moderniseres og tilbygninger i form af mindre sale / og mødelokaler er påkrævet. Hallerne vil desværre ikke i dagligdagen kunne opdeles i lydisolerede mindre enheder. Men muligheden for opdeling kan skabes ved mindre investering. Hallerne er Taastrups eneste mulighed for arrangementer (konferencer og turneringer) af en vis størrelse og bør derfor have plads til denne form for aktiviteter.

Billeder

Fløng Svømmehal, Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene

<i>Anvendelse</i>	Idrætsanlæg (fodbold, skoleatletik, skoleidræt, fodbold- og håndboldstævner, petanque, grusbanefodbold, hockey på udendørs bane, rulleskøjte, løb , koncerter). Svømmehal (offentlig svømning, klubundervisning, skolesvømning, babysvømning, vandgymnastik, seniormotion, kajakundervisning, mødeaktivitet, børnefødselsdage, festarrangementer, wellness, massage).
<i>Opførelsesår</i>	25 m. bassin, samt omklædningsbygninger 1963 (friluftsbad), Hal og babybassin 1996. Teknikkælder 2009.
<i>Areal inde</i>	1.408 m ²
<i>Areal ude</i>	124.720 m ² 2 stk. 11-mandsbaner, 5 stk. 7-mandsbaner, 1 stk. 9-mandsbane, 2 stk. 5-mandsbaner, 1 stk. 3-mandsbane, 1 håndboldbane, 4 stk. petanquebaner, 2 springgrave til atletik, 1 løbebane, 1 stk. hockeybane (asfalt).
<i>Sekundære arealer</i>	Klub / mødelokaler, lukket have med grill og scene.
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal (del af idrætsteam=selvforvaltende via brugerråd)
<i>Kapacitet</i>	Offentlige, klubber, seniormotion, skoler, SFO / klub, børnehaver, foreninger. Åben alle dage (for det meste i tidsrummet 6.30-21.30). Derudover kan der forekomme udlejning til private og foreninger. Generelt stor søgning
<i>Tilgængelighed</i>	Fløng svømmehal / idrætsanlæg er beliggende i en landsby 2,5 km fra Hedehusene station. Busforbindelse ca. 1 gang i timen.
<i>Funktionalitet</i>	Fodboldtræning/kamp (med lys i vintersæson på grusbane.) Svømning leg/træning/stævner. Atletik, skoleundervisning, hockey, leg/træning/kamp på bane m/u lys, petanque. Handicap lift ved indgangstrappe og ved varmtvandsbassin. Handicaptollet og -baderum.
<i>Beskaffenhed</i>	Hallen er lys og overskuelig. I pæn stand. Bassinerne er meget slidte og trænger til maling, dug eller lignende. Teknikkælder helt ny. Tilstødende bygning til klub, møde og kontor er i meget dårlig stand.
<i>Potentialer</i>	Ved udbygning af vandareal med et træningsbassin, ville man kunne tilbyde større tilgængelighed for både offentlige, klubber og handicappede i alle de åbne timer. Ved udnyttelse af gammelt teknikrum kunne der i højere grad tilbydes wellness eller senior/ motionstræning
<i>Billeder</i>	

Taastrup Svømmehal, Parkvej 78, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Stort bassin: 25 m / 28 grader / 3,30 m dybt. Øvebassin: 12 m / 29 grader / 0,60 m dybt. Baby bassin: Rundt / 34 grader / 1,05 dybt Svømmehallen bliver brugt meget til undervisning af STT svømmeklub og TIK veteransport. Derudover er der offentlige svømmere, skoler, SFO, klubber, babysvømning, wellness aftner og massage.
<i>Opførelsesår</i>	Taastrup Svømmehal er for bassinets vedkommende opført omkring år 1960 som friluftsbassin med en tilhørende omklædningsbygning nord for bassinet. I 1976 blev en ny omklædningsbygning opført umiddelbar øst for 25m bassinet. År 1996 blev bassinerne overdækket og bygget sammen med omklædningsrummet.
<i>Areal inde</i>	1.500 m ²
<i>Areal ude</i>	300 m ²
<i>Sekundære arealer</i>	
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal
<i>Kapacitet</i>	Klubber, foreninger, SFO, Skoler, Offentlige. Skolen har svømmehallen i tidsrummet 8-12. Generelt meget benyttet og fuldt booket alle dage.
<i>Tilgængelighed</i>	Taastrup svømmehal er en moderne svømmehal med gode faciliteter. Svømmehallen ligger centralt i Taastrup by, ca. 5 min fra Taastrup Station
<i>Funktionalitet</i>	Svømmehallen er egnet til både svømmeklubber på eliteplan, veterangymnastik, offentlig svømning, børnefamilier, almen motionssvømning, wellness-arrangementer.
<i>Beskaffenhed</i>	Bygningen er velholdt, men bassinerne er fra 1960 og trænger til renovering. Hallen er med glasfacader på 3 sider så der kommer masser lys ind.
<i>Potentialer</i>	Hvis der skal være mulighed for at yde mere optimal for både offentlige og klubber, skal der mere vandareal til. For at kunne tiltrække flere gæster, er der brug for enten mere wellness som boblebad, større varmtvandsbassin eller rutsjebane.
<i>Billeder</i>	

Sengeløse skole, Spangåvej 10, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Gymnastiksal (gymnastik, hockey, div. boldspil, teater, borgermøder).
<i>Opførelsesår</i>	Tag samt ventilation renoveret i 2009.
<i>Areal inde</i>	Ca.450 m ² . 1 stor sal, der kan deles op i 2 mindre med skillevæg.
<i>Areal ude</i>	? (Ringe parkeringsmuligheder).
<i>Sekundære arealer</i>	Skydebane i kælder, klublokaler.
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunal.
<i>Kapacitet</i>	Undervisning i skole tiden institutionerne i nær området bruger salen i de ledige timer om dagen. Idræts foreninger bruger den om aftenen. Benyttes også til borgerforeningers møder. Booket meget.
<i>Tilgængelighed</i>	Centralt placeret i lokalområde rimelig adgang med cykel Ringe offentlig transport. Udlejes/books gennem kommunen
<i>Funktionalitet</i>	Salen kan bruges til træning, men er ikke velegnet til kamp eller opvisning da den ikke er ret stor og lys forholdene ikke er ret gode salen virker meget mørk
<i>Beskaffenhed</i>	Salen er slidt Belysningen er ikke optimal. Salen virker mørk. Akustik og lyd elendig. Mangler også depotrum til gymnastikredskaber.
<i>Potentialer</i>	Salen kan bruges til alle former for sport inden for dens fysiske rammer ca. 450 m ² Men akustik og belysning bør der gøres noget ved. Salen kan ikke udbygges.
<i>Billeder</i>	

Hedehusene Ny Idrætspark, Stenbuen 34, 2640 Hedehusene
Hedehusene Gl. Idrætspark (tennisbaner), Hovegaden 371A, 2640 Hedehusene

<i>Anvendelse</i>	Hedehusene Ny Idrætspark: Udendørs fodboldanlæg Gammel Idrætspark: Udendørs tennisanlæg
<i>Opførelsesår</i>	Hedehusene Ny Idrætspark: 1982. Gammel Idrætspark: ca. 1960
<i>Areal inde</i>	Hedehusene Ny Idrætspark: 680 m ² Gammel Idrætspark: 180 m ² (inkl. gartnerafdelingen).
<i>Areal ude</i>	Hedehusene Ny Idrætspark: 109.223 m ² . 3 stk. 11-mandsbaner, 1 stk. 9-mandsbane, 5 stk. 7-mandsbaner, 2 stk. 5-mandsbaner og 2 stk. 3-mandsbaner. Gammel Idrætspark: 3.085 m ² . 5 tennisbaner.
<i>Sekundære arealer</i>	P-pladser – både Hedehusene Ny Idrætspark og Gammel Idrætspark Administrerer også Skydebane Vest
<i>Ejer-/styreform</i>	HIC
<i>Kapacitet</i>	Hedehusene Ny Idrætspark: Benyttes meget af klubben (730 medl. fordeler sig over dette anlæg og fodboldanlægget i Fløng). Gammel Idrætspark benyttes af 15-20 personer i dagstimerne og ellers er der fuld aktivitet om aftenen. Benyttes af Hedehusene Tennis Klub (ca. 170 medl.).
<i>Tilgængelighed</i>	Hedehusene Ny Idrætspark: Ligger i udkanten af byen. Åben 6 dage ugentligt. Tiden bliver fastlagt efter klubbernes ønsker. Gammel Idrætspark: Åben alle dage – ca. fra midt april til midt oktober. Der er altid en servicemedarbejder på anlægget.
<i>Funktionalitet</i>	Begge anlæg opfylder kravene til de respektive aktiviteter.
<i>Beskaffenhed</i>	Hedehusene Ny Idrætspark: Banerne i god stand. Gammel Idrætspark: Badeforhold i omklædningen skal forbedres. Vandingsanlæg på alle fem tennisbaner virker ikke optimalt. Ellers er Gammel Idrætspark i ok stand.
<i>Potentialer</i>	Hedehusene Ny Idrætspark kan muligvis optimeres med en kunstgræsbane i stedet for grusbanen, hvor der er lys og dræn.
<i>Billeder</i>	

Høje-Taastrup Idrætsanlæg, Lervangen 35, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Boldbaner (fodbold) Tennisbaner (tennis)
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal inde</i>	
<i>Areal ude</i>	48.000 m ² (heraf boldbaner 30.000 m ² og tennisbaner 2.000 m ²). 3 stk. 11-mandsbaner og 2 stk. 7-mandsbaner, 1 grusbane, 2 tennisbaner. + gl. beachvolleybane
<i>Sekundære arealer</i>	Parkeringsareal.
<i>Ejer-/styreform</i>	Taastrup Idræts Center er selvejende institution. Driftsoverenskomst med Høje-Taastrup Kommune.
<i>Kapacitet</i>	Arealerne benyttes af foreningerne.
<i>Tilgængelighed</i>	Anlægget er en del af Hakkemosen og ligger i tilknytning til stianlæg og offentlig vej. Lokalteterne bruges først og fremmest af foreningerne og lokalforbundene. Men også private og firmaer har mulighed for leje af baner eller lokaler såfremt disse er ledige.
<i>Funktionalitet</i>	Boldbanerne ligger lidt isoleret (ved Driftsbyen) og benyttes pt. af to foreninger (HTI og TG80). Arealernes udviklingsmuligheder er begrænsede i forhold til de omkringliggende fredede arealer. Tennisanlægget er anvendeligt i forhold til nuværende krav
<i>Beskaffenhed</i>	Alle omklædningsrum, bør renoveres i forhold til ventilation / varme, klimaskærm.
<i>Potentialer</i>	Omklædnings- og klublokaler deles med Driftsbyen, hvilket ikke fungerer optimalt.
<i>Billeder</i>	

Taastrup Idræts Park, Parkvej 78, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Fodbold, tennis og skoleidræt
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal inde</i>	
<i>Areal ude</i>	135.000 m ² heraf boldbaner 90.000 m ² og 7.000 m ² tennisbaner. 4 stk. 11-mandsbaner og 3 stk. 7-mandsbaner, 1 grusbane, 9 tennisbaner (grus) og 1 minitennisbane og 1 slåmur på asfalt.
<i>Sekundære arealer</i>	Parkeringsareal.
<i>Ejer-/styreform</i>	Taastrup Idræts Center er selvejende institution. Driftsoverenskomst med Høje-Taastrup Kommune.
<i>Kapacitet</i>	Arealerne benyttes af foreningerne og de fritidsordninger og skoler, som er placeret i nærhed af området. Ledig kapacitet på tennisbanerne.
<i>Tilgængelighed</i>	Anlægget ligger i tilknytning til stianlæg og offentlig vej, med busforbindelse og 10 minutters gang til S-tog. Lokalteterne bruges først og fremmest af foreningerne og lokalforbundene. Men også private og firmaer har mulighed for leje af baner eller lokaler.
<i>Funktionalitet</i>	3 af boldbanerne er prioriteret af TIC til elitebaner og forsøges plejet i forhold hertil. Tennisanlægget er anvendeligt i forhold til nuværende krav. Dog er minitennisbaner påkrævet.
<i>Beskaffenhed</i>	Alle omklædningsrum, bør renoveres i forhold til ventilation / varme, klimaskærm.
<i>Potentialer</i>	I forhold til elitecentertanken mangler TIP bedre mødelokalteter for klubberne. Et fitnesslokale og massagerum er også en mulighed. Kunstgræsbane kunne måske anlægges i stedet for grusbane.
<i>Billeder</i>	

Nyhøj Idrætsanlæg, Sydskellet 1, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Fodbold og skoleidræt
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal inde</i>	
<i>Areal ude</i>	100.000 m ² heraf boldbaner 90.000 m ² . 5 stk. 11-mandsbaner, 4 stk. 7-mandsbaner og 1 kunstgræsbane
<i>Sekundære arealer</i>	Parkeringsareal.
<i>Ejer-/styreform</i>	Taastrup Idræts Center er selvejende institution. Driftsoverenskomst med Høje-Taastrup Kommune.
<i>Kapacitet</i>	Arealerne benyttes af foreningerne og de fritidsordninger og skoler, som er placeret i nærhed af området. Kunstgræsbanen er meget populær og benyttes både sommer og vinter.
<i>Tilgængelighed</i>	Anlægget ligger i tilknytning til stianlæg og offentlig vej, med busforbindelse. Lokalteterne bruges først og fremmest af foreningerne og lokalforbundene. Men også private og firmaer har mulighed for leje af baner eller lokaler.
<i>Funktionalitet</i>	1 af boldbanerne er prioriteret af TIC til elitebaner og forsøges plejet i forhold hertil.
<i>Beskaffenhed</i>	Klubhuset er for lille til Taastrup FC's behov og bør udvides (Taastrup FC er pt. landets tredje største fodboldklub).
<i>Potentialer</i>	Lidt usikkert idet størstedelen af arealet ligger i Ishøj kommune på lejet jord.
<i>Billeder</i>	

Blåkilde tennisanlæg, Trekanten H1, 2630 Taastrup

<i>Anvendelse</i>	Tennis
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal inde</i>	
<i>Areal ude</i>	2.200 m ² – 3 tennisbaner (grus).
<i>Sekundære arealer</i>	Parkeringsareal, skaterramper og multibane til boldspil (asfalt).
<i>Ejer-/styreform</i>	Taastrup Idræts Center er selvejende institution. Driftsoverenskomst med Høje-Taastrup Kommune.
<i>Kapacitet</i>	Arealerne benyttes af foreningerne.
<i>Tilgængelighed</i>	Ligger bag Blåkildeceneret og midt i et boligområde. Tennisbanerne ligger i tilknytning til stianlæg, grønne arealer og offentlig vej, med busforbindelse. Lokalteterne bruges først og fremmest af foreningerne.
<i>Funktionalitet</i>	Tennisbanerne er i god stand og er anvendeligt i forhold til nuværende krav.
<i>Beskaffenhed</i>	Omklædningsrum og klublokaler er slidte og bør renoveres. Herudover er faciliteterne slidt i forhold til deres levetid.
<i>Potentialer</i>	
<i>Billeder</i>	

Hedehusene Skole (HiFit), Græshøjvej 4, 2640 Hedehusene

<i>Anvendelse</i>	Motionscenter
<i>Opførelsesår</i>	
<i>Areal inde</i>	Ca. 90 m ²
<i>Areal ude</i>	
<i>Sekundære arealer</i>	Et enkelt omklædningsrum med bade- og toiletfaciliteter i kælderen, stilles til rådighed. Bade- og omklædningsfaciliteterne skal deles af både M og K. Der findes yderligere 2 omklædningsrum med de samme faciliteter, men disse er aflåst.
<i>Ejer-/styreform</i>	Kommunalt. Styret af skolen, hvilket har givet problemer m.h.t. vedligeholdelse (rengøring, udskiftning af pærer, etc.) samt adgang til rummet/badefaciliteter/omklædningsfaciliteter/skolen.
<i>Kapacitet</i>	Bruges af ca. 300 medlemmer. Brugen varierer gennem ugen og året.
<i>Tilgængelighed</i>	Motionscenteret er tilgængeligt fra kl. 05-23, hver dag, dvs. alle dage året rundt, inkl. ferier (nøglebrugere).
<i>Funktionalitet</i>	Kælderlokale (gammelt metalsløjdløkkale). Da rummet ikke er større end 90 m ² , er det ikke muligt at starte nye initiativer som f.eks. spinning. Der mangler opholdsrum til benyttelse før/efter træningen.
<i>Beskaffenhed</i>	Rummet ser lidt slidt ud.
<i>Potentialer</i>	Brugerne ønsker at benytte et lokale på skolen ovenpå motionscentret til massage. Men skolen har været afvisende, idet det benyttes af en kommunal fysioterapeut.
<i>Billeder</i>	

5. Facilitetsoversigt for Høje-Taastrup Kommune.

Faciliteterne er principielt identificeret ved postadresse. Flere faciliteter har imidlertid ingen postadresse. I disse tilfælde er adressen kun angivet med vejnavn og postnummer, som den nærmeste kendte præcisering af beliggenheden. Oversigten forsøger at dække alle idrætsfaciliteter uden hensynstagen til ejerforhold, hvorfor der kan forekomme en række faciliteter, som kommunen ikke råder over.

	Antal	Postadresse	Bemærkninger
IDRÆTSHALLER			
Borgerskolen	1	Magdavænget 4, 2630 Taastrup	
Charlotteskolen	1	Charlottegårdsvej 1, 2640 Hedehusene	
Fløng skole	1	Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	
Gadehaveskolen	1	Gadehavegårdsvej 1, 2630 Taastrup	
Hedehushallen	1	Charlottegårdsvej 4, 2640 Hedehusene	
Sengeløsehallen	1	Spangåvej 9 - 11, 2630 Taastrup	
Torstorp Skole	1	Torstorpvej 1, 2630 Taastrup	m. springgrav i halgulvet (eneste i kommunen!)
Taastrup Idrætshaller	2	Parkvej 78, 2630 Taastrup	

SVØMMEHALLER			
Fløng svømmehal	1	Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	
Rønnevangsbadet	1	Rønnevangscentret 2-4, 2630 Taastrup	16 m bassin
Taastrup Svømmehal	1	Parkvej 78, 2630 Taastrup	

ATLETIKANLÆG			
Charlotteskolen		Charlottegårdsvej 1, 2640 Hedehusene	Grus og sand (ikke vedligeholdt)
Fløng Idrætsanlæg		Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	
Gadehaveskolen		Gadehavegårdsvej 1, 2630 Taastrup	asfalt
Reerslev skole		Tingstedvej 40, 2640 Hedehusene	Asfalt og grus (kast, løb, spring)
Selsmoseskolen		Taastrupgårdsvej 3, 2630 Taastrup	Asfalterede løbebaner
Taastrup Idrætshaller		Parkvej 78, 2630 Taastrup	grus
Torstorpskole		Torstorpvej 1, 2630 Taastrup	Grus (løbebane)

GYMNASTIKSALE			
Borgerskolen (gl. sal, bok-ning)		Magdavænget 4, 2630 Taastrup	
Borgerskolens vinkelbygning		Magdavænget 4, 2630 Taastrup	
Charlotteskolen		Charlottegårdsvej 1, 2640 Hedehusene	
Fløng skole	2	Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	+ festsal
Gadehaveskolen		Gadehavegårdsvej 1, 2630 Taastrup	
Grønhøjskole	2	Mølleholmen 20, 2630 Taastrup	Kan lægges sammen
Hedehusene Skole	2	Græshøjvej 4, 2640 Hedehusene	Små sale
Fritidscentret Hedehuset	1	Hovedgaden 371, 2640 Hedehusene	Bruges til en smule dans
Linie 10	1	Erik Husfeldts Vej 2 C, 2630 Taastrup	Sal og fitnesscenter
Parkskolen	4	Parkvej 76, 2630 Taastrup	3 små sale + festsal
Reerslevskole	1	Tingstedvej 40, 2640 Hedehusene	
Rønnevangskolen	2	Rønnevangscentret 2-4, 2630 Taastrup	Kan lægges sammen
Selsmoseskolen	2	Taastrupgårdsvej 3, 2630 Taastrup	
Sengeløseskole		Spangåvej 10, 2630 Taastrup	Kan opdeles
Torstorp Skole	1	Torstorpvej 1, 2630 Taastrup	

MOTIONSCENTRE / STYRKETRÆNINGSCENTRE			
Fitness.dk		Blåkildevvej 36 2630 Taastrup	
HIF Fitness (HiFit)		Græshøjvej 4, 2640 Hedehusene	I kælder (gl. metalsløjde) på Hedehusene skole
Linie 10 fitnesscenter		Erik Husfeldts Vej 2 C, 2630 Taastrup	

RIDEBANEANLÆG			
Vestegnens Rideklub		Snubbekorsvej 24B 2630 Taastrup	
Hedehusgårdens Rideklub		Brandhøjgårdsvej 2 2640 Hedehusene	

SKYDEANLÆG			
Skydebane Vest		Hovedgaden 610 C 2640 Hedehusene	Fløng Jagtforening, Fløng Skytteforening, Taastrup Jagtforening, Hedehusene Skytteforening, flugtskydning/riffel/pistol
Fløng skole		Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	Fløng Skytteforening
Reerslev skole		Tingstedvej 40, 2640 Hedehusene	Reerslev skytteforening
Parkskolen		Parkvej 76, 2630 Taastrup	Taastrup Skytteforening
Skydebane Nordparken		Snubbekorsvej 24A 2630 Taastrup	Taastrup Skytteforening

BOLDBANER			
Borgerskolen		Magdavænget 4, 2630 Taastrup	
Charlotteskolen	2	Charlottegårdsvej 1, 2640 Hedehusene	
Fløng Idrætsanlæg		Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	
Fløng Skole	1	Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	
Gadehaveskolen	1	Gadehavegårdsvej 1, 2630 Taastrup	
Grønhøjskolen		Mølleholmen 20, 2630 Taastrup	
Hedehusene Ny Idrætspark		Stenbuen 34, 2640 Hedehusene	
Høje Taastrup Idrætsanlæg		Lervangen 35 F, 2630 Taastrup	Ved driftsbyen
Nyhøj Idrætsanlæg		Sydskellet 1, 2630 Taastrup	
Nyhøj kunstgræsbane		Sydskellet 1, 2630 Taastrup	
Reerslevskole	1	Tingstedvej 40, 2640 Hedehusene	
Rønnevangskolen	1	Rønnevangscentret 2-4, 2630 Taastrup	
Selsmoseskolen	1	Taastrupgårdsvej 3, 2630 Taastrup	
Sengeløse Idrætspark		Spangåvej 9 - 11, 2630 Taastrup	
Torstorpskole		Torstorpsvej 1, 2630 Taastrup	
Taastrup Idrætspark		Parkvej 78, 2630 Taastrup	

GOLFANLÆG			
Golfklubben Hedeland		Stærkendevej 232 A 2640 Hedehusene	

TENNISBANER			
Blåkilde Tennisanlæg	3	Trekanten H 1, 2630 Taastrup	
Hedehusene Gl. Idrætspark	5	Hovedgaden 371 A, 2640 Hedehusene	
Hedehusene Tennisklub		Charlottegårdsvej 2, 2640 Hedehusene	Tennishal (selvejende)
HTI Tennis – Hakkemosen	2	Lervangen 35 F, 2630 Taastrup	+ beachvolleybane
Sengeløse Idrætspark	2	Spangåvej 9 - 11, 2630 Taastrup	
Taastrup Idrætspark		Parkvej 78, 2630 Taastrup	TIK Tennis udendørsbaner
Taastrup Idrætshaller	2	Parkvej 78, 2630 Taastrup	Indendørs tennisbaner

SKATERBANER / SKØJTEANLÆG			
Fløng Idrætsanlæg		Fløng Byvej 24, 2640 Hedehusene	

MOTORSPORTSANLÆG			
Knallertbanen		Brandhøjvej 2640 Hedehusene	i midten af Hedeland

ØVRIGE FACILITETER OG ANLÆG			
BMX Cykelbane – Klub 5'eren		Charlottegårdsvej 3 2640 Hedehusene	v. Hedehushallen
Hedehusene/Fløng Cykelklub		Fløng Byvej 12 2640 Hedehusene	Klubhus
Hedehusene/Fløng Mountainbikeklub		Fløng Byvej 12 2640 Hedehusene	Klubhus
Taastrup Agilityklub		Snubbekorsvej 24A 2630 Taastrup	
Høje Taastrup Agilityklub		Snubbekorsvej 24A 2630 Taastrup	
Hedeland Skibakke		Tranemosevej 2, 2640 Hedehusene	
Klatrevæg Torstorp skole		Torstorpvej 1, 2630 Taastrup	Indendørs klatrevæg i hallen
Bueskydning – Grønhøjskole fodboldbane		Mølleholmen 20, 2630 Taastrup	
Bueskydning – Grønhøjskole kælder		Mølleholmen 20, 2630 Taastrup	
Kallerup Hundevæddeløbsbane		Kallerupvej 51, 2640 Hedehusene	www.kallerupbanen.dk
Want2bowl		Taastrupgårdsvej 10, 2630 Høje-Taastrup	Privat center

Del 2

Analyse af behovene for og ønskerne til idrætsfaciliteter i kommunen

Indhold

1. Indledning	43
2. Interessentundersøgelsen	44
2.1 Hvem er interessenterne?	44
2.2 Interessenternes transporttid.....	46
2.3 Interessenternes idræt og facilitet.....	47
3. Dækning af interessenternes behov.....	49
3.1 Faciliteternes tilgængelighed og beliggenhed	49
3.2 Faciliteternes indretning og anvendelighed.....	56
3.3 Faciliteternes personale og halkultur.....	59
4. Interessenternes forslag og ønsker	61
4.1 Kunststofbaner.....	61
4.2 Haller og multianlæg	61
4.3 Foreningernes vilkår og haltider.....	63
4.4 Sammenfatning.....	65
5. Befolkningsundersøgelsen	66
5.1 Undersøgelsen af voksne.....	66
5.2 Undersøgelsen af børn.....	71
5.3 Faciliteterne, omgivelserne og deres betydning	75
6. Befolkningens forslag og ønsker.....	80
6.1 De voksnes forslag	80
6.2 Børnenes forslag.....	82
6.3 Sammenfatning.....	84

1. Indledning

Denne analyse indgår som en del af en større analyse, der skal beskrive og undersøge idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune. Formålet med undersøgelsen er at kvalificere beslutningsgrundlaget i Høje-Taastrup Kommune for en udvikling af faciliteter, anlæg og rum til idræt og motion i overensstemmelse med fremtidige behov og kommunens fritidspolitiske mål.

Denne del af analysen belyser det fremtidige behov for faciliteter, anlæg og rum til idræt og motion i Høje-Taastrup Kommune – såvel generelt som for specifikke grupper (elite og bredde; børn, unge, voksne og ældre; mænd og kvinder; handicappede; særlige grupper mv.).

Analysen tager delvist udgangspunkt i en interessentundersøgelse af kommunens idrætsfaciliteter udsendt til idrætsforeninger, skoler, børne- og ungdomsinstitutioner⁵ samt andre interessenter med spørgsmål om behov og ønsker til nye og bedre faciliteter og lokaler. Analysen inddrager imidlertid også en lang række data fra en undersøgelse af børns og voksnes idræts- og motionsvaner i Høje-Taastrup Kommune, hvor der også blev spurgt ind til ønsker og forslag til idrætsfaciliteter.

Både interessentundersøgelsen og befolkningsundersøgelsen blev udført som en elektronisk survey, hvor spørgeskemaerne skulle udfyldes på internettet.

⁵ Dvs. foreninger og andre organiseringsformer, der modtager kommunale tilskud eller får lokaler og faciliteter stillet til rådighed af kommunen til idræt og motion (aftenskoler, skolefritidsordninger, fritidsklubber m.fl.).

2. Interessentundersøgelsen

Interessentundersøgelsen blev gennemført i april og maj måned 2009. Rent praktisk blev spørgeskemaet udarbejdet på internettet som et e-survey (SurveyXact) og udsendt via e-mail, hvor respondenterne skulle udfylde spørgeskemaet på en hjemmeside. Af i alt 112 respondenter udfyldte og færdiggjorde 72 skemaet, hvilket giver en svarprocent på ca. 64 %.

Spørgeskemaet blev sendt ud til 'interessenter' i forhold til kommunens idrætsanlæg og haller, dvs. idrætsforeninger, skoler samt børne- og ungdomsinstitutioner, der på den ene eller anden måde benytter faciliteterne. I et forsøg på at sikre en vis variation i svarene blev de deltagende interessenter bedt om at tilmelde respondenter, som havde forskellige roller eller opgaver i foreningen eller på institutionen. Idrætsforeningerne i kommunen blev således kontaktet direkte og opfordret til minimum at finde

- en formand eller afdelingsleder (hvis det var en flerstrengt forening),
- en instruktør eller træner, samt
- et menigt foreningsmedlem eller udøver.⁶

Skolerne og institutionerne blev bedt om minimum at finde

- en skoleleder eller souschef,
- en idrætslærer, eller
- en pædagog.

Derudover blev der på kommunens hjemmeside og i pressemeddelelser og aviser opfordret til, at borgere uden tilknytning til ovennævnte kunne deltage i undersøgelsen. I virkeligheden benyttes anlæggene også til andre formål end aktiv idrætsudøvelse så som koncerter, fester og andre kulturelle arrangementer samt til elitesportskonkurrencer og -stævner, der overværes af tilskuere, som ikke nødvendigvis er idrætsaktive på anlæggene.

Analysens sigte er dog primært idrættens vilkår og fremtidige behov, og det er således kun et afgrænset udsnit af den samlede brugerkreds' synspunkter og ønsker, der belyses i denne undersøgelse.

2.1 Hvem er interessenterne?

Spørgeskemaundersøgelsen blev besvaret af 33 mænd (46 %) og 39 kvinder (54 %). Aldersmæssigt er der en overvægt af aldersgrupperne 25-44 år og 45-64 år (jf. Tabel 1). Den store repræsentation af de to aldersgrupper blandt interessenterne skal ses i lyset af, at størstedelen af spørgeskemaerne er blevet besvaret af formænd, bestyrelsesmedlemmer og instruktører fra idrætsforeningerne i kommunen, hvor man kan forvente at finde netop disse aldersgrupper.

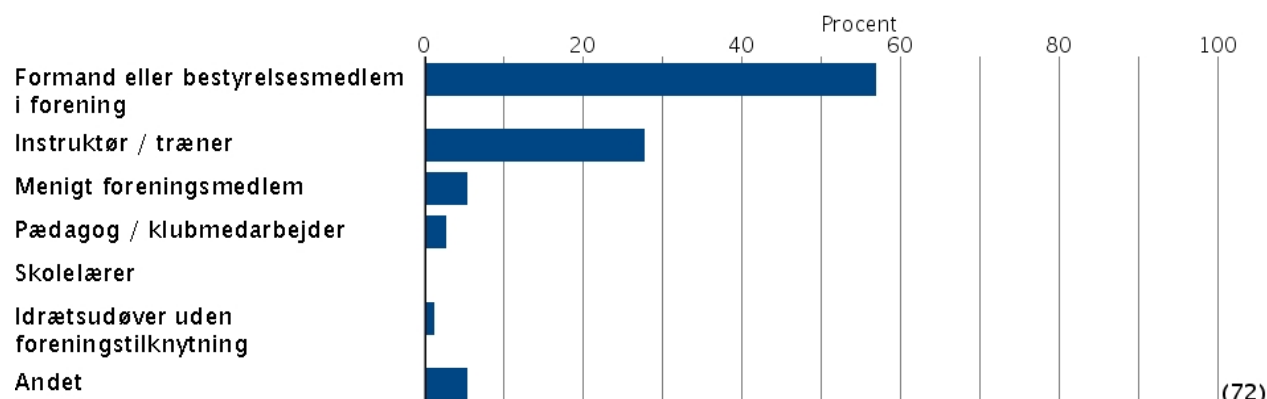
⁶ Mange af de foreninger, der meldte tilbage med respondenter udviste stor opbakning til undersøgelsen og havde fået flere af deres medlemmer og instruktører til at deltage.

Tabel 1. Den aldersmæssige fordeling af interessenter, der besvarede skemaet.

	Respondenter	Procent
Under 16 år	0	0,0 %
16-24 år	7	9,7 %
25-44 år	29	40,3 %
45-64 år	32	44,4 %
65 år og derover	4	5,6 %
I alt	72	100,0 %

Fordelingen ift. interessenternes funktion domineres således af foreningsrepræsentanter, dvs. formænd, bestyrelsesmedlemmer, instruktører og menige medlemmer. Dernæst kommer kategorien 'Andet', som bl.a. omfatter skole- og institutionsledere, forældre og brugere med flere 'kasketter', dvs. folk som f.eks. både er forældre, involveret i foreningslivet og ansat i skole eller institutioner (jf. Figur 1).

Figur 1. Interessenternes funktion.

Den geografiske fordeling af interessenterne fra spørgeskemaundersøgelsen viser, at størstedelen kommer fra Fløng (29,2 %), Taastrup (19,4 %), Hedehusene (15,3 %) og fra Høje-Taastrup (13,9 %). Derudover kommer en del af brugerne fra andre steder, som f.eks. København, Roskilde, Trekroner samt en række forstæder i Storkøbenhavn, til Høje-Taastrup Kommune for at dyrke deres idræt. Resten af interessenterne fordeler sig på en række mindre landsbyer i kommunen (jf. Figur 2).

Tabel 2. Interessenternes geografiske fordeling.

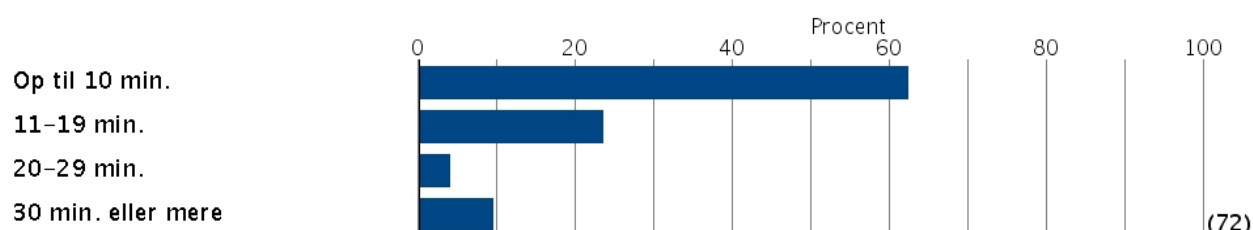
	Respondenter	Procent
Fløng	21	29,2 %
Taastrup	14	19,4 %
Hedehusene	11	15,3 %
Høje-Taastrup	10	13,9 %
Baldersbrønde	1	1,4 %
Marbjerg	1	1,4 %
Katrinebjerg	0	0,0 %
Reerslev	0	0,0 %
Sengeløse	0	0,0 %
Soderup	0	0,0 %
Vasby	0	0,0 %
Vridsløsemagle	0	0,0 %
Andet sted	14	19,4 %
I alt	72	100,0 %

2.2 Interessenternes transporttid

Høje-Taastrup Kommune er en af hovedstadsregionens største kommuner og omfatter byerne Taastrup, Høje-Taastrup, Hedehusene og Sengeløse. Kommunen ligger i den vestlige del af Region Hovedstaden og grænser op til kommunerne Albertslund, Brøndby, Ishøj, Greve, Egedal og Roskilde. Trafikalt gennemskæres Høje-Taastrup Kommune horisontalt af Holbækmotorvejen og landevejen mellem Roskilde og København. Derudover er der gode forbindelser med regionale tog, Intercity og S-tog til og fra kommunen. De gennemgående motorveje og landeveje er dog ingen barriere for den lettere trafik i kommunen. Et vidt forgrenet net af trafiksikre cykelstier er med til at sikre cyklister og andre bløde trafikanter et godt udgangspunkt for at komme rundt i byerne og ud i det åbne land.

Dette medvirker sandsynligvis også til, at de fleste interessenter har relativt kort afstand til den idrætsfacilitet, hvor de dyrker deres aktiviteter. 62,5 % anvender således højst 10 minutter på at komme hjemmefra og hen til faciliteten, mens 23,6 % bruger mellem 11 og 19 minutter. Kun 9,7 % anvender normalt en halv time eller mere på transport (jf. Figur 2). Den sidste kategori dækker primært over den gruppe interessenter, som kommer fra andre kommuner.

Figur 2. Interessenternes transporttid.

Det skal dog nævnes, at undersøgelsen af interessenternes transporttid ikke skelner mellem brugen af forskellige transportmidler såsom cykel, bil, busser og lignende.

2.3 Interessenternes idræt og facilitet

Interessenterne blev også bedt om at svare på, hvilken idræt de er med til at organisere eller selv dyrker (jf. Tabel 3), samt hvilke(n) idrætsfacilitet(er) de primært benytter (jf. Tabel 4). Interessenterne har her haft mulighed for at markere flere idrætsgrene, end der bliver præsenteret her, og det var desuden muligt at krydse flere idrætsgrene af pr. besvarelse.

Tabel 3. Idrætsaktiviteter som interessenterne organiserer eller selv dyrker.

	Respondenter	Procent
Gymnastik (spring/rytme)	34	47,2 %
Håndbold	14	19,4 %
Løb/jogging	13	18,1 %
Aerobic	12	16,7 %
Svømning	11	15,3 %
Badminton	8	11,1 %
Fodbold	8	11,1 %
Fitness / træning i motionscenter	5	6,9 %
Billard	4	5,6 %
Cykelsport	4	5,6 %
Bordtennis	3	4,2 %
Vandring (inkl. stavgang)	3	4,2 %
Boksning	2	2,8 %
Petanque	2	2,8 %
Skisport	2	2,8 %
Triathlon	2	2,8 %
Rulleskøjtølb	1	1,4 %
Skydning	1	1,4 %
Teakwondo	1	1,4 %
Trampolin	1	1,4 %
Volleyball	1	1,4 %
Skoleidrætsaktiviteter	4	5,6 %
Andet	14	19,4 %

Tabel 3 viser fordelingen af interessenternes idrætsgrene. Her fremgår det, at næsten halvdelen af spørgeskemaundersøgelsens deltagere dyrker eller er på andre måder involveret i gymnastik. Dernæst kommer håndbold (19,4 %) og løb/jogging (18,1 %), hvorefter de andre idrætsaktiviteter følger med mindre andele. I denne sammenhæng bør det dog fremhæves, at det har været muligt for interessenterne at markere flere svarmuligheder i dette spørgsmål, hvorfor der må konstateres et stort antal dobbeltregistreringer – måske især inden for de store idrætsgrene som gymnastik, håndbold, svømning, løb/jogging samt fitness/styrketræning. Kategorien 'Andet' dækker bl.a. over en række mindre aktiviteter som: bowling, dans, BMX, senioridræt og zumba.

Tabel 4 viser, hvilke idrætsfaciliteter interessenterne primært benytter. Og her er det værd at bemærke, at kommunens to store svømmehaller ligger højt placeret, og at faciliteter i Fløng ser ud til at blive brugt meget i forhold til boldbanerne i resten af kommunen (dette kan dog sandsynligvis tilskrives, at mange interessenter fra netop Fløng deltog i spørgeskemaundersøgelsen). Derudover er interessenternes anvendelse af idrætshallerne rent geografisk jævnt fordelt⁷.

⁷ Med det begrænsede antal respondenter er det dog ikke muligt, at kunne konkludere noget ud fra dette mønster.

Kategorien 'Andet' dækker i denne undersøgelse over andre former for rum eller lokaler i kommunen, som bliver brugt til idrætsaktiviteter, som f.eks. festsale på skoler, lokale medborgerhuse samt veje, skove og stier.

På dette spørgsmål har interessenterne også haft mulighed for at markere flere svarmuligheder, hvilket har resulteret i mange dobbeltregistreringer. Dette repræsenterer dog ikke et problem, da det er meget almindeligt at dyrke flere forskellige idrætsgrene i løbet af en uge. Og selv inden for den samme idrætsgren kan man benytte flere forskellige typer faciliteter. I fodbold træner man visse steder udenfor hele året – men supplerer f.eks. med indendørs træning i haller om vinteren. Desuden er der mange idrætsudøvere med foreningstilknytning, som dyrker 'uorganiseret' motion (som f.eks. jogging, cykling eller går i fitnesscenter) udover deres primære idrætsgren.

Tabel 4. Idrætsfaciliteter som interessenterne primært benytter.⁸

	Respondenter	Procent
Fløng skole (idrætshal)	26	36,1 %
Hedehushallen	23	31,9 %
Fløng skole (gymn.-sal)	18	25,0 %
Charlotteskolen (idrætshal)	15	20,8 %
Fløng svømmehal	14	19,4 %
Taastrup Idrætshaller	13	18,1 %
Fløng Idrætsanlæg (boldbaner)	13	18,1 %
Parkskolen (gymn.-sal)	10	13,9 %
Fløng Skole (boldbaner)	9	12,5 %
Taastrup Svømmehal	8	11,1 %
Hedehusene Ny Idrætspark	8	11,1 %
Torstorp Skole (idrætshal)	6	8,3 %
Charlotteskolen (gymn.-sal)	5	6,9 %
Hedehuset	4	5,6 %
Torstorp Skole (gymn.-sal)	4	5,6 %
HIF Fitness – Hedehusene skole	4	5,6 %
Gadehaveskolen (idrætshal)	2	2,8 %
Rønnevangsbadet	2	2,8 %
Høje Taastrup Idrætsanlæg	2	2,8 %
Nyhøj kunstgræsbane	2	2,8 %
Fitness.dk	2	2,8 %
Borgerskolen (idrætshal)	1	1,4 %
Gadehaveskolen (gymn.-sal)	1	1,4 %
Hedehusgårdens Rideklub	1	1,4 %
Hedehusene Tennisklub (tennishal)	1	1,4 %
BMX Cykelbane – Klub 5'eren	1	1,4 %
Hedehusene Fløng Cykelklub	1	1,4 %
Hedehusene Fløng Mountainbikeklub	1	1,4 %
Hedeland skiklub	1	1,4 %
Grønhøjskole (gymn.-sal)	1	1,4 %
Hedehusene Skole (gymn.-sal)	1	1,4 %
Kulturcentret	1	1,4 %
Selsmoseskolen (gymn.-sal)	1	1,4 %
Reerslevskole (boldbaner)	1	1,4 %
Taastrup Idrætspark (boldbaner)	1	1,4 %
Want2bowl – Taastrupgårdsvej	1	1,4 %
Skydebane Vest	1	1,4 %
Andet sted	6	8,3 %

⁸ Her er kun medtaget de øverste 37 idrætsfaciliteter (samt kategorien 'Andet').

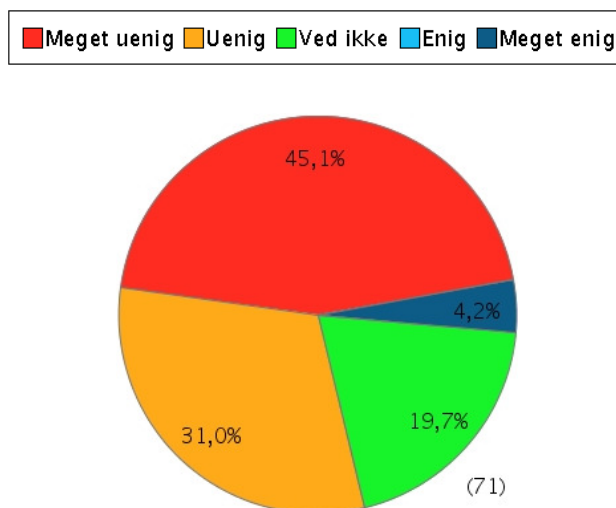
3. Dækning af interessenternes behov

Interessentundersøgelsens hovedformål var at afdække interessenternes opfattelse af faciliteterne i Høje-Taastrup Kommune. I den forbindelse blev interessenterne præsenteret for nogle udsagn, som de skulle angive, om de var enige eller uenige i. Udsagnene handlede overordnet om faciliteternes tilgængelighed og beliggenhed, indretning og anvendelighed samt om faciliteternes personale, halkultur og mulighed for brugerindflydelse. Spørgeskemaet gav desuden interessenterne mulighed for at uddybe deres svar på udsagnene og komme med kommentarer. De følgende figurer viser interessenternes svar i forhold til en række udvalgte udsagn⁹.

3.1 Faciliteternes tilgængelighed og beliggenhed

Udsagnet 'Der er ikke behov for flere idrætsfaciliteter i kommunen' er interessenterne generelt meget uenige i (jf. Figur 3).

Figur 3. 'Der er ikke behov for flere idrætsfaciliteter i kommunen.'

Og de giver da også udtryk for denne uenighed i de uddybende kommentarer:

"Der mangler klart en 50 m. svømmehal." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

"Både enig og uenig - måske de eksisterende kunne moderniseres?" (Intruktør / træner, Fløng)

Behovet for mere hal-kapacitet er et tilbagevendende tema blandt respondenterne:

"I Hedehusene er haltider fuldt booket og benyttet. Vi bliver bedt om at få flere til at dyrke motion men der er ikke plads til mange flere." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

"Der er ikke ledige timer overhovedet" (Menigt foreningsmedlem, Taastrup)

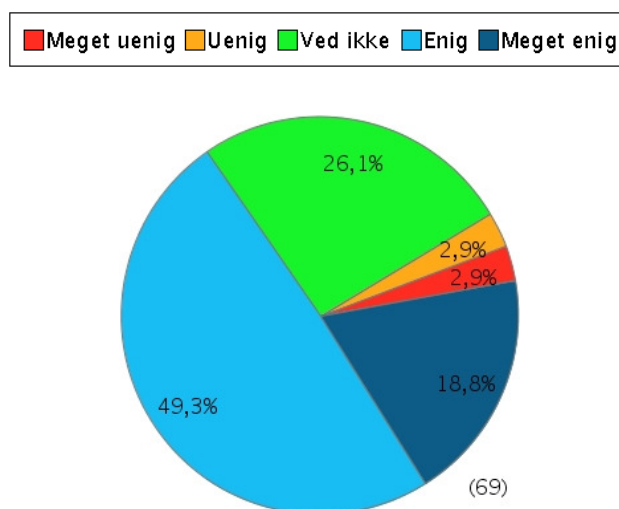
⁹ Ikke alle udsagn fra spørgeskemaet bliver behandlet dybdegående i analysen af spørgeskemaundersøgelsen.

”Der er et stort behov for en fodbold kunstbane i Fløng-Hedehusene området.”

(Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

I Høje-Taastrup Kommune forefindes allerede en kunststofbane ved fodboldklubberne Taastrup FC og B70 Taastrup på Sydskellet i Taastrup. Hvis der skal anlægges en kunststofbane yderligere i kommunen vil det, for at skabe størst mulig geografisk spredning, være mest oplagt at placere den i Fløng eller Hedehusene. Da anlæggelse af kunststofbaner kan være en bekostelig affære for ikke at tale om vedligeholdelsen af disse, bør en evt. anlæggelse ske i et samarbejde med andre idrætsgrene, som ville kunne anvende en kunststofbane. Kunststofbaner diskuteres yderligere i kapitel 4.1.

Figur 4. ’Der mangler faciliteter til nye idræts- og træningsformer.’

Blandt respondenterne er der stor enighed om, at der mangler faciliteter til nye idræts- og træningsformer, selvom de færreste kommer med kommentarer og forslag hertil. Her er dog et par:

”Opsæt faciliteter som klatrevægge, rør til armgang og kolbøtter, træstammer til at klatre og hoppe på, betonrør til at krybe igennem, tove til at svinge i fitnessmaskiner (som de udendørs i DGI-byen og Skive Kommune) i skolegårde. Gør tingene mere spændende og udfordrende for både børn og voksne ved at placere legepladser (som også er en STOR mangelvare her i en stor by som Taastrup) og træningsfaciliteter ved siden af hinanden. (Instruktør / træner, Taastrup)

”Se på faciliteter i nærområderne. Etabler muligheder for selvorganiseret idræt i områder (som eksisterer), men som ikke benyttes i dag. I stedet for at spare eller nedlægge faciliteter kunne de muligvis benyttes til selvorganiseret idræt. Benyt Hedeland til markerede løberuter og mountainbike ruter (som i Hareskoven).” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Baldersbrønde)

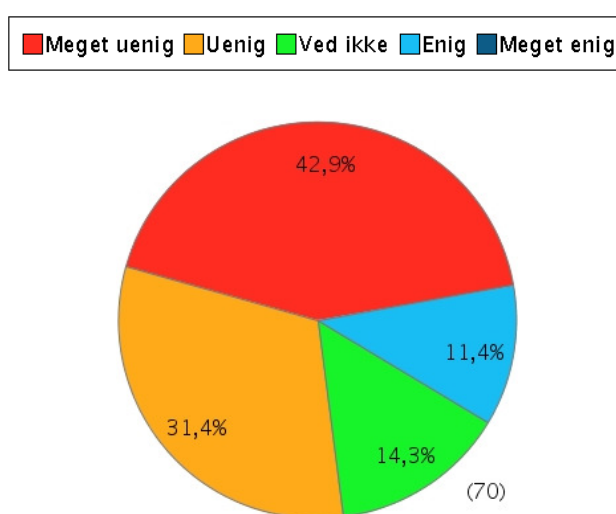
”Jeg ønsker at, på én af de skoler der skal nedlægges, bliver etableret en kommunal bowlinghal til brug for kommunens fritidsklubber, ældre idrætten samt bowlingklubben” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

”Bevægelsesrum med store vinduer der ikke nødvendigvis er halformede, til bevægelsestræning, gymnastik, dans mm., og hallerne kan overtages af dem, der har brug for halfor-men.” (Instruktør / træner, Taastrup)

”Der mangler mulighed for etablering af springtræningscenter med springgrav mv. og plads til spinningcentre, og det nye der måtte komme i morgen.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

I denne sammenhæng er det værd at bemærke, at mange nye idrætsformer foregår udendørs, og at to af udsagnene her foreslår faciliteter eller anlæg, der netop tilgodeser denne udvikling.

Figur 5. ’Det er bedre at lukke mindre faciliteter i landområderne og satse på større og mere alsidige faciliteter i kommunens største byer.’

Dette er interesserterne også stærkt uenige i. Kommentarerne giver udtryk for, at det især for børn og unges samt for det lokale fællesskabs skyld er vigtigt med faciliteter i landdistrikterne:

”Nærhedsprincippet er vigtigt især for de yngste.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

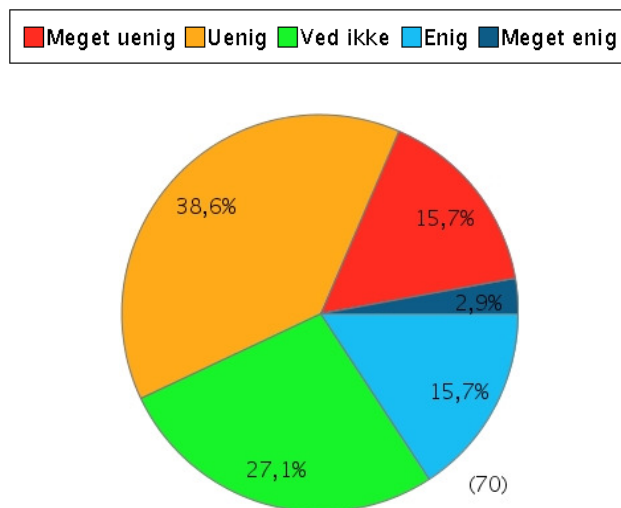
”Idrætsfaciliteterne, især for ungdom, skal ligge tæt på skoler, således at alle børn på skolerne har mulighed for at dyrke idræt. Hvis faciliteter centraliseres vil ressourcesvage familier ikke have overskud til at køre deres børn eller betale busbillet. I sidste ende vil det betyde, at vores børn dyrker mindre idræt, og dermed påvirke folkesundheden negativt.” (Pædagog / klubmedarbejder, Glostrup)

”Det er vigtigt at bevare mulighederne i de små samfund - det giver fællesskab og tilhørsforhold til de små samfund. De faciliteter, som nu engang er etableret, skal ikke nedlægges. Hvis der er behov for mere alsidige faciliteter kan folk selv søge til større by.” (Menigt foreningsmedlem, Taastrup)

Nærheden til idrætsfaciliteterne spiller en stor rolle for især børnefamilier og ældre. Dette gør sig primært gældende pga. børn og unges (og ældres!) begrænsede transportmuligheder, hvis facili-

teterne ligger for langt væk. Men næsten lige så vigtigt er det for de små lokalsamfund at have lokaler og faciliteter, der fungerer som samlingspunkter, og hvor det lokale fællesskab kan dyrkes. Fordelingen af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune er nævnt i undersøgelsens 1. del.

Figur 6. 'Eliteidrætten lægger beslag på de bedste faciliteter og træningstider.'

I forhold til om 'Eliteidrætten lægger beslag på de bedste faciliteter og træningstider' (jf. Figur 6) er det i følge interessenterne ikke ligefrem tilfældet:

"Der er ikke meget eliteidræt i Høje-Taastrup Kommune. Og hvis der er, er det niche-sportsgrene..." (Pædagog / klubmedarbejder, Glostrup)

"Kommunen har ikke faciliteter til at udvikle eliteidræt!" (Instruktør / træner, Fløng)

"Synes, at det er helt fair!" (Instruktør / træner, Ballerup)

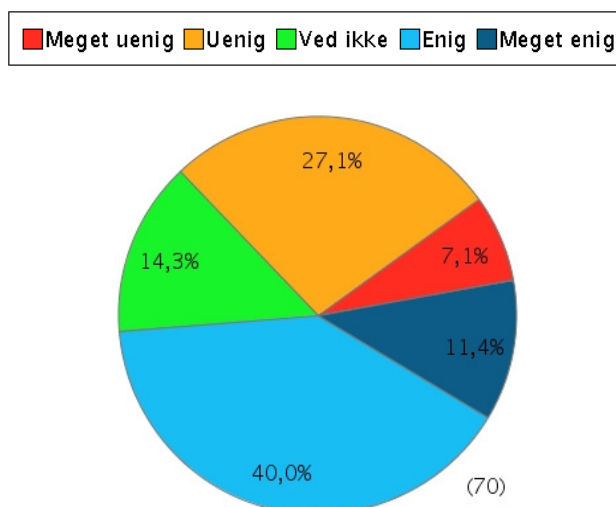
Der er ligeledes uenighed i holdningen til udsagnet, at de store idrætsgrene skal tilgodeses i fordelingen af tider (jf. Figur 7) – om end kommentarerne er blandede:

"Alle skal tilgodeses ligeligt, der skal ikke være forskel på små og store idrætsgrene. Det skal tages efter antallet af udøvere og hvad der er brug for." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening og træner, Taastrup)

"Det afhænger klart af, hvilke lokaler vi taler om. Er det udendørs idrætsanlæg til fodbold er det klart fodbolden der skal tilgodeses først." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Fløng)

"Svaret relatere sig til omklædningsrum, hvor vi føler os sat langt ned i prioriteringen. Vi bliver flyttet rundt afhængigt af, om fodboldafdelingen måske skal benytte omklædningen. Og hvis hallen har lukket, flyttes vi tilbage til de omklædningsrum, som fodboldafdelingen har førsteret til." (Instruktør / træner, Taastrup)

Figur 7. 'De store idrætsgrene (f.eks. fodbold, håndbold og gymnastik) skal tilgodeses først i lokalefordelingen.'

Fordelingen af faciliteter og træningstider mellem bredde- og eliteidræt giver ofte anledning til uoverensstemmelser mellem forskellige foreninger samt mellem foreninger og kommune. Foreningerne bestemmer selv, hvilke aktiviteter de vil lave - og om det skal være bredde- eller eliteidræt (eller begge dele!). Kommunen har en forpligtelse overfor kommunens borgere, der vil dyrke idræt, og skal således forsøge at skabe rammer for dette bl.a. gennem fordeling af faciliteter og træningstider. Denne fordeling kan afvejes ud fra forskellige principper, der enten er fastlagt af Folkeoplysningsudvalget eller bestemt af kommunens Kultur- og Fritidsudvalg.

Flere interessenter udtrykker utilfredshed med fordelingen af haltider eller kommer med ændringsforslag i forhold til den nuværende praksis:

"De idrætsgrene, der deltager i turneringer og konkurrencer bør have mere tid end rene motionisthold." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

"Det er svært for en klub i vækst at få træningsfaciliteter. Tildelingssystemet er ikke egnet til stor vækst i en lille forening." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

"...Hvorfor er det en kommunal forvaltning, der skal sidde og bestemme, hvem der skal træne hvornår, hvis de lokale klubber selv kan blive enige?" (, Slagelse)

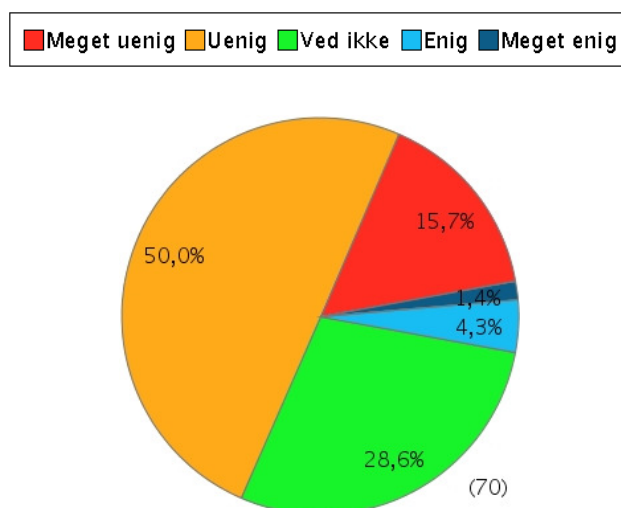
"Man må fordele forholdsmæssigt under hensyntagen til alle" (Menigt foreningsmedlem, Taastrup)

Byrådet i Høje-Taastrup Kommune har udlagt kompetencen til fordelingen af lokaler og anlæg til Idrættens Samråd i Høje-Taastrup Kommune for at lade beslutningerne ske så tæt på brugerne som muligt. Idrættens Samråd forestår fordelingen af haller, sale, svømmehaller, græs-, grus-, tennis- og skydebaner. Fordelingsmøderne vedrørende kommunale og selvejende faciliteter ledes af et medlem af Idrættens Samråd, der dog kan overdrage ledelsen af de enkelte møder til inspektøren for anlægget. Fritid og Kultur fra Høje-Taastrup er ansvarlig for sekretariatsfunktioner.

nen i forbindelse med timefordelingen. Til fordelingsmøderne indkaldes samtlige godkendte idrætsforeninger, der benytter kommunale eller selvejende faciliteter.

Fordelingen af de enkelte faciliteter sker ikke, som tidligere, efter en fordelingsnøgle. Antallet af timer til rådighed relateres alene til antallet af medlemmer. Udgangspunktet for fordelingen af idrætsfaciliteter er Folkeoplysningsloven og Byrådets retningslinjer. Aktiviteter for børn og unge under 25 år prioriteres højest. Aktiviteter for denne aldersgruppe skal prioriteres foran voksen aktiviteter. Ved fordeling af alle faciliteter har aktiviteter for børn og unge under 25 år fortrinsret. Dette gælder både ved hovedfordelingen og ved timefordelingen i den enkelte forening/afdeling. Da der kun forefindes én springgrav og én klatrevæg i kommunen – på Torstorp skole – fordeles disse faciliteter ud på bestemte dage til foreninger med de relaterede aktiviteter.

Figur 8. 'Idrætsfaciliteterne er placeret dårligt i forhold til brugernes hjem eller arbejde/skole.'

I forhold til placeringen af idrætsfaciliteter i forhold til hjem, arbejde og skole svarer over halvdelen af interessenterne, at de fleste faciliteter er placeret fornuftigt (jf. Figur 8):

"Nej, de er placeret fint." (Menigt foreningsmedlem, Taastrup)

"Beliggenheden for skolerne kan være lidt svært med den offentlige transport. Men kanon for de nærmeste." (Pædagog / klubmedarbejder, Glostrup)

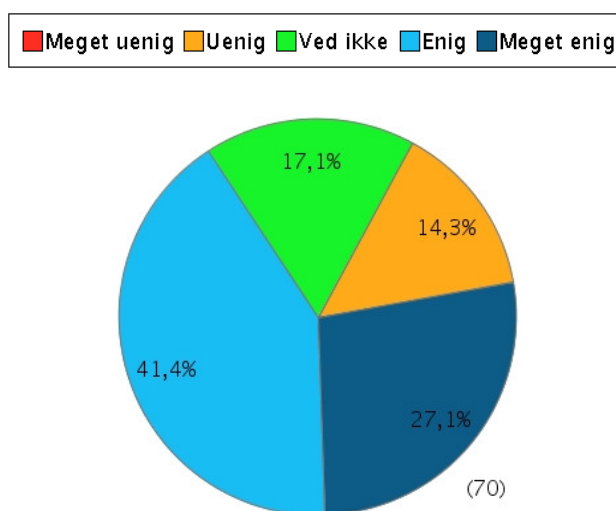
"Det er jo den enkeltes sag, om man vælger at tage langt for at dyrke sin sport! En kommune kan ikke gøre noget ved det." (Instruktør / træner, Ballerup)

En samling af alle faciliteter i en form for 'idrætspark' er en model, som uden tvivl giver visse stordriftsfordele foruden at skabe et idrætsmiljø, hvor der altid er udøvere i gang, og hvor der måske kan skabes aktiviteter på tværs af forskellige idrætsgrene¹⁰. En koncentration af forskellige idrætsfaciliteter kan dog også have konsekvenser for udbuddet af faciliteter i udkanten af kommunen samt for tilgængeligheden for de yngste idrætsudøvere (jf. kommentarerne til Figur

¹⁰ Der er en lang række andre fordele ved denne model, som bliver behandlet i Del 3.

5). I visse idrætsformer, såsom skydning og motorsport, er der dog en række sikkerheds- og miljøhensyn, som er med til at afgøre placeringen af faciliteterne hertil. Af samme grund er mange udøvere inden for disse idrætsformer ofte mere villige til at køre længere for at komme hen til faciliteten. Golfbaner kan, pga. banens størrelse, heller ikke placeres hvor som helst, hvilket også har indflydelse på nærheden til denne type idrætsfacilitet.

Figur 9. 'Der er behov for idrætsfaciliteter, hvor brugerne kan komme, når det bedst passer dem fra tidlig morgen til sen aften.'

I forhold til udsagnet 'Der er behov for idrætsfaciliteter, hvor brugerne kan komme, når det bedst passer dem fra tidlig morgen til sen aften', er interessenterne overvældende enige (jf. Figur 9):

"Det er en drøm at man bare kan komme og gå. I praksis skal der være kvalificerede instruktører til stede for den enkelte aktivitet." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

"Styrkelokale til eksempelvis håndbolds og fodbolds unge medlemmer, der ikke selv har råd eller mulighed for at gå i et reelt styrkecenter." (Menigt foreningsmedlem, Trekroner)

"Ikke kun morgen og sen aften. Der er generelt mangel på tider i hal og skole i tidsrummet kl. 17 - 20 - hvor børnehold kan trænes." (Menigt foreningsmedlem, Taastrup)

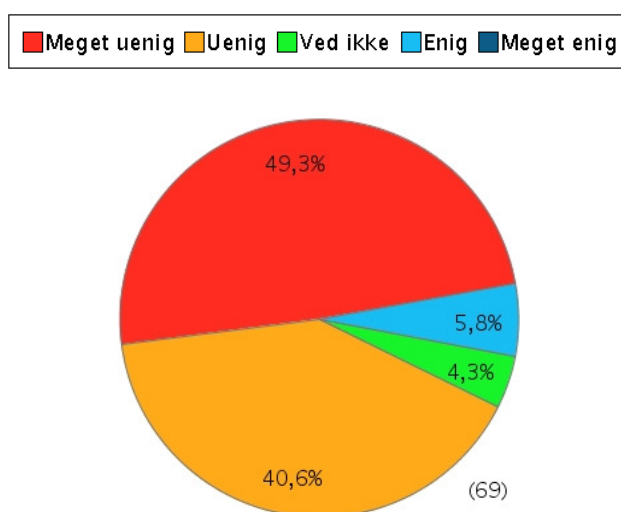
Det er i denne sammenhæng bemærkelsesværdigt, at det netop er repræsentanter fra den organiserede idræt (dvs. foreninger og klubber), der er positive og åbne overfor, at idrætsfaciliteterne bliver anvendt 'semi- og uorganiseret', og at udøvere, som ikke er medlemmer af foreninger, måske kan komme til i eftermiddags- og aftentimer, som traditionelt har tilhørt den organiserede idræt. Hvordan de uorganiserede udøvere så kan komme til at benytte de kommunale haller og gymnastiksale i praksis kan diskuteres. Enten kan foreninger og klubber selv lave tiltag, hvor de inviterer uorganiserede udøvere til at deltage i aktiviteter udenfor den sædvanlige (og lidt 'stive') foreningsstruktur, hvor de enkelte idrætsgrene bliver trænet på bestemte tidspunkter i løbet af ugen. Eller også kan kommunen, i forbindelse med føromtalt halfordeling, afsætte forskellige

tidsperioder, hvor de uorganiserede udøvere har mulighed for at ønske eller booke sig ind i de forskellige idrætsfaciliteter.

3.2 Faciliteternes indretning og anvendelighed

De frivillige foreninger karakteriseres ved, at aktiviteterne foregår i en social kontekst, klubmiljøet. En af de faktorer, der har størst betydning for udviklingen af idrætsforeningen som en sammenhængende helhed – det vil sige fællesskab både før, under og efter træningen – er adgangen til et samlingssted i form af klubhus eller klublokale.

Figur 10. 'Det er ikke nødvendigt med opholdsrum/klublokaler i forbindelse med idrætsfaciliteterne.'

Til udsagnet 'Det er ikke nødvendigt med opholdsrum/klublokaler i forbindelse med idrætsfaciliteterne' (jf. Figur 10), er interessenterne næsten enstemmigt enige om, at det er afgørende, at faciliteterne også rummer et socialt element:

"Det er vigtigt i de faciliteter, hvor foreningerne holder til. Ellers kan det være svært at skabe et godt socialt miljø, hvilket er næsten vigtigere end selve idrætten." (Instruktør / træner, Slagelse)

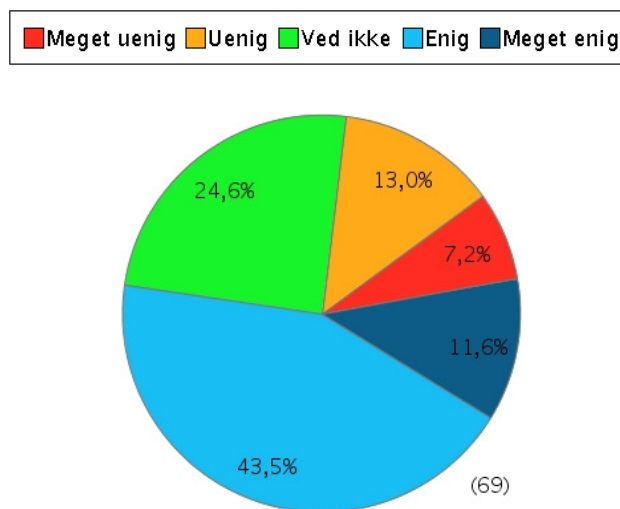
"Klublokalet er der, hvor foreningerne kan skabe et socialt sammenhold til styrkelse af idrætten og forankring af udøver." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hede-husene)

"Det er super vigtigt, at vi har et sted at være efter træning. Det styrker sammenholdet, og det ville være rigtig rart med et sted." (Instruktør/udøver, Fløng)

Mange af de foreninger, der i dag benytter de offentlige idrætsfaciliteter, har ikke adgang til klublokaler. Det gælder især de foreninger, der tildeles træningstider på skolerne. Hvis foreningerne skal kunne modtage og fastholde flere børn og unge, bør der udvises opmærksomhed på

vilkårene for udfoldelsen af foreningernes sociale fællesskab. I denne sammenhæng kunne forskellige former for fælles klublokaler for flere foreninger måske være en løsning?

Figur 11. 'Mange brugere undlader at bruge faciliteternes omklædnings- og baderum.'

Interessenterne blev også spurgt om deres holdninger i forhold til faciliteternes tilstand og kvalitet. Ét af udsagnene går på, at 'Mange brugere undlader at bruge idrætsfaciliteternes omklædnings- og baderum' (jf. Figur 11), hvilket interessenterne overordnet var enige i:

"Det er blevet en underlig kultur, hvor mange lærer i skolen, at det er ok 'ikke' at gå i bad efter sport..." (Instruktør/træner, Høje-Taastrup)

"Fordi faciliteterne er dårlige!" (Instruktør/træner, Høje-Taastrup)

"Bruserne er simpelthen for gamle og slidte" (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

De sidste kommentarer lægger således op til udsagnet om, at 'Rengøringen og vedligeholdelsen af idrætsfaciliteterne er altid i orden' (jf. Figur 12). Her er interessenterne delte, og nogle af kommentarerne går på meget specifikke steder:

"Der er ofte beskidt i såvel hal, sal som omklædnings- og bruseområde..." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

"Fløng Skolehal er meget beskidt, og gulvet er så glat, at det er farligt for især håndboldspillere. Hedehushallen er superflot sammenlignet med Fløng." (Instruktør/træner, Fløng)

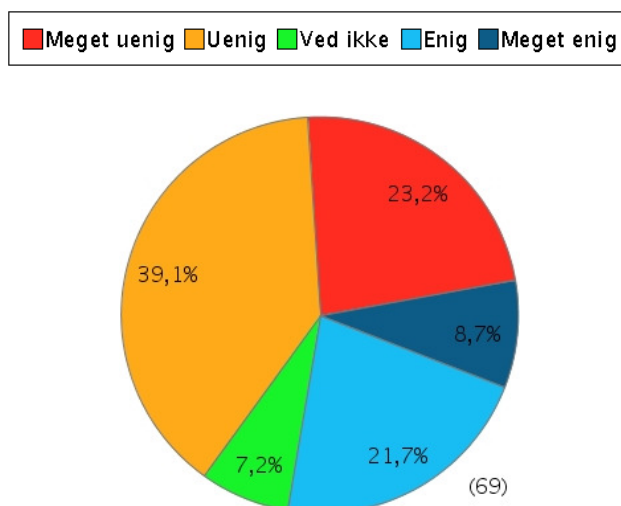
"Der er stor forskel på rengøring på skolerne og Taastrup Idrætscenter. Der er meget renere i Taastrup Idrætscenter." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

"Rengøringen er meget mangelfuld - nærmest ikke tilstede, hvilket er et stort problem, især når der skal laves gulvøvelser. Men det er rent faktisk også et problem for astmati-

kere og andre med vejrtrækningsproblemer.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Ny Fløng)

”Rengøring i orden, men ikke vedligeholdelsen.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Fløng)

Figur 12. ’Rengøringen og vedligeholdelsen af idrætsfaciliteterne er altid i orden.’

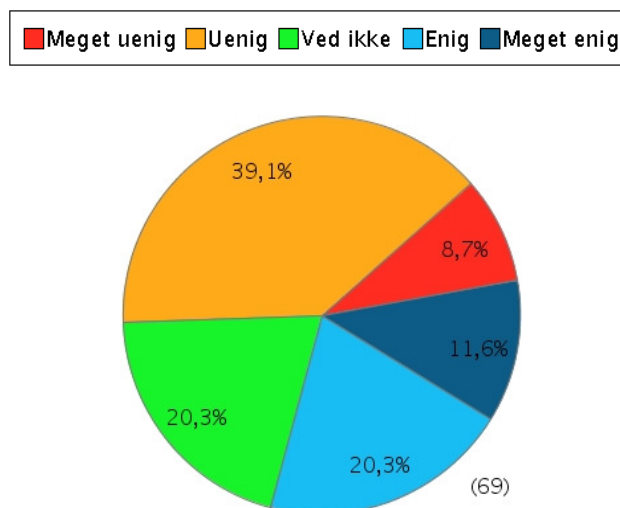

På baggrund af antallet af interessenter i spørgeskemaundersøgelsen har det ikke været muligt at sammenligne opfattelsen af rengørings- og vedligeholdelsesniveauet mellem idrætshallerne eller andre idrætsfaciliteter i kommunen.

3.3 Faciliteternes personale og halkultur

Udover at rumme idrætsaktiviteter foregår der en masse andre aktiviteter i faciliteterne, såsom fester, koncerter, møder, konferencer og lign. Her mener interessenterne ikke, at de andre aktiviteter hæmmer foreningernes idrætsaktiviteter væsentligt (jf. Figur 13).

Figur 13. 'Aktiviteterne bliver hæmmet af, at der foregår andet i idrætsfaciliteterne som f.eks. koncerter, udstillinger, konferencer, private fester osv.'

Dette giver kommentarerne også til en vis grad udtryk for:

"Det er helt ok at bruge det til andet." (Instruktør / træner, Købehavn)

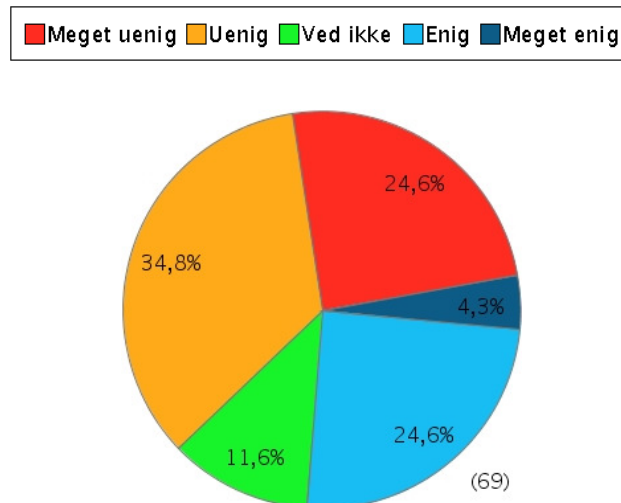
"Jeg har i hvert fald sjældent oplevet det i Hedehushallen." (Menigt foreningsmedlem, Trekroner)

"Ikke i Charlottetehallen. De årlige eksamener/prøver kunne dog godt tage hensyn til, at der er andre end skolen, der benytter hallen." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

Det er dog en problematik, som kommunen bør være opmærksom på, idet den er ansvarlig for tildelingen af træningstider og udlejning til de omtalte arrangementer (i de kommunale haller). I de selvejende haller er det muligt, at foreningerne har mere indflydelse på ikke-idrættslige arrangementers placering via halbestyrelsen eller brugerpaneler. Og som det bliver kommenteret, kan disse arrangementer være en vigtig indtægtskilde for de lokale foreninger, hvilket også gør det mere acceptabelt, når træninger eller weekender bliver inddraget.

Endelig er interessenterne meget enige om, at det er vigtigt, at der forefindes personale, dvs. halinspektører, pedeller og lignende i idrætshallerne og på anlæggene (jf. Figur 14).

Figur 14. 'Det er ikke vigtigt, at der er personale i hallen eller på idrætsanlægget.'

Kommentarerne handler først og fremmest om, at udøverne foretrækker, at der er personale, der står til rådighed for udøvere og holder opsyn med faciliteten:

"Især i Hedehushallen ses det, at der er fast bemanding. Det ser ordentlig ud sammenlignet med Fløng." (Instruktør / træner, Fløng)

"Opsyn er vigtigt for at holde rent og hold udstyr i orden." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

"Afhængigt om vi let kan komme i kontakt med hjælp" (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

Tilstedeværelse af personale i forbindelse med faciliteterne og idrætsaktiviteterne spiller en stor rolle for børns og unges idrætsdeltagelse og er med til at skabe et trygt og positivt halmiljø. Der er dog ingen tvivl om, at de frivillige idrætsforeninger i ligeså høj grad er medansvarlige for skabelsen af gode idrætsmiljøer i kommunens faciliteter. Et godt idrætsmiljø er også kendetegnet ved, at det både lægges op til organiseret såvel som uorganiseret idræt og bevægelse. Dette gælder eksempelvis de udendørs boldbaner, der ofte bruges af børn og unge til selvorganiseret spil og leg i fritiden. Det er derfor afgørende, at idrætsfaciliteterne, så vidt det er muligt, også er tilgængelige udenfor normale 'åbningstider'.

4. Interessenternes forslag og ønsker

I spørgeskemaet blev interessenterne afslutningsvis bedt om at komme med forslag og ønsker til den fremtidige organisering og udvikling af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune. Opfordringen til at skrive 'frit fra leveren' blev fulgt af 34 ud af de 72 respondenter. I de mange indlæg med forslag og ønsker er der visse gennemgående træk, som groft kan inddeles i følgende emner.¹¹

4.1 Kunststofbaner

Nogle af interessenterne, som deltog i spørgeskemaundersøgelsen, har tilknytning til fodbold, og der er derfor også et par ønsker og forslag til faciliteter til denne idræt:

"Jeg ser gerne, at lokalforeningerne får mere lov til at være selvstyrende og fik nogle lidt bedre vilkår. Såsom Fløng-Hedehusene fik deres egen kunstbane til fodbold, da der kun er én i kommunen til flere tusinde fodbold udøvere. Tåstrup er jo den største klub, og Fløng-Hedehusene er den 20. største." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

"Fløng-Hedehusene Fodbold er blevet Sjællands 20. største fodboldklub. Altså ikke en lille fodboldklub. Klubben er ikke længere blot en bredde-klub, men en klub hvor der nu satses på eliten. Antallet af medlemmer er støt stigende, hvilket bl.a. stiller store/større krav til planlægning og logistik. Hvad Fløng-Hedehusene Fodbold kraftigt mangler, er en fodbold kunststofbane! Specielt nu hvor klubbens lysbane i Fløng er blevet nedlagt, grundet slidte/ødelagte lysmaster." (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

Anlæggelse af kunststofbaner til fodbold er, som før nævnt i analysen, en bekostelig affære. Men en løsning på denne udfordring kan være, at flere klubber går sammen om kunststofbanerne. Da Dansk Boldspil Union (DBU) stiller krav vedrørende besiddelse af nyeste generation kunststofbane (uden sand og med andet underlag)¹², er kunststofbanen ved fodboldklubben Taastrup FC på Sydskellet i Taastrup som udgangspunkt etableret med henblik på fodbold i vintersæsonen. Men fodbold er måske ikke den eneste potentielle bruger af kunststofbaner. I Slagelse Kommune bliver kunststofbanerne f.eks. også benyttet til hockey og krocket. En evt. kunststofbane i Fløng eller Hedehusene kunne således etableres med henblik på brug af flere forskellige idrætsgrene.

4.2 Haller og multianlæg

Flere interessenter (især hos gymnastikken) giver udtryk for, at presset på kommunens haller er stort, og at foreningerne og udøverne ville få gavn af en hal mere. Men hvilke aktiviteter, der skal være plads til, og hvordan en forøgelse af halkapaciteten i Høje-Taastrup Kommune skal ske, er der delte meninger om:

¹¹ Kategoriseringen er foretaget ud fra antallet af gange emnet tages op blandt alle indkomne indlæg.

¹² Hvis de lokale boldklubber skal have licens til at spille på eliteniveau stiller DBU krav til hvilke faciliteter, som klubberne har adgang til.

”Der mangler faciliteter og tidssvarende redskaber til gymnastik. Det gælder både springgymnastik (hvis man ikke lige er på Torstorp) og til småbørnshold. Det vil være en stor fordel, hvis Parkskolen, når den lukkes som skole, også bruges til idræt – ellers vil det få katastrofal betydning for de klubber, der træner der. Det er svært at få haltimer nok.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening og træner, Taastrup)

”I Hedehusene tales der om skolelukning, hvilket vil give totalt kaos med gymnastiksalene. Men heldigvis er der Gammelsø området, som vi ser som stedet, hvor morgendagens idræts- og fritidsfaciliteter kunne samles og med tilpas fremsynethed tillige kunne bygges med knopskydninger og nye tiltag. Her forventer HGF at få sit springcenter men også f.eks. kulturmuligheder og bibliotek.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Hedehusene)

”Højeste ønske er en ny hal indeholdende 2 haller med plads til opvisninger og tilskuerne. Det ville give kæmpe muligheder for alle idrætsgrene og især håndbold/fodbold. Skolehaller er ikke til fritidsudøvere efter min mening. Det bliver alt for beskidt og misvedligeholdt. Det er fint til skolen, SFO'er og klubberne.” (Instruktør / træner, Fløng)

Udover at udtrykke mangel på halkapacitet er der rigtig mange interessenter, der foreslår en sammenlægning af flere forskellige facilitetstyper til multianlæg eller idrætscentre, hvor der er plads til flere idrætsformer samtidig eller andre former for omstrukturering af faciliteterne:

”Jeg foreslår, man undersøger, hvordan de enkelte idrætter kan optimeres ved faciliteter og lokaler. Evt. kunne man forsøge at specialisere de eksisterende faciliteter til hver deres idræt. Dette vil øge mulighederne for de enkelte idrætter. Det kan selvfølgelig også betyde, at der skal bygges nyt, men det er også en nødvendighed set ud fra, at alle hallerne er lavet til håndbold, fodbold og badminton. Her menes, at hallerne har mål og indretning efter disse sportsgrene.” (Instruktør / træner, Slagelse)

”Det er min opfattelse, at den vestlige del af kommunen er blevet forbigået, og der mangler et centralt idræts anlæg i forlængelse af udvikling af dette område. Der er behov for at tænke på ungdommen ved ny faciliteter som kunststofbanen for de mindre, samling af flere idrætsgrene i samme facilitet, med moderniserede klub og bruger faciliteter, så som svømmehal, sportshal, motionscenter og boldbaner i et og samme anlæg. Eks. er Hedehusene Ny Idrætsanlæg brugt af mange, men selve faciliteterne er så kedelige, at ingen benytter dem. Sætter man sig i cafeteriet, er man den eneste, og dette kunne afhjælpes ved samling af flere idrætsgrene og modernisering af området. De mange små anlæg spreder brugerne, og der bliver ikke et tilhørsforhold til området for brugerne og samhørighed årgangene imellem.” (Instruktør / træner, Hedehusene)

”Der var tale om en ny multi-kæmpe-hal – den ville stadig være velkommen! Gerne i stil med Roskildehallen, hvor der også var mulighed for at holde koncerter etc. I Himmelev har de en tennishal med et fantastisk miljø og et cafeteria, der virker, og som er med til at samle klubberne på tværs. Det mangler vi i vores område for cafeteriet er aldrig åbent, når vi er der. Svanemøllehallen er vildt uoverskuelig – men her er der dog gang i den – og igen, et fantastisk cafeteria. Måske man kunne lave noget smart ved Hedehushallen, hvor der er en tennishal også...?” (Instruktør / træner, Fløng)

”En ny 50 meter svømmehal i Taastrup, helst i forbindelse med TIC, og hvis der samtidig etableres lokaler til foreningsfitness, ville der kunne skabes et unikt idrætsmiljø med et centralt sted for mange forskellige idrætstilbud” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

”En multihal eller et halkompleks med flere haller af forskellig størrelse og med mulighed for interageren mellem idrætterne. Hallerne kunne være mere målrettet en bestemt idræt, så ikke alle haller har standard mål. Dette vil opfordre til kreativitet frem for standard rammer. For mit eget område (gymnastik) ville en sådan hal indeholde et rum til rytmisk bevægelse og dans med mulighed for spejle på væggene og et godt lydanlæg og god akustik. En hal med permanente springredskaber og springgrav, og et motorik- og aktivitetsrum til udvikling af børns sanser og motorik. Derudover skulle der også være regulære styrketræningsfaciliteter tilknyttet.” (Instruktør / træner, København)

Som nævnt i kapitel 3.1 kan en samling af alle faciliteter i en form for 'idrætspark' være en model, som kan give stordriftsfordele foruden at skabe et idrætsmiljø, hvor der altid er udøvere i gang, og hvor der måske kan skabes aktiviteter på tværs af forskellige idrætsgrene. Det kan på den anden side også have konsekvenser for udbuddet af faciliteter i andre dele af kommunen.

4.3 Foreningernes vilkår og haltider

En række interessenter giver også udtryk for deres utilfredshed med den måde idrætsfaciliteterne i kommunen er administreret og kommer samtidig med forslag til nye måder at organisere eksisterende og nye aktiviteter og faciliteter på:

”Der ønskes et bedre system, som gør, at der er låst op til skolehaller med tilhørende omklædningsrum, musikanlæg, redskabsrum og lignende. Når vi har været til timefordeling og udfyldt diverse nødvendige papirer, er det træls at komme til en låst dør. Men det er ikke noget nyt – sådan har det været i mange år. Og telefonnummer på teknisk servicemedarbejder, når der er låst. Der veksles mellem et antal telefonnumre, så det er umuligt at regne ud, hvilket et som gælder i denne uge.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

”Giv lokalforeninger/brugere af faciliteterne mere ansvar i forbindelse med indretning af faciliteter. De er oftest dem, der ved mest om, hvordan pladsen udnyttes bedst.” (Instruktør / træner, København)

”Gør det lettere at være foreningsaktiv i HTK, klare retningslinjer og involver formændene ved f.eks. sparerunder, så de kan være med til at finde mulighederne (altså inden de bliver udmøntet, men gerne efter de er vedtaget, så foreningerne har mulighed for at give input til en fornuftig løsning på besparelserne). Større ønske om råd og vejledning, altså samarbejde og ikke modarbejde. Det mister alle frivillige på, og foreningslivet lider den stille kvælningsdød.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Fløng)

Foreningerne vil således gerne være en del af de løsninger, der efterlyses:

”Seriøst! Så skulle kommunen ansætte mig til få gang i foreningslivet... Dem som har med det at gøre har ingen ide om, hvordan det hele hænger sammen, og hvor man skal sætte ind. Høje-Taastrup Kommune er så skidt kørende i sport/fritid, og vi snart nærmer os nulpunktet – og det er en skandale, da vi jo har temmelig mange unge i området. Jeg er vokset op i Høje-Taastrup og kan se, hvordan det hele falder fra hinanden. Det gør ondt, for de penge de tror de sparer i kommunen, mister de 100 gange i det lange løb. Jeg er i dag håndbold herretræner og har også her nogle af de unge under mine vinger. Man skal vågne op i det lokale idrætsliv, og det skal være nu! Mange af de spørgsmål, der her bliver stillet i skemaet, er skam fine nok, men igen er det tydeligt at de er stillet helt uden baggrundsviden om, hvordan her ser ud i ’virkeligheden’.” (Instruktør / træner, Høje-Taastrup)

Endelig har fordelingen af haltider, vanskelighederne ved at få tider i haller og gymnastiksale samt muligheden for at påvirke fordelingen også interessenternes opmærksomhed:

”Der bør være nemmere adgang til ledige haltimer i skoletiden, men skolerne har en rodfæstet modvilje.” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Fløng)

”Der er brug for flere haller til idrætsaktiviteter, der fylder meget såsom gymnastik. Når der er mange andre, der også har det sådan, er der ’kamp’ om de bedste timer, som ligger fra 16-21.” (Instruktør / træner, Høje-Taastrup)

”Vi har brug for flere haltimer i området omkring TIC, hvis vi også skal være elitekommune” (Formand eller bestyrelsesmedlem i forening, Taastrup)

4.4 Sammenfatning

Ovenstående analyse viser, at der findes en række emner, som interessenterne mener er vigtige at være opmærksom på i forbindelse med den fremtidige organisering og udvikling af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune (jf. Tabel 5).

Tabel 5. Sammenfatning af analyseresultater.

Emner	Interessenternes mening
Faciliteternes tilgængelighed og beliggenhed	<ul style="list-style-type: none">• Der er behov for flere idrætsfaciliteter – også til nye idrætsformer.• Det handler bl.a. om nye faciliteter til gymnastik, kunststofbaner til fodbold og måske andre idrætsgrene samt flere motionsstier og udendørs faciliteter.• Faciliteterne er placeret fornuftigt i forhold til interessenternes arbejde og lign.• Interessenter, herunder også foreningerne, mener at der er behov for idrætsfaciliteter, hvor brugerne kan komme, når det bedst passer dem.
Faciliteternes indretning og anvendelighed	<ul style="list-style-type: none">• Tilstedeværelse af opholdsrum og klublokaler i forbindelse med idrætsfaciliteterne er vigtig og spiller en stor rolle for det frivillige idrætsliv.• Rengøringen af en række af idrætsfaciliteterne i kommunen, herunder også omklædningsrum og baderum, er ikke altid tilfredsstillende, hvilket bl.a. har den konsekvens, at flere udøvere springer badet over efter træning.
Faciliteternes personale og halkultur	<ul style="list-style-type: none">• Andre ikke-idrætslige aktiviteter i haller og gymnastiksale er i passende omfang accepteret af det frivillige idrætsliv.• Af hensyn til udøvernes sikkerhed og opsynet med faciliteten er det ifølge interessenterne vigtigt, at der forefindes personale på idrætsfaciliteterne.• Især udendørs idrætsfaciliteter skal være tilgængelige udenfor normal 'åbningstid'.
Interessenternes forslag og ønsker	<ul style="list-style-type: none">• Fodbold i området Fløng og Hedehusene ønsker en kunststofbane.• Mere halkapacitet i kommunen• Større indflydelse på fordelingen af haltider og administrationen og indretningen af idrætsfaciliteterne.• Flere idrætscentre, hvor flere facilitetstyper er samlet under ét tag.• Mere svømmehalskapacitet generelt i Høje-Taastrup Kommune.

5. Befolkningsundersøgelsen

I første halvdel af 2010 deltog Høje-Taastrup Kommune (sammen med tre andre kommuner) i en større spørgeskemaundersøgelse, som bl.a. skulle afdække henholdsvis den voksne og unge befolknings deltagelse i forskellige fritids- og idrætsaktiviteter og anvendelsen af faciliteter dertil. Undersøgelsen er en del af et forskningsprojekt, hvor formålet er at opnå større viden om sammenhængen mellem idrætsfaciliteterne og idræts- og motionsdeltagelsen med sigte på at give kommunerne et mere vidensbaseret grundlag for udbygningen af idrætsfaciliteterne i fremtiden.

Spørgeskemaundersøgelsen i Høje-Taastrup Kommune blev gennemført i to omgange henholdsvis for voksne og børn. Undersøgelsen af voksnes idrætsvaner foregik ved, at 2000 borgere i alderen 16-75 år blev udvalgt tilfældigt til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Spørgeskemaet var elektronisk og skulle besvares på computer over internettet. De 2000 borgere fik tilsendt et *invitationsbrev* med posten, som indeholdt et personligt brugernavn og adgangskode til at logge på spørgeskemaet.

Undersøgelsen blandt børn foregik ved, at alle 4.- 9. klasses elever på kommunens folkeskoler fik et spørgeskema. Spørgeskemaet til børn var ligeledes elektronisk og skulle besvares på internettet i skoletiden. Da der kunne være stor forskel på læse- og forståelsesfærdigheder i de yngste klasser sammenlignet med de ældste klasser, blev der udarbejdet en udførlig *vejledning* til klasselæreren om, hvad undersøgelsen gik ud på, og de blev opfordret til at hjælpe de yngste elever, hvis der var brug for det. Til hver skole blev der pakket et antal *klassesæt* svarende til antallet af klasser. Klasesættet bestod af en vejledning til undersøgelsen, papirspørgeskema til orientering og et antal unikke koder til eleverne til at logge på det elektroniske spørgeskema. Børnene havde 2 uger til at besvare spørgeskemaet.

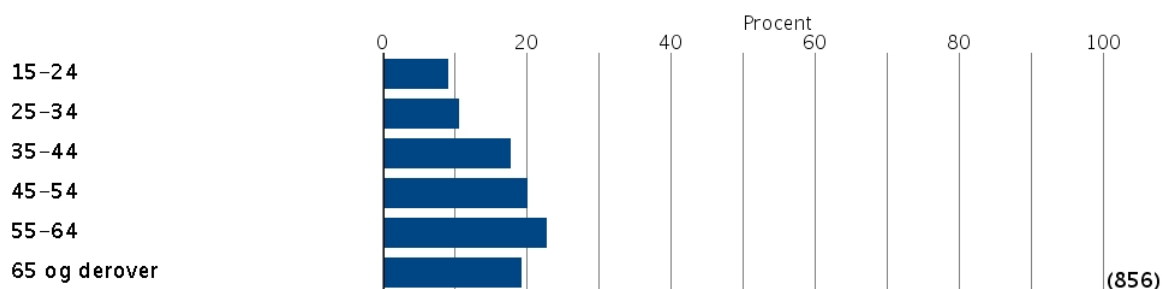
Spørgeskemaerne til henholdsvis børn og voksne var ikke ens, men de var begge konstrueret, så det indeholdt en række 'spring', således at ikke alle personer blev stillet over for de samme spørgsmål, men blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation vurderet ud fra svarene på de foregående spørgsmål.

5.1 Undersøgelsen af voksne

Ud af de 2000 voksne borgere, der modtog en invitation til spørgeskemaundersøgelsen, har 875 besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 44 %. Deltagelsen var således ikke videre imponerende, men dog alligevel nok til, at svarene kan bruges og behandles statistisk.

Spørgeskemaundersøgelsen blev besvaret af 407 mænd (46,5 %) og 468 kvinder (53,5 %). Med en gennemsnitsalder på omkring 52 år er der en klar overvægt af ældre i undersøgelsen (jf. Tabel 15). Den relativt store repræsentation af de ældre aldersgrupper kan delvis forklare svarfordelingen på nogle af undersøgelsens spørgsmål, herunder valg af idrætsaktivitet, transportformer, præferencer for facilitetstyper osv. Det har i denne gennemgang af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen ikke været muligt at vægte denne skævhed i alderssammensætningen af de voksne respondenter.

Figur 15. Aldersfordelingen blandt voksne respondenter (år).

Ét af de indledende spørgsmål i undersøgelsen gik på, om respondenterne dyrkede motion, idræt eller sport. For at hjælpe respondenterne, hvis de var i tvivl om, hvad betegnelserne motion, idræt og sport dækker over, blev der givet en definition i forbindelse med spørgsmålet:

'Traditionel forenings- og klubidræt' er f.eks. boldspillene håndbold, fodbold, badminton, men også gymnastik, dans eller svømning, som man kan gå til i en idrætsforening. Det kan være konkurrenceprægede aktiviteter såvel som ikke-konkurrenceprægede aktiviteter, eksempelvis stavgang og aerobics. 'Idræt' anvendes ofte synonymt med 'sport'. Sport kan dog også indbefatte visse ikke-fysiske aktiviteter, f.eks. motorsport og spil.

'Uorganiseret' eller 'selvorganiseret' idræt kan typisk være jogging, som foregår alene eller med andre på offentlige gader, stier eller i skove, men også fodboldspil med vennerne i parken eller rulleskøjteløb, skateboard og skisport er hyppige uorganiserede idrætsaktiviteter.

Endelig samler 'hverdagsmotion' op på den mængde fysisk aktivitet, der foregår i hverdagen. Det kan f.eks. være gå- eller vandreture, jagt og fiskeri.

Tabel 6 herunder viser, at godt 63 % af respondenterne er aktive, mens lidt over 23 % ikke dyrker nogen former for motion, idræt eller sport.¹³ En sammenligning med tal fra en anden undersøgelse viser, at borgerne i Høje-Taastrup er en smule mere aktive end på landsplan, hvor 56 % angiver, at dyrke regelmæssig sport eller motion, mens 15 % svarer 'ja, men ikke for tiden' og 29 % svarer 'nej'.¹⁴ Det er sandsynligt, at det især er borgere, der dyrker idræt eller motion, som har besvaret spørgeskemaet, og derfor udgør de idrætsaktive blandt respondenterne givetvis en lidt større andel end i befolkningen som helhed i Høje-Taastrup Kommune.

Tabel 6. 'Dyrker du normalt motion, idræt eller sport?'

	Respondenter	Procent
Ja	556	62,9 %
Ja, men ikke for tiden	121	13,7 %
Nej	207	23,4 %
I alt	884	100,0 %

¹³ Da dette spørgsmål var det første i skemaet, var der lidt flere, der svarede på spørgsmålet, end der var respondenter, der gennemførte hele skemaet. Der faldt således 9 respondenter fra i løbet af resten af spørgeskemaet.

¹⁴ Pilgaard, Maja (2008): *Danskernes motions- og sportsvaner 2007 – nøgletal og tendenser*. Idrættens Analyseinstitut.

De respondenter, der svarede 'Ja' eller 'Ja, men ikke for tiden' på dette spørgsmål, blev efterfølgende spurgt om, hvor ofte de dyrker motion, idræt eller sport. Her svarede langt over halvdelen, at de er aktive mindst to gange om ugen, og næsten 13 % svarede, at de er aktive hele fem eller flere gange om ugen (jf. Tabel 7).

Tabel 7. 'Hvor ofte dyrker du normalt motion, idræt eller sport (alle aktiviteter)?'

	Respondenter	Procent
5 eller flere gange om ugen	84	12,5 %
3-4 gange om ugen	239	35,5 %
2 gange om ugen	226	33,5 %
1 gang om ugen	95	14,1 %
1-3 gange om måneden	23	3,4 %
Sjældnere	7	1,0 %
I alt	674	100,0 %

Aktivitetsniveauet hos de aktive er således forholdsvis højt. Når det gælder, hvilke aktiviteter det drejer sig om, blev de voksne spurgt om, hvilke former for motion, idræt eller sport, som de havde dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder (jf. Tabel 8). I dette spørgsmål var det muligt at sætte kryds ved flere aktiviteter, dvs. hvis man f.eks. både spiller fodbold og går til skydning.

Kategorien 'Anden aktivitet' dækker over en lang række mindre idræts- og motionsaktiviteter, som for de flestes vedkommende hører ind under nogle af de nævnte kategorier i spørgsmålet. Det gælder f.eks. svar som 'løb', 'cykling', 'styrketræning' og 'gåture'. Her har respondenterne enten ikke fundet eller overset den svarkategori, som passede til dem, og har skrevet deres aktivitet under 'Anden aktivitet'. Af andre mindre aktiviteter herudover nævnes bl.a. 'krocket', 'floorball', 'rugby' og 'trampolin'.

Sammenligner man svarene fra dette spørgsmål med tilsvarende svar fra den landsdækkende undersøgelse af danskernes motions- og sportsvaner fra 2007¹⁵, er der mange lighedspunkter. Her er de tre største aktiviteter for voksne også vandreture, jogging og styrketræning, mens svømning, gymnastik, badminton, spinning/kondicykel, fodbold, dans, aerobic/workout, bowling og golf alle går igen inden for de næste 15 største aktiviteter i begge undersøgelser.

¹⁵ Pilgaard, Maja (2008): *Danskernes motions- og sportsvaner 2007 – nøgletal og tendenser*. Idrættens Analyseinstitut.

Tabel 8. 'Hvilke former for motion, idræt eller sport har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder?'

	Respondenter	Procent
Jogging / Motionsløb	191	28,3 %
Vandreture	152	22,5 %
Styrketræning	151	22,4 %
Svømning / Vandaktiviteter	118	17,5 %
Gymnastik	96	14,2 %
Konditionstræning	90	13,3 %
Badminton	83	12,3 %
Spinning / Kondicykel	75	11,1 %
Cykelsport (ikke transport til arb. og lign.)	68	10,1 %
Fodbold	58	8,6 %
Dans (alle former)	54	8,0 %
Aerobic / Workout	46	6,8 %
Bowling / Keglespil	43	6,4 %
Golf	39	5,8 %
Yoga, afspænding, meditation	37	5,5 %
Tennis	35	5,2 %
Stavgang / Nordic Walking	33	4,9 %
Bordtennis	25	3,7 %
Billard eller Pool	21	3,1 %
Håndbold	15	2,2 %
Andet boldspil for hold	14	2,1 %
Rulleskøjter	14	2,1 %
Ridning	14	2,1 %
Jagt / Fiskeri	14	2,1 %
Basketball	11	1,6 %
Petanque eller Boule	11	1,6 %
Boksning	11	1,6 %
Volleyball / Beachvolleyball	10	1,5 %
Kampsport (karate, aikido, taekwondo, judo, brydning m.v.)	7	1,0 %
Kano / Roning / Kajak	7	1,0 %
Sejlsport, windsurfing	7	1,0 %
Orienteringsløb	6	0,9 %
Squash	5	0,7 %
Andet individuelt boldspil	4	0,6 %
Motorsport	4	0,6 %
Skydning	4	0,6 %
Skateboard	2	0,3 %
Atletik	1	0,1 %
Klatring	1	0,1 %
Skøjtølb (is)	1	0,1 %
Handicapidræt	1	0,1 %
Anden aktivitet	67	9,9 %

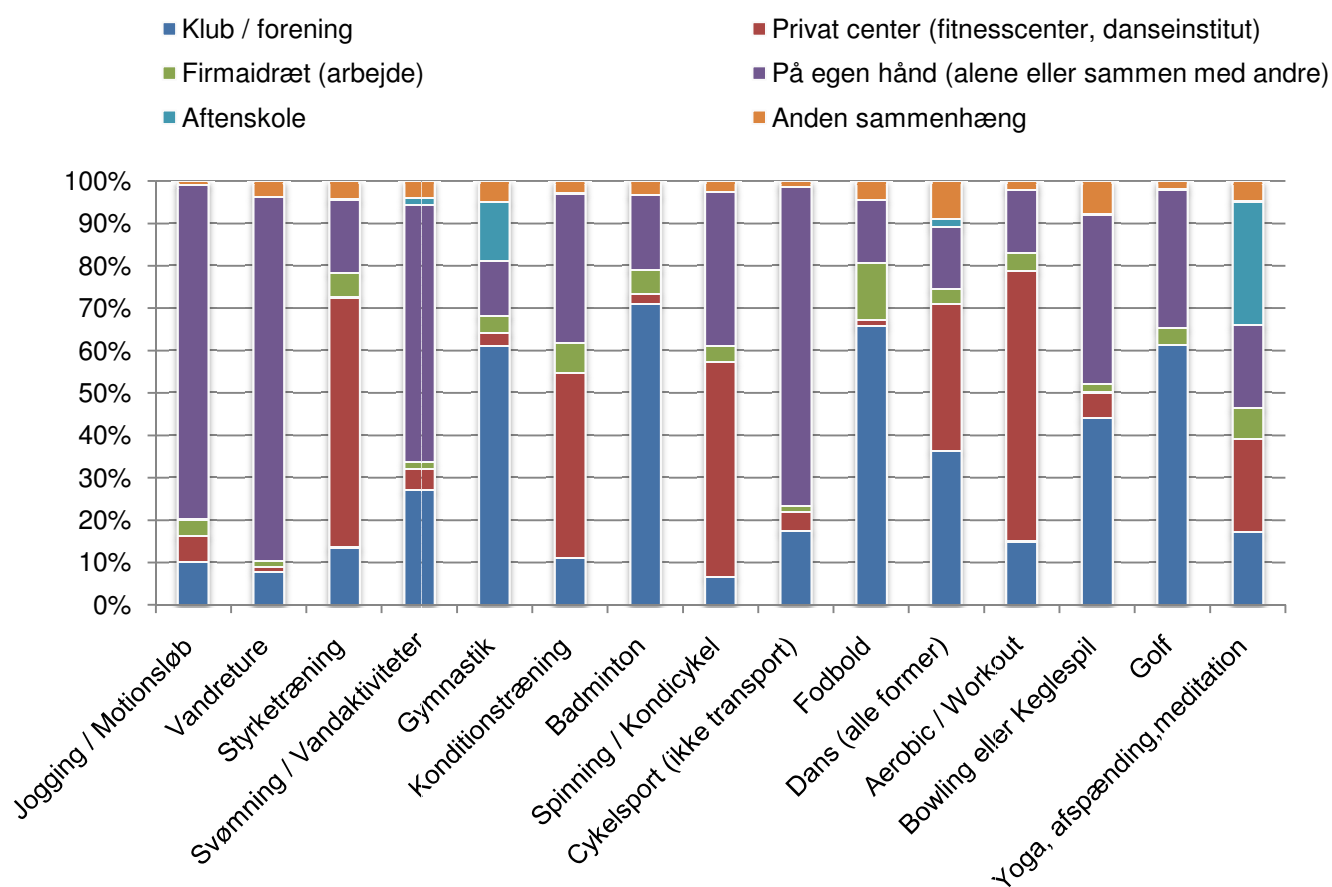
Ligheden med resultaterne fra *Danskernes motions- og sportsvaner 2007* går igen, når man ser nærmere på den organisatoriske sammenhæng, som aktiviteterne dyrkes i. Er det i en frivillig forening/klub, et kommercielt fitnesscenter, i forbindelse med sit arbejde (dvs. firmaidræt) eller er det selvorganiserede aktiviteter? Figur 16 viser, i hvilken organisatorisk sammenhæng, de 15 største aktiviteter i Høje-Taastrup Kommune dyrkes. Fordelingen inden for hver aktivitet viser de forskellige former for organisering af aktiviteten.

De største foreningsbaserede aktiviteter i Høje-Taastrup Kommune er gymnastik, badminton og fodbold, mens styrketræning, konditionstræning og spinning/kondicykel primært dyrkes i et pri-

vat fitnesscenter. Men de to største aktiviteter i kommunen, jogging/motionsløb og vandreture, sker selvorganiseret, hvor udøverne dyrker det på egen hånd (alene eller sammen med andre).

I *Danskernes motions- og sportsvaner 2007* er det ligeledes gymnastik, fodbold og badminton, der er de største foreningsaktiviteter, og vandreture og jogging er de største selvorganiserede aktiviteter. Det er således primært gymnastik, badminton og fodbold, der gennem foreninger fylder de kommunale idrætsfaciliteter, når det er den voksne befolkning, det handler om. Til gengæld sker vandreture og jogging helt andre steder, nemlig på veje, gader, fortove og stier samt i bynære parker og grønne områder. Og her spiller Hedeland en central rolle for de mange motionister i Høje-Taastrup Kommune.

Figur 16. 'I hvilken organisatorisk sammenhæng dyrker du din motion, idræt eller sport?'

Størstedelen af de voksne respondenter har forholdsvis kort transporttid til den idræts- eller motionsaktivitet, som de bruger mest tid på. 25 % har under 5 minutters transporttid, 46 % har 5-14 minutters transporttid, mens 15 % har 15-29 minutter. Kun 8 % anvender 30 minutter eller mere på transport til og fra idræt.¹⁶

¹⁶ 6,3 % svarede 'Ved ikke / ikke relevant' til dette spørgsmål.

Tabel 9. 'Hvilken form for transport bruger du typisk for at komme til at dyrke motion, idræt eller sport?'

	Respondenter	Procent
Gang, løb	136	20,2 %
Cykel	235	34,9 %
Bus, tog	46	6,8 %
Bil	284	42,2 %
Andet	21	3,1 %
I alt	673	100,0 %

Endelig viser Tabel 9, hvilke former for transport, de voksne typisk benytter for at dyrke motion, idræt eller sport. Over halvdelen benytter sig af enten at cykle eller at gå, mens godt 40 % bruger bil for at komme frem. Under 10 % benytter offentlige transportmidler eller andre måder at komme til deres aktiviteter på. Disse tal kan være et udtryk for, at kommunen har et stort og velfungerende net af stier og fortove, der på trods af store og gennemgående motor- og hovedveje, er med til at skabe forbindelser mellem hjem og idrætsfaciliteter.

5.2 Undersøgelsen af børn

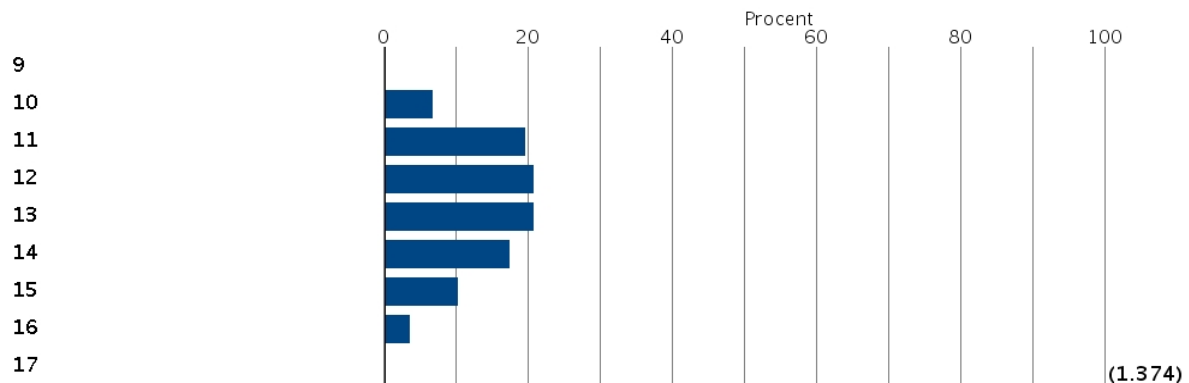
Alle 4.-9. klasser på de kommunale skoler i Høje-Taastrup Kommune blev inviteret til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen, og i alt gennemførte 1.375 børn spørgeskemaet. Deltagelsen for de forskellige skoler fremgår af tabel 10. På flere skoler er deltagelsen meget høj, mens elever fra visse skoler stort set ikke er repræsenteret. I løbet af perioden, hvor spørgeskemaet kunne besvares af eleverne, blev alle skoler gentagne gange fra kommunen opfordret til at lade eleverne svare på spørgeskemaet – men det var med blandet held. Tidspunktet for undersøgelsen var skolerens største kritikpunkt i forhold til den manglende deltagelse, da nogle af skolerne havde terminsprøver i løbet af den samme måned.

Figur 10. Fordeling af deltagende elever på kommunens skoler.

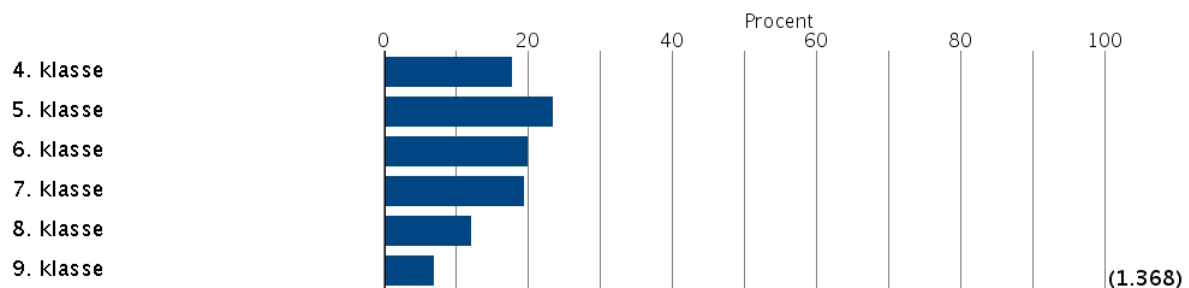
	Respondenter	Procent
Borgerskolen	250	18,3 %
Fløng Skole	216	15,8 %
Hedehusene Skole	215	15,7 %
Charlotteskolen	155	11,3 %
Gadehaveskolen	144	10,5 %
Sengeløse Skole	113	8,3 %
Rønnevangsskolen	96	7,0 %
Parkskolen	74	5,4 %
Selsmoseskolen	60	4,4 %
Reerslev Skole	31	2,3 %
Øtofteskolen	7	0,5 %
Bøgeskolen	3	0,2 %
Grønhøjskolen	1	0,1 %
Torstorp Skole	0	0,0 %
Anden skole	3	0,2 %
I alt	1.368	100,0 %

Køns- og aldersfordelingen hos de deltagende børn er meget jævn. 683 drenge (49,7 %) og 692 piger (50,3 %) deltog i undersøgelsen. Deltagelsen er størst for børn i alderen 11-13 år, mens forholdsvis få børn i alderen 10 og 16 har besvaret spørgeskemaet (jf. Figur 17). Ser man på hvilke klassetrin, der har deltaget i undersøgelsen, er billedet rykket en smule skævt mod de mindre klasser (jf. Figur 18). For de yngstes vedkommende kan evt. læsevanskeligheder have påvirket deres motivation for at gennemføre skemaet, og de ældste har muligvis ikke gidet deltage eller har 'klikket' væk under-vejs i skemaet?

Figur 17. Alderssammensætningen for børnerespondenterne.

Figur 18. Fordelingen på klassetrin hos børnerespondenterne.

Som det er tilfældet med voksenrespondenterne, har det heller ikke været muligt at vægte eventuelle skævheder i alderssammensætningen eller fordelingen af klassetrin hos børnerespondenterne.

Tabel 11. 'Hvor mange gange (i alt) om ugen dyrker du idræt, sport eller motion?'

	Respondenter	Procent
0 gange om ugen	126	10,5 %
1 gang om ugen	157	13,0 %
2 gange om ugen	335	27,8 %
3 gange om ugen	296	24,6 %
4 gange om ugen	138	11,5 %
5 gange om ugen	70	5,8 %
6 gange om ugen	31	2,6 %
7 gange om ugen	52	4,3 %
I alt	1.205	100,0 %

Børnene blev ligesom de voksne spurgt om, hvor ofte de dyrker motion, idræt eller sport. Igen var det langt over halvdelen, der svarede, at de er aktive mindst to gange om ugen og næsten 13 % svarede at de er aktive hele fem eller flere gange om ugen (jf. Tabel 11).

Børnene blev ligeledes spurgt om, hvilke former for motion, idræt eller sport de har dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder (jf. Tabel 12). I dette spørgsmål var det muligt at sætte kryds ved flere aktiviteter, dvs. hvis man f.eks. både spiller fodbold og gymnastik eller lign.

Tabel 12. 'Har du inden for de seneste 12 måneder gået til én eller flere af disse aktiviteter i en idrætsforening, en sportsklub, en rideklub, en danseskole eller i et motionscenter (altså uden for skoletiden)?'

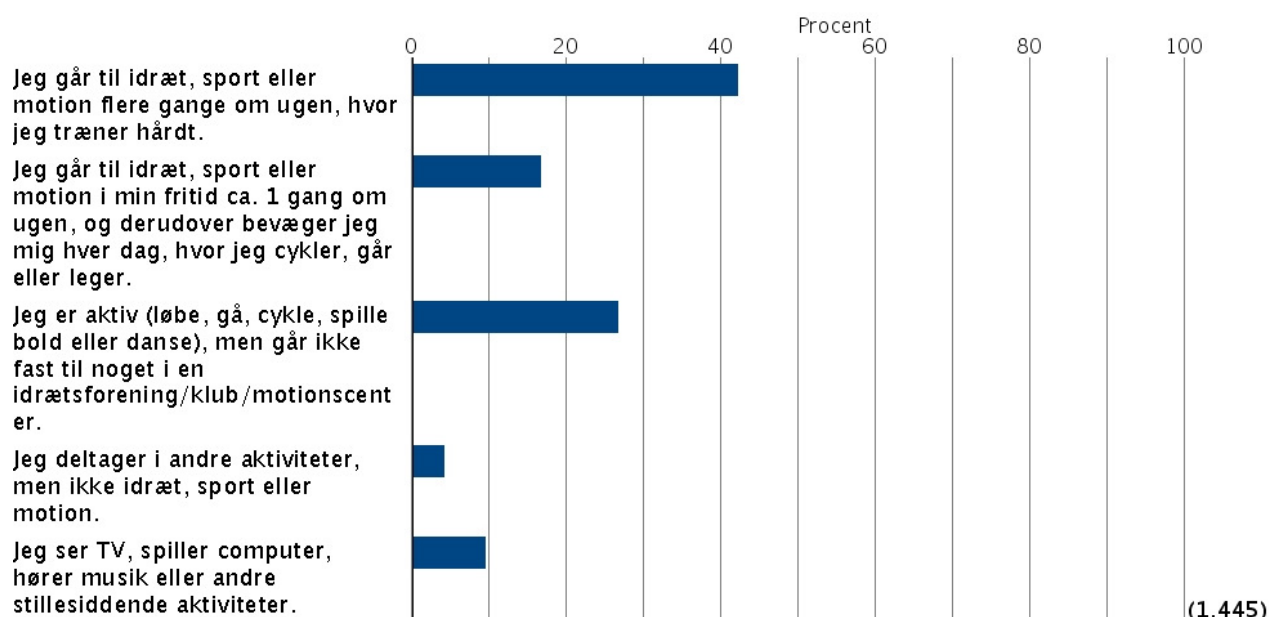
	Respondenter	Procent
Fodbold	506	35,1 %
Svømning	167	11,6 %
Gymnastik	156	10,8 %
Håndbold	143	9,9 %
Dans	136	9,4 %
Ridning	131	9,1 %
Badminton	130	9,0 %
Styrketræning	102	7,1 %
Kampsport (f.eks. karate eller judo)	77	5,3 %
BMX/Cykling/Mountainbike	55	3,8 %
Spejder eller andre friluftaktiviteter	54	3,7 %
Boksning	52	3,6 %
Tennis	48	3,3 %
Basketball	40	2,8 %
Motorsport	35	2,4 %
Bordtennis	30	2,1 %
Golf	23	1,6 %
Spinning/Kondicykel	17	1,2 %
Volleyball/Kidsvolley	16	1,1 %
Aerobic, step eller lignende	13	0,9 %
Hockey/Floorball	10	0,7 %
Atletik	9	0,6 %
Kano/Roning/Kajak	6	0,4 %
Orienteringsløb	6	0,4 %
Sejlads/Søsport	6	0,4 %
Andet	114	7,9 %
Har ikke gået til en idrætsaktivitet i løbet af de seneste 12 mnd.	234	16,2 %

Kategorien 'Andet' dækker over en lang række mindre idræts- og motionsaktiviteter, som for de flestes vedkommende hører ind under nogle af de nævnte kategorier i spørgsmålet. Det gælder f.eks. svar som 'fitness', 'karate' og 'taekwondo'. Har børnene ikke fundet – eller har de overset – den svarkategori, som passede til dem, har de kunnet givet dette svar. Af andre aktiviteter under 'Andet' nævnes bl.a. 'løb', 'cheerleading', 'rollespil', 'skydning', 'parkour', 'skateboard' og 'klatring'.

Sammenlignes svarene fra dette spørgsmål med tilsvarende svar fra undersøgelsen *Danskernes motions- og sportsvaner 2007*, er der mange lighedspunkter. Her er de tre største aktiviteter for børn også fodbold, svømning og gymnastik, mens håndbold, badminton, spejder, dans, ridning og styrketræning alle går igen i begge undersøgelser inden for de næste 15 største aktiviteter.

Bemærk at der er godt 16 % af børnerespondenterne, der svarer, at de ikke har gået til en idrætsaktivitet i løbet af de seneste 12 måneder. Dette umiddelbart høje tal kan perspektiveres en smule i figur 19. Her er det 'kun' omkring 10 % af børnerespondenterne, der tilkendegiver, at de primært laver stillesiddende aktiviteter, såsom at se TV, spille computer og høre musik.

Figur 19. 'Hvilken sætning passer på dig?'

Vi bliver et øjeblik ved de børnerespondenter, som svarer, at de ikke har gået til en idrætsaktivitet i løbet af de seneste 12 måneder. En del af dem vil nemlig gerne i gang med at være aktive igen (jf. Tabel 13). Her svarer omkring 50 % af de inaktive, at de gerne vil gå til mere idræt, sport eller motion eller begynde igen.

Tabel 13. 'Vil du gerne gå til mere idræt, sport eller motion?'

	Respondenter	Procent
Nej, mindre	10	4,3%
Nej, det er lige tilpas	30	12,9%
Ja, jeg kunne godt tænke mig at begynde igen	57	24,5%
Ja	62	26,6%
Ved ikke	74	31,8%
I alt	233	100,0%

Men har omgivelserne og idrætsfaciliteternes placering nogen indflydelse på både voksne og børns motivation for at dyrke idræt eller motion og deres deltagelse i samme? Det handler næste afsnit om.

5.3 Faciliteterne, omgivelserne og deres betydning

Med afsæt i den foregående gennemgang af de voksnes og børnenes svar om deres baggrund og deres idrætsvaner, gennemgår dette kapitel idrætsfaciliteterne og omgivelsernes betydning for idrætsdeltagelsen i Høje-Taastrup Kommune. Datamaterialet fra spørgeskemaundersøgelserne til børn og voksne i kommunen gør det muligt at analysere nærmere på betydningen af faciliteterne og tilgængeligheden til dem i forhold til idrætsdeltagelsen. Datamaterialet fra spørgeskemaundersøgelserne i kommunen viser, at tilgængeligheden til idrætsfaciliteter i nærområdet har betydning for valget af idrætsaktiviteter.

For børnenes vedkommende er de fleste overbeviste om, at de ville være mere aktive, hvis der var andre muligheder i de områder, hvor de bor (jf. Tabel 14).

Tabel 14. 'Vil du dyrke mere idræt, sport eller motion, hvis der var andre muligheder i det område, hvor du bor?'

	Respondenter	Procent
Ja	631	45,7 %
Nej	285	20,7 %
Ved ikke	464	33,6 %
I alt	1.380	100,0 %

Dette stemmer også overens med resultater fra *Danskernes motions- og sportsvaner 2007*, hvor en tredjedel af børn og unge mener, at de i nogen eller høj grad ville dyrke en anden slags sport eller motion, hvis der fandtes andre faciliteter i nærområdet.

Som vist i tabel 12 dækker fodbold, svømning, gymnastik og håndbold en stor del af børnenes idrætsdeltagelse. Adgangen til faciliteter, som netop boldbaner, idrætshaller og evt. svømmehal i nærområdet er således vigtig. I spørgeskemaet blev børnene blandt andet spurgt om, hvilke steder eller faciliteter de bor i nærheden af, dvs. inden for cykelafstand (5 min.) eller gåafstand (15 min.). Over halvdelen svarer, at de bor i nærheden af henholdsvis udendørs boldbane og idrætshal/gymnastiksal/idrætshal, mens lidt færre bor i nærheden af en svømmehal (jf. Tabel 15). I praksis er det også idrætshaller, gymnastiksale og boldbaner, der dominerer i det offentlige ud-

bud af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune. De fleste bor også tæt på en legeplads og et 'åbent område med græs, grus eller asfalt, som kan bruges til leg eller idræt'.

Tabel 15. 'Hvilke af disse steder eller faciliteter findes inden for cykelafstand (5 min.) eller gåafstand (15 min.) i forhold til, hvor du bor?' krydset med 'Hvilken sætning passer bedst på dig?' (usikkerhed på 95 % konfidensniveau er vist i parentes).

	Går til idræt, sport eller motion flere gange om ugen, og træner hårdt.	Går til idræt, sport eller motion ca. 1 gang om ugen, og bevæger sig hver dag, cykler, går eller leger.	Er aktiv (løber, går, cykler, spiller bold eller danser), men ikke fast f.eks. i en idrætsforening.	Deltager i andre aktiviteter, men ikke idræt, sport eller motion.	Stillesiddende aktiviteter ser TV, spiller computer, hører musik eller andre.	I alt
Gymnastiksal / Idrætshal	63,9 % (±3,9)	59,7% (±6,3)	55,8% (±5,1)	57,6 % (±12,6)	40,1 % (±8,2)	58,4 % (809)
Svømmehal	51,0 % (±4,0)	46,8% (±6,4)	44,0% (±5,1)	52,5 % (±12,7)	40,9 % (±8,2)	47,5 % (658)
Udendørs boldbane	73,5 % (±3,6)	62,7 % (±6,2)	62,6 % (±5,0)	45,8 % (±12,7)	45,3 % (±8,3)	64,8 % (898)
Skateboardbane	14,7 % (±2,9)	12,4 % (±4,2)	12,1 % (±3,3)	11,9 % (±8,3)	8,0 % (±4,6)	12,9 % (178)
Åbent område med græs, grus eller asfalt som kan bruges til leg eller idræt	66,6 % (±3,8)	57,1 % (±6,4)	65,1 % (±4,9)	57,6 % (±12,6)	47,4 % (±8,4)	62,3 % (863)
Legeplads	66,6 % (±3,8)	65,7 % (±6,1)	65,9 % (±4,9)	64,4 % (±12,2)	52,6 % (±8,4)	64,8 % (897)
Motionssti	26,9 % (±3,6)	23,2 % (±5,4)	21,7 % (±4,2)	15,3 % (±9,2)	10,9 % (±5,2)	22,8 % (316)
Park	17,4 % (±3,1)	16,7 % (±4,8)	17,9 % (±3,9)	23,7 % (±10,9)	13,9 % (±5,8)	17,3 % (240)
Skov	28,9 % (±3,7)	27,5 % (±5,7)	26,6 % (±4,5)	13,6 % (±8,7)	21,9 % (±6,9)	26,7 % (370)
Vand (hav, sø, å) eller strand	34,6 % (±3,8)	36,9 % (±6,2)	29,7 % (±4,7)	25,4 % (±11,1)	24,8 % (±7,2)	32,3 % (448)
Havn eller havnebassin	2,4 % (±1,2)	2,6 % (±2,0)	1,4 % (±1,2)	5,1 % (±5,6)	1,5 % (±2,0)	2,2 % (30)
Ingen af ovenstående	2,2 % (±1,2)	6,4 % (±3,2)	6,6 % (±2,5)	11,9 % (±8,3)	13,1 % (±5,7)	5,6 % (77)
I alt	42,7 % (592)	16,8 % (233)	26,3 % (364)	4,3 % (59)	9,9 % (137)	100,0 % (1.385)

Endelig viser tabellen en sammenhæng mellem nærheden til f.eks. en idrætshal/gymnastiksal og hvilket aktivitetsniveau, som børnene selv mener de har. Flere af de mest aktive børn har kortere til en idrætshal/gymnastiksal end de børn, som fortrinsvis laver stillesiddende aktiviteter. Samme mønster gør sig gældende for udendørs boldbaner. En mulig fejlkilde i denne sammenhæng kan dog være, at de 'stillesiddende' børn måske ikke er klar over mulighederne for fysisk aktivitet i deres nærområde i forhold til de 'aktive' børn. Som det ses i tabellen, er forskellene mellem nogle af de andre steder og facilitetstyper ikke så stor mellem de forskellige aktivitetsniveauer.

Over 40 % af de børn, der har svaret, at de ikke har dyrket idræt eller motion inden for de seneste 12 måneder, svarer i et andet spørgsmål, at de gerne vil dyrke mere idræt, sport eller motion, hvis der var andre muligheder i de områder, hvor de bor (jf. Tabel 16). Spørgsmålet definerer ikke, hvad de 'andre muligheder' kunne være. Men svarene understreger ikke desto mindre, at adgangen og nærheden til idrætsfaciliteter og steder, hvor man kan være fysisk aktiv, har stor betydning for børnenes idrætsdeltagelse.

Tabel 16. 'Ville du dyrke mere idræt, sport eller motion, hvis der var andre muligheder i det område, hvor du bor?' (filter: kun de børn, som ikke har dyrket idræt eller motion indenfor de sidste 12 måneder.).

	Respondenter	Procent
Ja	95	42,0 %
Nej	39	17,3 %
Ved ikke	92	40,7 %
I alt	226	100,0 %

For de voksne respondenters vedkommende blev spørgsmålene i denne sammenhæng formuleret lidt anderledes. De voksne skulle i et spørgsmål vælge mellem en række forhold, der var vigtige for dem, når de dyrker motion, idræt eller sport (Tabel 17). Ud af de otte forhold skulle de vælge de fire forhold, som de fandt vigtigst for dem selv, og derefter prioritere mellem de fire valgte forhold ved at nummerere dem fra 1 til 4, hvor 1 er det vigtigste forhold, 2 er det næstvigtigste forhold osv. Hvert tal kunne kun bruges én gang. I tabellen herunder er gennemsnittet for de voksnes samlede prioriteringer angivet og sorteret efter, hvor vigtigt de forskellige forhold er blevet vægtet.

Tabel 17. De vigtigste forhold for voksne, der dyrker motion, idræt eller sport.

	Gennemsnit	Respondenter
Jeg kan træne/motionere på stedet, når det bedst passer mig fra tidlig morgen til sen aften.	2,12	360
Der er kort afstand til det sted, hvor jeg træner/motionerer.	2,21	458
Mine venner bruger også faciliteten/stedet (jeg dyrker motion her for at være sammen med andre).	2,21	270
Der er let adgang til natur eller grønne områder.	2,44	239
Faciliteten har moderne udstyr og rekvisitter til den aktivitet, jeg foretrækker.	2,62	265
Faciliteten/stedet er vedligeholdt og rent.	2,77	355
Det er trygt og sikkert af færdes i og omkring faciliteten/stedet.	2,81	324
Faciliteten/stedet er pænt og inspirerende.	2,92	206

Det forhold, der har fået den laveste score og dermed den højeste prioritering, er at 'jeg kan træne/motionere på stedet, når det bedst passer mig fra tidlig morgen til sen aften', dvs. at faciliteten eller stedet tillader en vis fleksibilitet ift. træningstidspunktet. Men tabel 17 viser også, at henholdsvis nærhed ('der er kort afstand til det sted, hvor jeg træner/motionerer') og sociale relationer ('mine venner bruger også faciliteten/stedet') spiller en meget stor rolle. Endelig har adgang til natur eller grønne områder ligeledes en vis betydning for voksne.

De voksenrespondenter, som svarede 'Nej' til spørgsmålet, 'Dyrker du normalt motion, idræt eller sport?' (se Tabel 6), blev også spurgt om, hvilke forhold der har betydning, hvis de skulle begynde at dyrke idræt, motion eller sport (jf. Tabel 18). Blandt de inaktive respondenter er det også forholdene nærhed og fleksibilitet, der har størst betydning. Til gengæld har adgangen til natur og grønne områder ikke helt samme betydning for denne gruppe som for de respondenter, der er aktive.

Tabel 18. 'Hvis du skulle dyrke idræt, motion eller sport, hvilke af følgende forhold har så betydning for dine valg?' (Her var der mulighed for at sætte flere kryds).

	Respondenter	Procent
Der er kort afstand til det sted, hvor jeg kan træne/motionere.	125	61,9 %
Jeg kan træne/motionere på stedet, når det bedst passer mig fra tidlig morgen til sen aften.	102	50,5 %
Faciliteten/stedet er vedligeholdt og ren.	98	48,5 %
Det er trygt og sikkert af færdes i og omkring faciliteten/stedet.	92	45,5 %
Faciliteten har moderne udstyr og rekvisitter til den aktivitet, jeg foretrækker.	70	34,7 %
Faciliteten/stedet er pænt og inspirerende.	64	31,7 %
Der skal være let adgang til natur og grønne områder.	55	27,2 %
Mine venner bruger også faciliteten/stedet (jeg dyrker motion her for at være sammen med andre).	35	17,3 %

Både for børne- og voksenrespondenter i spørgeskemaundersøgelsen har nærhed og adgang således en afgørende betydning for idrætsdeltagelsen samt valget af idrætsaktivitet i Høje-Taastrup Kommune. Udover det sociale aspekt spiller adgangen til natur og grønne områder også en stor rolle.

Flere undersøgelser har vist, at afstanden til idrætsfaciliteter eller naturområder, hvor man kan dyrke motion, har stor betydning for idrætsdeltagelsen. En undersøgelse i Norge viser, at afstand til idrætsfacilitet er en af de væsentligste forklaringer på, om personer i forskellige aldersgrupper er fysisk aktiv.¹⁷ En undersøgelse af deltagere i 'Ældre i Bevægelse' foreninger i København viste da også, at 2/3 af deltagerne havde mindre end 2 km og halvdelen mindre end 1 km til det sted, hvor træningen fandt sted.¹⁸ Tilsvarende viser undersøgelser, at jo tættere man i byen bor på et grønt område, jo mere benyttes området til motion.

¹⁷ Ulseth, Anne-Lene Bakken (2008): *Mellom tradisjon og nydannelse. Analyser av fysisk aktivitet blant voksne i Norge.*

¹⁸ Ibsen, Bjarne & Theisen Pedersen, Mogens (1997): *Evaluering af Ældre i Bevægelse i København.*

6. Befolkningens forslag og ønsker

Som det var tilfældet i interressentundersøgelsen, fik også børn og voksne i befolkningsundersøgelsen mulighed for at skrive 'frit fra leveren', hvis de havde yderligere kommentarer eller forslag til steder eller idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune. I dette kapitel vil de mest fremtrædende kommentarer og forslag, blandt den anselige mængde indlæg, blive belyst.

6.1 De voksnes forslag

De voksnes kommentarer fordelte sig helt overordnet inden for følgende temaer (med de hyppigst nævnte øverst):

- Nye typer idrætsfaciliteter.
- Bedre og større faciliteter til svømning og vandaktiviteter.
- Manglende vedligeholdelse og rengøring.
- Information om muligheder for idræt og motion samt faciliteter i kommunen.
- Ønsker til flere motionsfaciliteter, herunder stisystemer.
- Flere fitnesscentre.
- Bedre oplysninger om mulighederne for handicappede i kommunen.

I forhold til ny typer idrætsfaciliteter er der flere voksenrespondenter, som efterspørger faciliteter til bl.a. rugby, floorball, rulleskøjter. Men hovedparten af respondenterne er først og fremmest interesseret i at få større adgang til de eksisterende faciliteter, f.eks. på andre tidspunkter end om eftermiddagen og aftenen:

"Da jeg arbejder om eftermiddagen og om aftenen, savner jeg flere muligheder for at dyrke sport om formiddagen sammen med folk, der ikke er pensionister."

"Der burde også være mulighed for at træne i weekender/helligdage, uden de unge skolesøgende."

"Facilitetsområder åbne i dagtimerne."

Der er også utilfredshed med fordelingen af idrætsfaciliteter i kommunen geografisk såvel som tidsmæssigt:

"Det virker meget ulige, at Taastrup har langt bedre faciliteter, end man har i Hedehusene. Det virker som om man på netop dette område bliver langt mere forfordelt end Hedehusene."

"Vi mangler idrætsfaciliteter i de små landsbyer. Et forsamlingshus er f.eks. ikke ok at dyrke idræt i."

"Det kunne være rart med adgang til flere idrætsfaciliteter i Høje Taastrup kommune. Der er mange foreninger, der slås om for få faciliteter. Fordelingen tager endvidere mere hensyn til 'gamle foreninger' end til størrelsen af foreningen."

Hensynet til foreningerne virker også til at være et problem i kommunens svømmehaller:

"Jeg har tidligere benyttet den lokale svømmehal meget, men stoppede pga. 'pladsmangel'. Halvdelen af bassinet var reserveret til svømmeklubben og den anden halvdel var fyldt med legende børn, hvilket gjorde det umuligt at svømme."

At dømme ud fra kommentarerne lader det til, at mange synes, at der er for lidt svømmehalskapacitet i Høje-Taastrup Kommune:

"Det vigtigste for mig er, at der er plads i svømmehallen, når jeg svømmer. Høje-Taastrup svømmehal er i forvejen ikke stor, og når der er så mange arrangementer, som der er, bliver svømmehallen meget ofte delt op i to dele så os fritidssvømmere får den ene del, og det nuværende arrangement har den anden halvdel. Det betyder igen, at man næsten altid svømmer på kryds af hinanden og aldrig kan svømme i det tempo, man selv ønsker, og så man tager hjem."

"Ønsker en lækker svømmehal, som er inspirerende med f.eks. rutsjebane og andre legefaciliteter til børn. Bedre åbningstider i weekenden. Vi bruger svømmehaller i nabo-kommunerne."

"Der mangler et 50 meter bassin, således at Vestegnens Aqua Team og Swim Team Taastrup får bedre mulighed for at træne på langbane. Der er ikke vandtid nok til alle de svømmere, der findes i kommunen, og hvoraf nogle dyrker svømning på eliteniveau. Der er fx. både unge og gamle repræsenteret ved såvel ungdoms-OL som OL for masters svømmere."

Når det kommer til vedligeholdelse og rengøring af idrætsfaciliteterne, mener de voksne, at det primært er bade- og toiletfaciliteterne, den er gal med. Her er et par eksempler:

"Den gamle gymnastiksal på borgerskolen er simpelthen alt for gammel! Der burde være bedre faciliteter, der er ikke nok plads, og omklædningsrummene er ulækre."

"Omklædningsrum og især bedefaciliteterne er i elendig stand - minder om min skoletid for rigtig mange år siden - stoppede brusere - stoppede afløb - ulækkert."

"Hallerne på Park/Borgerskolen er udmærket til badminton, men rengøringen er ikke særlig god, og bade/omklædnings forhold er dårlige. Nettene bliver sommetider udsat for hærværk (specielt på Parkskolen)."

Det sidste større tema, de voksne respondenter slår an, er information om træningsmuligheder og eksisterende idrætsfaciliteter i kommunen, som de finder mangelfuld eller svær at finde:

"Bedre information om mulighederne i lokalområdet."

"Jeg synes godt om at spille volleyball på skolen. Men jeg synes, det var svært at finde informationer om det. Jeg søgte i længere tid på internettet og fandt til sidst stedet. Ligeledes ville jeg gerne gå til selvforsvar, men har ikke kunne finde noget om det i Taastrup på internettet."

”Generelt mange tilbud i kommunen - men svære at finde - de enkelte idrætsforeningers hjemmesider er svære at finde og typisk dårligt opbygget. Kunne overveje, at man lagde det på kommunens hjemmeside omkring træningstider, priser m.v.?”

Som det antydes i enkelte af kommentarerne, kommer respondenterne også med forslag til, hvordan kommunen og foreningerne kunne løse nogle af disse udfordringer:

”De fleste faciliteter ligger ikke langt væk, hvilket er dejligt. Men der mangler mere information og oplysninger om forskellige sportsgrene, holdstart og motivation til, at jeg kommer i gang. (måske flere tilbud og nyheder om prøvedage osv.) og mulighed for sen træning for os, som går i gymnasiet, videregående uddannelser eller arbejder. Så vi også kan nå til træning. Evt. idræts infodage. hvor man bliver tilbudt af de forskellige faciliteter at komme op og prøve/hygge dage sammen med andre i ens kommune, som også synes at netop den idrætsgren kunne være spændende.”

Resten af de temaer, som voksne kommer ind på, handler bl.a. om, at de ønsker flere udendørs motionsfaciliteter, f.eks. motionsstier samt foreningsbaserede fitnesscentre:

”Jeg ville gerne have mulighed for at bruge Vestskoven og de grønne områder om aftenen, men der er ikke nok belysning, så det er meget utrygt at færdes der. Desuden er der ikke så meget fokus på løberne, der kunne godt være nogle ’stationer’ rundt omkring på nogle opmålte ruter, hvor man kunne lave styrketræning og mødes med andre løbere.”

”Savner udendørs fitnessmuligheder og forhindringsbane, f.eks. i Hedeland, samt organiseret brug af samme, altså hold og instruktører.”

Endelig er der også flere, der efterspørger bedre oplysninger om mulighederne for idræt og motion til handicappede i kommunen:

”Der mangler tilbud til handicappede børn - der er stort set ingen tilbud til dem, så de kan dyrke idræt i nærområdet. Man bør være mere opmærksom på, hvor/hvilke steder man placere indendørsaktiviteter i indendørssæsonen - da der er visse område, der ikke er sikre at bevæge sig ud i om aftenen, og det afholder måske nogle fra at dyrke idræt.”

6.2 Børnenes forslag

For børnenes vedkommende er analysen af ønsker og forslag til steder og idrætsfaciliteter grebet anderledes an. På grund af det store antal børn, som deltog i spørgeskemaundersøgelsen, og som næsten alle kom med forslag, har jeg valgt at benytte mig af ’simpel’ ordtælling for at finde ud af, hvad der rører sig hos børnene vedr. deres muligheder for idræt og motion.

Ved hjælp af internetstedet ’Wordle’¹⁹ kan man lave en slags ’sky’ af ord, som man enten selv taster ind eller kopierer fra en anden tekst. Wordle tæller ordene, sorterer de mest almindelige ord væk (i, en, som, at osv.) og genererer et billede, som kan bruges som et slags ’indholdsidentificerende’ grafisk element.

¹⁹ Wordle™, <http://wordle.net>

Ligesom drengene efterlyser pigerne sig større og bedre svømmefaciliteter og også flere baner til fodbold, omend ikke i samme grad som drengene. Pigerne nævner også, at de ønsker sig flere stier, hvor de kan løbe og ride, samt flere gymnastik- eller multisale, hvor de kan gå til dans og gymnastik.

6.3 Sammenfatning

Ovenstående gennemgang viser, at der findes en række emner, som befolkningen i Høje-Taastrup Kommune mener er vigtige at være opmærksom på i forbindelse med den fremtidige organisering og udvikling af idrætsfaciliteter (jf. Tabel 19).

Tabel 19. Sammenfatning af analyseresultater.

Emner	Respondenternes mening
Faciliteterne, omgivelserne og deres betydning	<ul style="list-style-type: none"> • Børnene i undersøgelsen ville være mere aktive, hvis der var andre muligheder i de områder, hvor de bor. • Adgang og nærhed til idrætsfaciliteter og steder, hvor man kan være fysisk aktiv, har stor betydning for børnenes idrætsdeltagelse i Høje-Taastrup Kommune. • De vigtigste forhold for voksne i forbindelse med motion og idræt er, at de kan træne fleksibelt, at der er kort afstand til faciliteten/stedet, og at de er sammen med deres venner i træningen. • Nærhed og fleksibilitet har også betydning for de inaktive voksne, som ønsker at starte igen med at være aktive.
Voksenrespondenternes forslag og ønsker	<ul style="list-style-type: none"> • Nye facilitetstyper, bl.a. til aktiviteter som squash, handicapidræt, frisbee og rulleskøjter. • Større og bedre svømmefaciliteter i kommunen. • Bedre vedligeholdelse og rengøring i kommunens mange idrætshaller og gymnastiksale. Især omklædningsrum er dårligt vedligeholdt. • Bedre information til kommunens borgere om mulighederne for idræts- og motionsdeltagelse herunder også, hvilke faciliteter der findes. • Flere motionsstier til løbere, rulleskøjtøbere og ryttere, og bedre belysning af stierne, som øger følelsen af tryghed.
Børnerespondenternes forslag og ønsker	<ul style="list-style-type: none"> • Flere boldbaner og boldspilfaciliteter. Primært til fodbold men også til bordtennis, basketball og håndbold. • Større og bedre svømmefaciliteter i kommunen. • Flere legepladser, hvor der er plads til både små og store børns leg. • Flere faciliteter til amerikansk fodbold, parkour, dans og gymnastik.

Del 3

Forslag til den fremtidige udbygning af idrætsfaciliteterne i kommunen

Indhold

1. Indledning	89
2. Befolkningens idrætsdeltagelse.....	90
2.1 Stærk stigning i deltagelsen i idræt og motion	90
2.2 Idræt under andre organiseringsformer	91
2.3 Stærk vækst i idrætsdeltagelsen blandt midaldrende og ældre.....	91
2.4 Store ændringer i tilslutningen til forskellige idrætsgrene	93
2.5 Afstand til facilitet har stor betydning for deltagelsen	94
2.6 Kun små ændringer i børnenes foretrukne idrætsgrene.....	95
2.7 Opsamling	96
3. Befolkningsudviklingen i Høje-Taastrup Kommune.....	97
4. Kriterier for organisering og udvikling af idrætsfaciliteter.....	99
4.1 Differentiering og mangfoldighed.....	99
4.2 Fleksibilitet og rummelighed.....	100
4.3 Nærhed og afstand.....	101
4.4 Faciliteterne og omgivelserne	102
4.5 Personale og drift.....	102
4.5 'Aktivering' af idrætsfaciliteterne	103
5. Idéer og forslag til udbygningen af faciliteter i kommunen.....	104
5.1 Udearealer	104
5.2 Fleksible haller	109
5.3 Multisale og bevægelseshuse	111
5.4 Legepladser der bevæger.....	114
6. Referencer	116
7. Bilag.....	118

1. Indledning

Denne rapport indgår som en sidste del af en større analyse af i alt tre dele, som skal beskrive og undersøge idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune. Formålet med undersøgelsen er at kvalificere beslutningsgrundlaget i Høje-Taastrup Kommune for en udvikling af faciliteter, anlæg og rum til idræt og motion i overensstemmelse med fremtidige behov og kommunens idrætspolitiske mål.

Første del af den samlede analyse kortlægger og beskriver de eksisterende faciliteter i kommunen og giver et objektivt billede af facilitetsdækningen mens den anden del analyserer interessenterne og den lokale befolknings mening om dette samt gennemgår deres behov og ønsker for den fremtidige organisering af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune.

De første to delanalyser danner således grundlaget for denne tredje del, der skal munde ud i konkrete forslag, idéer og anbefalinger til en udbygningsplan for idrætsfaciliteterne i Høje-Taastrup Kommune. Her bliver 'fremtidens krav og behov' sammenholdt med 'de eksisterende idrætsfaciliteter' og viden om hvordan idrætsfaciliteternes udformning og placering påvirker idrætsdeltagelsen bliver inddraget.

Denne analyse vil resultere i:

- en række forslag til *overordnede principper* for idrætsfaciliteterne, som grundlag for den fremtidige udvikling og udbygning af faciliteterne, der både tilgodeser den foreningsorganiserede idræt og den selvorganiserede idræt, restgrupper m.fl.,
- og en række konkrete *idéer og forslag* til udvikling af faciliteterne i kommunen.

Denne del af undersøgelsen vil dog starte med en opsamling af den nuværende viden om befolkningens idrætsdeltagelse og en kort gennemgang af befolkningsprognosen og den kommende udvikling for Høje-Taastrup Kommune, samt hvordan det indvirker på kravene til kommunens fremtidige idrætsfaciliteter. I denne sammenhæng vil en række relevante undersøgelser, som har været gennemført de seneste år, blive inddraget. Det gælder bl.a.

- analyser af udviklingen i idrætsmønstret for både børn og voksne,
- undersøgelser af specifikke gruppers idrætsdeltagelse (bl.a. gymnastik, ældreidræt, firmaidræt, brugere af motionscentre mv.),
- brugerundersøgelse af voksnes tilfredshed med og ønsker til idrætsfaciliteter og
- analyser af idrætsfaciliteternes betydning for forskellige gruppers anvendelse af disse anlæg (bl.a. analyse af forskelle mellem mænds og kvinders anvendelse af idrætsfaciliteter).

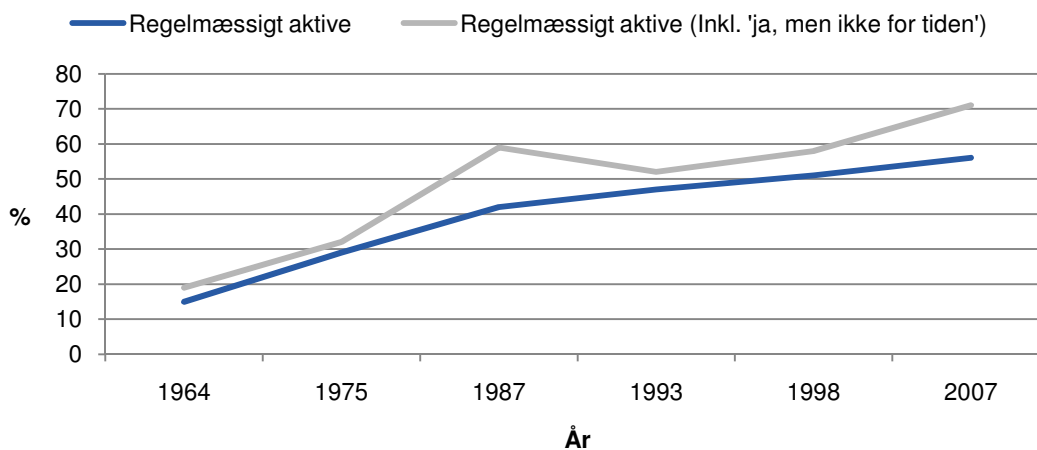
2. Befolkningens idrætsdeltagelse

En undersøgelse af idrætsmønsteret kan være med til at belyse kommunens organiserede såvel som uorganiserede idrætsudøveres behov og ønsker til idrætsfaciliteter. I forbindelse med denne facilitetsanalyse har der netop været gennemført en undersøgelse af idrætsmønsteret for børn og voksne i kommunen.²⁰ Således indeholder dette kapitel en vurdering af, hvilke krav der stilles til en kommunes idrætsfaciliteter på baggrund af den eksisterende viden om børns og voksnes deltagelse i idræt og motion. Vurderingen bygger på forskellige undersøgelser af henholdsvis voksnes og børns deltagelse i idræt og motion²¹, og hvis konklusioner dermed understøtter og supplerer resultaterne fra befolkningsundersøgelsen i Høje-Taastrup Kommune.

2.1 Stærk stigning i deltagelsen i idræt og motion

Befolkningens deltagelse i 'sport og motion' er steget markant gennem de seneste årtier. Andelen, der dyrker regelmæssig sport eller motion, kan sammenlignes tilbage til 1964 og desuden kan en inddragelse af andelen, der svarer 'ja, men ikke for tiden' belyses. Af figur 1 ses det, at andelen, der dyrker regelmæssig sport eller motion, er steget med fem procentpoint fra 51 % til 56 % siden 1998. Inkluderes andelen, der svarer 'ja, men ikke for tiden', ser udviklingen ud til at være steget i endnu større grad siden 1998.

Figur 1. Udvikling i andelen af voksne, der dyrker regelmæssig sport eller motion (kilde: Pilgaard 2008).

Stigningen kan tilskrives flere forhold. En sammenligning af idrætsdeltagelsen i EU-lande viser imidlertid, at der er en stærk sammenhæng mellem idrætsdeltagelsen og den økonomiske udvikling (Fridberg 2008). Jo højere det økonomiske niveau er (bruttonationalprodukt pr. indbygger), jo højere er også idrætsdeltagelsen. Det kan dels hænge sammen med, at 'nødvendig fysisk aktivitet' i form af fysisk arbejde og transport reduceres i takt med økonomisk og teknologisk udvikling, og som kompensation for dette dyrker flere planlagt eller organiseret motion af især sund-

²⁰ Jf. 2. del af denne facilitetsundersøgelse.

²¹ Undersøgelserne er gennemført i hele landet eller i forskellige kommuner. Se i øvrigt under referencerne.

hedsmæssige grunde. Men det kan også skyldes, at mulighederne for at dyrke idræt og motion – i form af flere organiserede tilbud og bedre faciliteter – er blevet bedre. Undersøgelser har dog vist, at der ikke er en entydig sammenhæng mellem på den ene side facilitetsdækningen og den kommunale støtte til idræt og på den anden side andelen af børn og voksne der dyrker idræt (Ottesen og Ibsen 1999).

I takt med denne stigning i idrætsdeltagelsen er antallet af idrætsfaciliteter øget og der er generelt en stor efterspørgsel på idrætsanlæg og -faciliteter. En forøgelse af antallet af faciliteter til idræt og motion vil imidlertid ikke opfylde det store behov, hvis udbygningen ikke tilpasses de ændringer, der er sket i idrætsdeltagelsen, dvs. ændringer i de aktiviteter, som børn og voksne går til, og fordelingen af de idræts- og motionsaktive på køn, alder mv.

2.2 Idræt under andre organiseringsformer

Siden 1964 er andelen, som dyrker idræt i en forening, også steget, men ikke i samme takt som den generelle deltagelse i idræt. Det skyldes, at en voksende del af de idræts- og motionsaktive dyrker idræt eller motion under andre organiseringsformer, især i kommercielle motionscentre, eller selvorganiseret motion.

En undersøgelse fra 1998, gennemført i Salling-kommunerne og Fjends Kommune, Ballerup Kommune samt to bydele i København, viste, at fire ud af fem af de idrætsaktive bl.a. dyrkede idræt 'på egen hånd', knap halvdelen gjorde det i en idrætsforening, hver femte i et kommercielt motionsinstitut, lidt færre på arbejdspladsen, mens hver tiende af de idrætsaktive dyrkede motion i en aftenskole (Ottesen og Ibsen 1999).

Mange dyrker idræt eller motion under flere forskellige organiseringsformer. Ovennævnte undersøgelse viste således, at mindre end hver fjerde af de idrætsaktive udelukkende dyrkede selvorganiseret motion, og kun 15 % dyrkede kun idræt i en idrætsforening. Omkring halvdelen af de idrætsaktive dyrkede idræt og motion såvel organiseret som selvorganiseret. Denne udvikling viser, at der er et stigende behov for 'steder' og 'tider', hvor såvel børn som voksne kan udfolde sig fysisk, uden at det forudsætter medlemskab af en forening. Især den voksne del af respondenterne i den lokale undersøgelse af idrætsmønsteret i Høje-Taastrup gav udtryk for, at de lagde stor vægt på en højere grad af fleksibilitet i den måde, de dyrker deres idræt eller motion på.

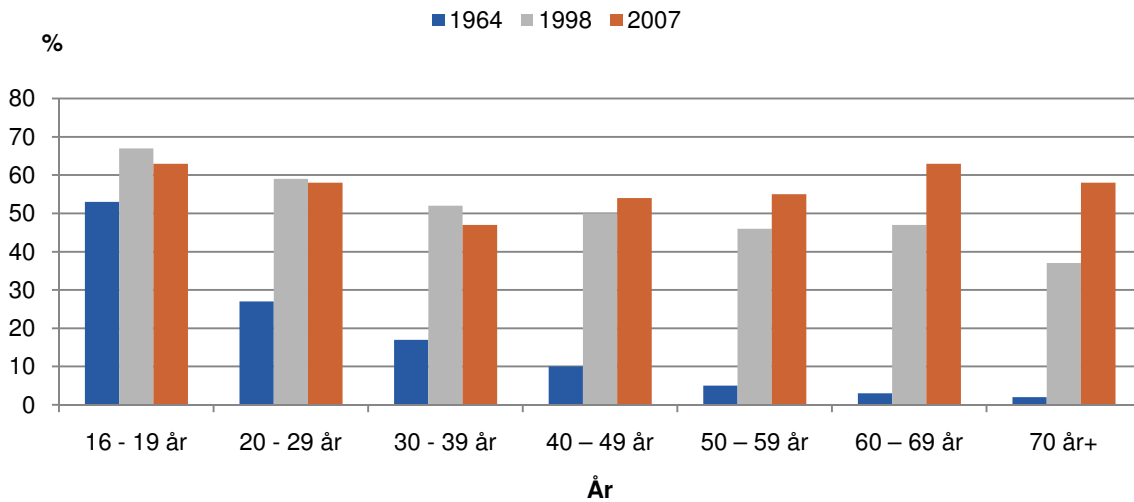
2.3 Stærk vækst i idrætsdeltagelsen blandt midaldrende og ældre

Andelen, som dyrker idræt eller motion, er steget i alle aldersgrupper, men dog først og fremmest blandt de midaldrende og ældre. I dag er der flere idrætsaktive, som er ældre end 30 år end yngre, og der er forholdsvis små forskelle mellem yngre og ældre på andelen, som dyrker idræt eller motion. I takt med at generationer, der er meget idrætsaktive, bliver ældre, vil andelen af de ældre, der dyrker idræt eller motion, vokse. Idræt er ikke mere – som det var for 40 år siden – et børne- og ungdomsfænomen. De fleste dyrker idræt gennem hele livet.

De fleste faciliteter er imidlertid skabt til den form for idræt, som mange børn og unge går til, dvs. den præstationsorienterede idræt (den traditionelle gymnastiksal, idrætshal, svømmehal,

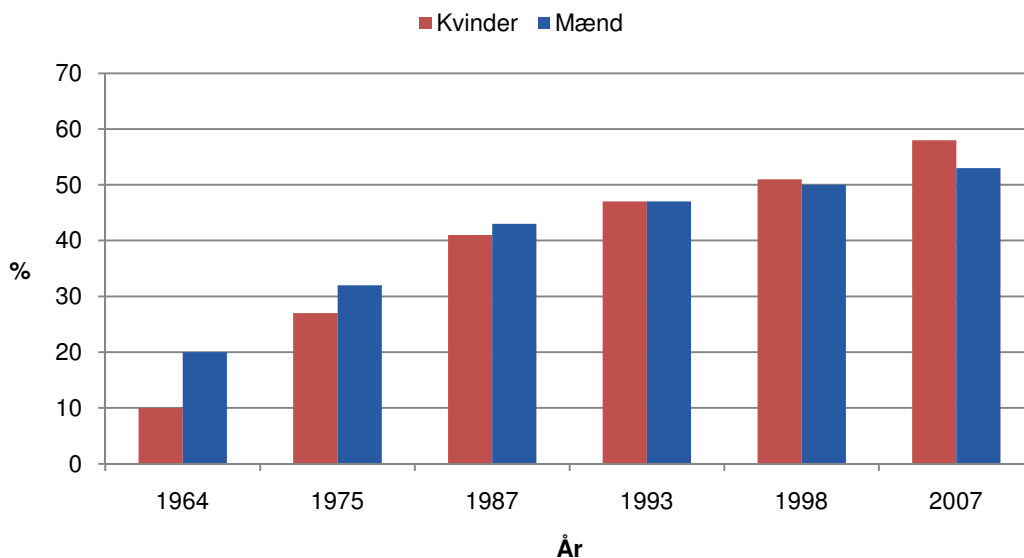
fodboldbaner mv.). Mange af de idrætsformer, som midaldrende og ældre foretrækker, passer ikke til de almindelige idrætsanlæg.

Figur 2. Andelen af voksne, der dyrker regelmæssig sport eller motion, fordelt på alder (kilde: Pilgaard 2008).

Mænd har i mange år været mere tilbøjelige til at dyrke regelmæssig sport eller motion end kvinder. Forskellen blev dog udlignet i 1993, som samtidig står som et vendepunkt for den traditionelle kønsfordeling. Siden har kvinderne haft en større tilvækst af regelmæssigt aktive i forhold til mænd. Mænd bruger dog lidt mere tid på idræt, end kvinder gør i gennemsnit, og der er fortsat store forskelle på, hvilke idrætsgrene, de to køn foretrækker. De eksisterende idrætshaller er ikke særligt velegnede til de store kvindeidrætsaktiviteter så som gymnastik, aerobic, afspænding og lignende aktiviteter.

Figur 3. Andelen af voksne danskere, der dyrker regelmæssig sport eller motion, fordelt på køn (kilde: Pilgaard 2008).

2.4 Store ændringer i tilslutningen til forskellige idrætsgrene

De store motionsaktiviteter med en tilslutning blandt flere end 10 % af den voksne befolkning er vandreture, jogging, gymnastik, aerobic, svømning samt vægttræning/styrketræning. Det karakteriserer de fleste af de store idræts- og motionsaktiviteter, og de aktiviteter der har oplevet stor vækst, at de kan dyrkes under selvorganiserede former – når man gerne vil, med hvem man foretrækker det, og på den måde der passer den enkelte bedst. De fleste idrætsgrene/aktiviteter har oplevet en vækst siden midten af 1970'erne, men der er store forskelle på, hvor stor væksten har været.

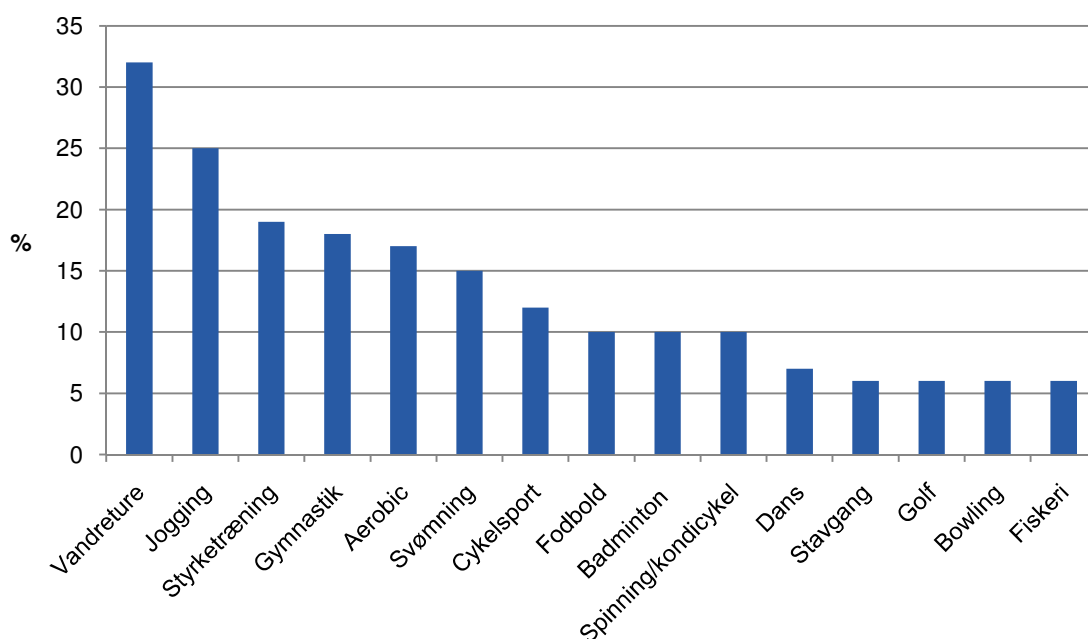
De store holdboldspil har oplevet en moderat vækst, hvilket især skyldes fodbold og i lidt mindre grad de mindre boldspil (volleyball og basketball). Men i forhold til de øvrige aktivitetsformer mister boldspillene terræn. De store boldspil har faldende tilslutning blandt de unge. Badminton og lidt senere også tennis voksede stærkt gennem 1970'erne og 1980'erne, men det seneste årti er tilslutningen til ketcheraktiviteter stagneret eller gået tilbage.

Udendørs, selvorganiseret motion er vokset stærkt siden midten af 1970'erne. Det gælder jogging og turcykling og det seneste årti også kano, kajak, roning samt rulleskøjteløb. Det er alt sammen aktiviteter, som ikke kræver særlige anlæg, men som kan stimuleres ved at give god adgang til skove og vandløb samt gode cykelstier. Golf kan også betegnes som en sådan aktivitet, der har oplevet en meget stærk vækst i interessen, men deltagelsen deri er betinget af særlige anlæg, som kræver store investeringer.

Af organiserede aktiviteter er det især gymnastik, aerobic, fitnessstræning og beslægtede træningsformer, der ikke tager sigte på deltagelse i konkurrence, som er vokset stærkest. Det er aktiviteter, som kan dyrkes i mange typer af rum, og der er ingen 'standarder' for rummets størrelse og karakter. Til gengæld spiller rummets indretning og æstetik en rolle. De musiske og kreative af disse aktiviteter – gymnastik, aerobic mv. – dyrkes især af kvinder, og derfor er det især dette køn, som mangler rum til idræt og motion.

Med opførelsen af svømmehaller i alle egne af Danmark voksede andelen af befolkningen, som jævnligt svømmer, så omkring hver tiende voksen svarer, at han eller hun går til svømning. Undersøgelser tyder dog på, at denne andel var højere sidst i 1990'erne. De seneste år er der opstået nye typer af svømmehaller som Vandkulturhuset i DGI Byen i København, og mange steder har man foretaget ændringer i svømmehallerne for at opfylde andre behov og aktivitetsønsker end 'banesvømning'.

Figur 4. De mest udbredte aktiviteter blandt voksne i Danmark 2007 (kilde: Pilgaard 2008).

Denne udvikling i idrætsdeltagelsen kunne give indtryk af, at interessen for at dyrke idræt og motion i en forening er vigende. Det tyder undersøgelserne dog ikke på. For det første er andelen af børn og voksne, som går til idræt i en forening, ikke faldet det seneste årti. For det andet viser en lokal undersøgelse af deltagelsen i idræt i Vindinge i Roskilde, som blev gennemført i august 2002, at 40 % af befolkningen over 14 år gik til mindst én af følgende aktiviteter: gymnastik, aerobic, spinning, afspænding, styrketræning eller bodybuilding, og at yderligere 22 % kunne tænke sig at gå til én af disse aktiviteter (Ibsen 2002). Og hovedparten af disse ønskede at gå til disse aktiviteter i den lokale idrætsforening, hvis disse træningsformer blev tilbudt.

2.5 Afstand til facilitet har stor betydning for deltagelsen

Flere undersøgelser har vist, at afstanden til idrætsfaciliteter eller naturområder, hvor man kan dyrke motion, har stor betydning for idrætsdeltagelsen. En undersøgelse i Norge viser, at afstand til idrætsfacilitet er en af de væsentligste forklaringer på, om personer i forskellige aldersgrupper er fysisk aktiv (Ulseth 2008). En undersøgelse af deltagere i 'Ældre i Bevægelse' foreninger i København viste da også, at 2/3 af deltagerne havde mindre end 2 km og halvdelen mindre end 1 km til det sted, hvor træningen fandt sted (Ibsen 1997). Tilsvarende viser undersøgelser, at jo tættere man i byen bor på et grønt område, jo mere benyttes området til motion.

I forhold til børn og unge viser undersøgelsen "Danskernes motions- og sportsvaner 2007" (Pilgaard 2008) en tydelig sammenhæng mellem åbenhed for at dyrke en anden sport eller motion, hvis andre faciliteter var til stede, og tilsagn om at ville dyrke mere sport eller motion, hvis der var bedre faciliteter i nærheden. Omkring 70 % af de børn og unge, som svarer at de ville dyrke en anden sport eller motion, hvis faciliteten var til stede, svarer samtidig 'ja' til at ville dyrke mere sport eller motion. Omvendt er der 78 % blandt dem, der ikke ville dyrke andre aktiviteter af-

hængig af faciliteterne, som svarer 'nej' til at ville dyrke mere sport eller motion. Blandt voksne er det til gengæld de i forvejen aktive, som i højere grad er interesserede i mere sport eller motion, hvis faciliteterne var til det, mens det blot er tilfældet for 12 % af de inaktive. Datamaterialet fra spørgeskemaundersøgelserne i Høje-Taastrup Kommune viser netop også, at tilgængeligheden til idrætsfaciliteter i nærområdet har betydning for valget af idrætsaktiviteter.

Generelt er der sket et fald i andelen af børn og unge, der regelmæssigt dyrker idræt og motion, fra 89 % i 1998 til 84 % i 2007. Det største fald tegner gruppen på 13-15 år sig for fra 88 % i 1998 til 78 % i 2007. Som anført ovenfor svarer bl.a. de 13-19-årige, at de ville dyrke mere motion, hvis der var bedre faciliteter i nærheden af deres bopæl - og nogle at følges med. Det er netop denne gruppe, hvor vi ser det største fald i foreningsdeltagelsen. Der er givetvis en række ukendte faktorer, der spiller ind, men undersøgelsens resultater viser, at frafaldet for teenagere også har en facilitetsmæssig side, som kommuner bør være opmærksom på. Vi ved fra andre undersøgelser, at det sociale element står særdeles højt hos teenagere, og at en del falder fra idrætsaktiviteterne pga. de skærpede krav om tidsforbrug, træningsindsats og dygtighed netop i disse år. Dette forhold, kombineret med ønsker om at 'være med'/'være på' overfor en vis kropslig blufærdighed, kan sandsynligvis forklare en del af frafaldet. I et facilitetsperspektiv kan et svar på disse udfordringer være mere fokus på opholdsrum i forbindelse med selve aktivitetsstederne både mht. 'mødesteder' og kønsspecifikke 'tilbagetrækningssteder'. I undersøgelsen af børns ønsker til faciliteter i Høje-Taastrup Kommune er det således værd at bemærke, at pigerne efterlyser 'mødesteder'.

2.6 Kun små ændringer i børnenes foretrukne idrætsgrene

Mens de voksnes foretrukne idræts- og motionsaktiviteter er ændret betydeligt gennem de seneste 30 år, er der hos børn sket meget små ændringer. Det er således stadig de traditionelle idrætsgrene fodbold, svømning og gymnastik, som i følge undersøgelsen dyrkes af flest børn og unge. Men det er alle idrætsaktiviteter, der har oplevet fremgang siden 1998 – dog har væksten været størst inden for de store idrætsgrene fodbold, svømning og gymnastik. Øvrige boldspil har oplevet en svagere tilvækst. Fodbold, gymnastik og svømning samt øvrige boldspil og spejder er overvejende organiseret i forening, mens trampolin, jogging, vandring og rulleskøjter, som der også er mange, der dyrker, foregår overvejende på egen hånd. (Pilgaard 2008).

Man bør således være opmærksom på, at det i stigende grad er forskellige typer af faciliteter, som børnene og de voksne har brug for til den idræt, de gerne vil gå til. Sådan var det ikke tidligere. Da var der er meget større overensstemmelse mellem børnenes og de voksnes idrætsinteresser.

2.7 Opsamling

Analysen af resultaterne fra undersøgelsen af idræts- og motionsvanerne blandt børn og voksne i Høje-Taastrup Kommune og konklusioner fra undersøgelser gennem de seneste ti år, og som er blevet belyst i de forrige afsnit, peger på følgende udfordringer for udbygningen af idrætsfaciliteterne:

1. I takt med stigningen i idrætsdeltagelsen er antallet af idrætsfaciliteter øget, og der er generelt en stor efterspørgsel på idrætsanlæg og -faciliteter. Den væsentligste udfordring er imidlertid, at ændringerne i idræts- og motionsinteresserne blandt voksne har betydet, at der er behov for andre typer af faciliteter, end de traditionelle gymnastiksale og idræts-haller.
2. Den store deltagelse i idræt under andre og især selvorganiserede former har skabt et stort behov for rum og steder, som børn og voksne kan benytte til spontan, selvorganiseret fysisk udfoldelse.
3. Den nærmest eksplosive vækst i idræts- og motionsinteressen blandt midaldrende og ældre nødvendiggør også, at der anlægges andre typer af faciliteter, som bedre passer til denne aldersgruppe end de faciliteter, der især er etableret for konkurrenceidræt for børn og unge.
4. Mænd og kvinder dyrker lige meget idræt, men der er store forskelle på, hvilke aktiviteter de to køn foretrækker. Dette tager idrætsfaciliteterne ikke i tilstrækkelig grad højde for, og der er et stort behov for indendørs lokaler, der egner sig til de store kvindemotionsaktiviteter (gymnastik, aerobic og beslægtede træningsformer).
5. I det hele taget har idrætsfaciliteterne ikke formået at følge med de store ændringer i aktivitetsmønsteret blandt voksne. Samtidig skal man ikke glemme, at der stadig er behov for den type af anlæg, som i dag findes, fordi børnenes idrætsvaner ikke har ændret sig på samme måde, som de voksnes idrætsvaner har.
6. Undersøgelser viser at nærhed til faciliteter eller natur, der kan bruges til idræt og motion, har stor betydning for idræts- og motionsdeltagelsen. Især for børn, unge og ældre.

3. Befolkningsudviklingen i Høje-Taastrup Kommune

I forhold til de udfordringer for udbygningen af idrætsfaciliteterne, som netop er blevet beskrevet i det foregående kapitel, er det relevant at sammenholde dem med udviklingen af befolkningen i Høje-Taastrup Kommune på lang sigt.²²

Høje-Taastrup Kommunes samlede areal er ca. 78 km², og i 2010 var der 47.664 indbyggere. Ca. 92 % af borgerne bor i byerne Taastrup og Hedehusene/Fløng mens de resterende bor i landområderne, herunder i nogle af de større landsbyer Sengeløse, Reerslev og Vridsløsemagle. Ifølge Danmarks Statistik vil det samlede indbyggerantal i Høje-Taastrup Kommune stige til 53.262, hvilket svarer til en tilvækst på ca. 5598 personer eller 12 % over de næste 30 år.

Ifølge Høje-Taastrup Kommunes kommuneplaner (se figur 5 på næste side) er der kun mulighed for nye boligbyggerier i eller i udkanten af de eksisterende byer (Taastrup, Høje Taastrup by og Hedehusene/Fløng samt de to landsbyer Sengeløse og Reerslev/Stærkende). Der kan ikke udlægges ny byzone undtagen i landområdet ved Marbjerg, Soderup og Vasby, vest og nord for den ydre grønne kile (Se figur 6 på næste side). I følge kommunens udviklingsplaner vil det største byudviklingsprojekt dog være den sydøstlige del af Hedehusene: Vision Gammelsø.

Udviklingen for de enkelte aldersgrupper i Høje-Taastrup Kommune vil også variere:

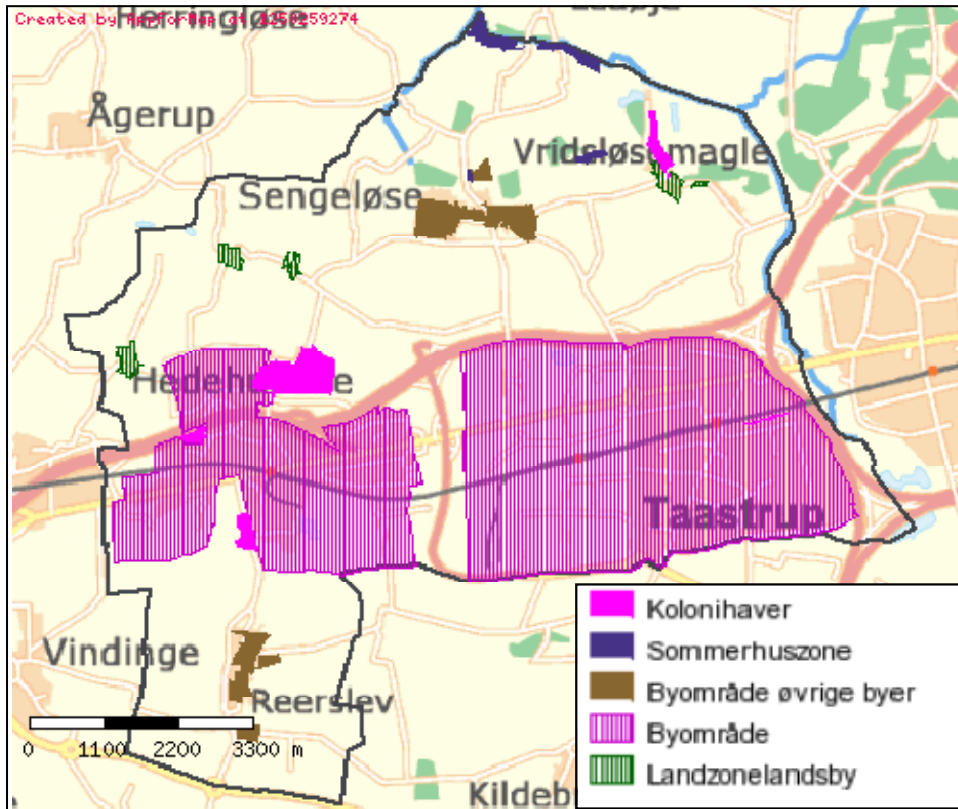
- Prognosen viser, at børnegruppen (0-9 år) vil stige en smule frem til 2040.
- Antallet af skolebørn og unge (10-19 år) vil være det samme – lidt i mod landstendensen, hvor antallet af børn og unge falder.
- Den erhvervsaktive gruppe (20-64 år) vil falde en smule frem mod 2040.
- Men antallet af 65-årige og derover vil stige markant. Tendensen er den samme på landsplan.

Denne befolkningsudvikling understreger således behovet for anlæggelse af idrætsfaciliteter, som egner sig til især de ældre generationer. Det er dog også vigtigt at være opmærksom på grupper af børn i alderen 0 til 9 år og. En stigning i antallet af børn vil give et større pres på udbuddene af idræt for denne aldersgruppe og dermed også et større pres på faciliteter hertil. Og selvom aldersgruppen 20-64-årige generelt bliver mindre, skal man samtidig huske på, at denne gruppe stadig bliver mere og mere aktiv i fritiden.

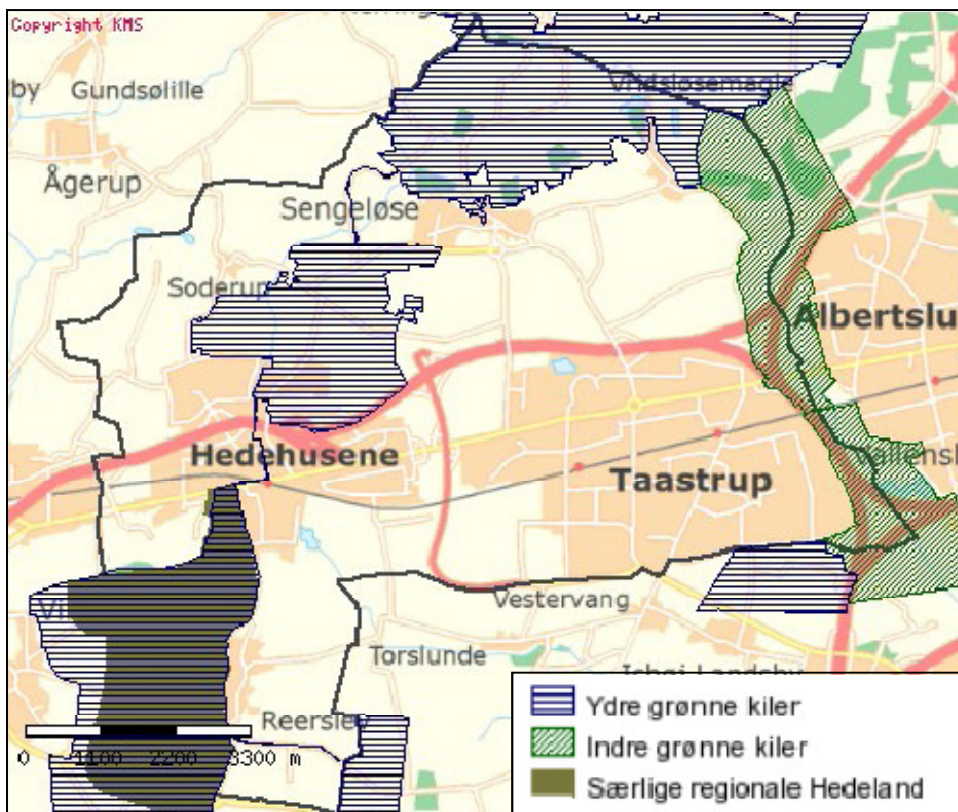
Selve placeringen af evt. nye idrætsfaciliteter i forhold til disse udviklingstendenser bliver taget op i et senere kapitel.

²² Over en periode fra 2011 og frem til 2040. Der tages udgangspunkt i oplysninger fra Danmarks Statistik og fra 'Høje-Taastrup Kommuneplan 2010', som Høje-Taastrup Byråd udsendte i december 2009. Se i øvrigt bilag sidst i rapporten.

Figur 5. Byzone og landzone i kommunen (Kilde: Høje-Taastrup Kommuneplan 2010).

Figur 6. Indre og ydre grønne kiler samt Hedeland (Kilde: Høje-Taastrup Kommuneplan 2010).

4. Kriterier for organisering og udvikling af idrætsfaciliteter

I det følgende bliver der gennemgået fire overordnede kriterier, som er grundlæggende for den fremtidige organisering, udvikling og udbygning af idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune, der både tilgodeser den foreningsorganiserede idræt og den selvorganiserede idræt.

Kriterierne er bl.a. fremkommet ud fra tidligere undersøgelser af idrætsfaciliteter²³ samt CISC's erfaringer og viden indenfor emnet.²⁴ Kriteriernes omdrejningspunkter vil dog primært være de nye behov og aktivitetsformer, som fremgår af interessentanalysen og befolkningsundersøgelsen, som blev lavet i anden del af den samlede analyse.

4.1 Differentiering og mangfoldighed

Det grundlæggende element i udviklingen af idrætsmønsteret og -deltagelsen i Danmark er en kraftigt stigende differentiering, hvilket skaber nye behov i forhold til idrætsfaciliteter og træningsanlæg. Som nævnt tidligere er differentieringen forholdsvis begrænset for børn og unges vedkommende. Til gengæld betyder de markante ændringer i idræts- og motionsinteresserne blandt voksne og ældre, at der er behov for andre typer af faciliteter, end de traditionelle gymnastiksale og idrætshaller. Den aldersmæssige differentiering i idræts- og motionsinteresserne viser endvidere, at der er forskellige behov hos børn og unge i forhold til voksne. Børnene har f.eks. et større behov for faste og formaliserede rammer, som den organiserede foreningsidræt tilbyder, end de voksne, som i højere grad selv kan planlægge og organisere deres idrætsaktiviteter.

Den kønsbestemte differentiering henviser til, at der er store forskelle på, hvilke idrætsaktiviteter de to køn foretrækker. Halvdelen af al idrætslig aktivitet foregår indendørs, men for kvindernes vedkommende er det kun en mindre del af deres typiske aktiviteter, der egner sig til udfoldelse i f.eks. en håndboldhal. Størstedelen af idrætsfaciliteterne tager ikke højde for dette, og der er således et stort behov for indendørs lokaler, der egner sig til de store kvindemotionsaktiviteter såsom gymnastik, aerobic, yoga, afspænding, kampsport og boksning.²⁵

Rundt om i landet har man længe kørt på standardiserede faciliteter, som passer til de mest almindelige idrætsgrene. Men der findes også et væld af halve haller, multihaller, aktivitetssale og andre lokaler. Spørgsmålet er således også, om faciliteterne altid skal indrettes efter at kunne tilgodese boldspil?

Udfordringen må derfor ligge i, om der skal bygges særlige faciliteter til hver af de mange forskellige idrætsgrene – eller om alles behov kan tilgodeses ved fælles faciliteter? Under alle omstændigheder er det nødvendigt at tage hensyn til det aktuelle idrætsmønster i kommunen og borgernes specifikke interesser. Dette kræver en skærpet lydhørhed overfor især den uorganiserede idræt i forhold til faciliteter, men vanskeliggøres samtidig i takt med den stadig større mangfoldighed. Det karakteristiske ved det nye idrætsmønster er nemlig en høj grad af individualisering,

²³ Herunder mange af de undersøgelser, som nævnes i det første kapitel i denne rapport.

²⁴ CISC er forkortelse for Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

²⁵ Fitnesscentrene og aftenskolerne har været gode til at reagere på ændringerne i bevægelsesmønstrene. Det er her meget af den aktivitet, der ikke er boldspilsrelateret, udfolder sig.

som generelt svækker mulighederne for at påvirke sponsorer og politiske beslutningstagere i forhold til det mere velorganiserede foreningsliv (Rasmussen 2007).

Inden for de seneste år er der opstået en masse små idrætsgrene, som er så små, at det ikke kan betale sig at bygge faciliteter til hver enkelt. Samtidig passer de fleste af idrætsgrenene ikke ind i den traditionelle håndboldhal. Det er idrætsaktiviteter, der er baseret på oplevelser og livsstil for mange af udøverne. Det drejer sig bl.a. om: kitesurfing, mountainbike, snowboarding, rulleskøjtehockey og klatring. Og der bliver flere og flere af disse uorganiserede og 'anarkistiske' idrætsgrene, hvor udøverne selv vil bestemme tid og sted. Udøverne har ikke lyst til – eller brug for – at være en del af en klub eller forening, men har alligevel brug for et sted, hvor de kan træne og være en del af et fællesskab. En fælles træningsfacilitet for nogle af de nævnte aktiviteter gør måske, at visse af aktiviteterne ikke kan dyrkes som de oprindeligt var tænkt. Men der er stadig brug for grundtræning og derudover muligheden for at mødes med andre, som dyrker den samme livsstil. Mange af disse 'subkulturelle' idrætsgrenes vilkår er dog, at de kan forsvinde igen om nogle år. For at undgå at skabe 'spøgelses-faciliteter' er det derfor vigtigt, at faciliteter til disse idrætsgrene ikke bliver bygget til specifikke aktiviteter. Omvendt er det nogle gange også nødvendigt at være specifik for at opfylde bestemte idrætsgrenes behov, idet dette måske netop kan være årsagen til en større udbredelse og popularisering af aktiviteten.

4.2 Flexibilitet og rummelighed

Netop mangfoldigheden i idrætsgrene stiller store krav til idrætsfaciliteternes fleksibilitet. Den samme mangfoldighed kan også være retningsgivende for fornyelsen og udvidelsen af de mange nedslidte og traditionelle idrætsfaciliteter.²⁶ Valget står ofte principielt mellem tilbygning af en identisk hal eller sal til fordobling af det eksisterende aktivitetsmønster eller udformningen af rum, som inviterer et bredt udsnit af kommunens idrætsaktive inden for.

Dette lægger op til nedbrydning af grænserne mellem den organiserede, 'semi-' eller uorganiserede idræt. For det første kan man lade udøverne selv være med til at bestemme træningstiderne ved at indføre færre fastlagte træningstidspunkter og i højere grad benytte 'klippekortordning' og forskellige 'bookingsystemer'.²⁷ De mindre formaliserede rammer vil også mindske idrætsforeningernes indflydelse på rammerne og betyde, at selve miljøet omkring de pågældende idrætsfaciliteter lægger op til en højere grad af inklusion, åbenhed og ad hoc deltagelse i aktiviteterne. Det har i øvrigt vist sig, at den uorganiserede træning styrker den organiserede idræt på længere sigt, idet mange søger over i den organiserede idræt efter et stykke tid.

Faciliteternes tilgængelighed i forhold til mange forskellige brugere er vigtig. Familien skal kunne tage til den lokale 'hal' og engagere sig i forskellige aktiviteter samtidig. Forældre, der venter som chauffør for deres børn, skal selv kunne være aktive, imens de venter. Unge skal have lyst til at 'hænge ud' på stedet, fordi der er liv og rummelighed. Ældre skal kunne finde plads til relativt rolige aktiviteter, og alle skal kunne hygge sig i caféen eller i et fællesrum, mens de mindre børn leger. Disse 'parallelle' forløb skal kunne finde sted i samme facilitet, hvilket fordrer en vis alsidighed på den enkelte facilitet. Der kan derfor laves små 'nicher' i forbindelse med de større

²⁶ I denne sammenhæng er det idrætsfaciliteter i hele landet der menes og ikke specifikt i Høje-Taastrup Kommune.

²⁷ Dette har været afprøvet med succes flere steder, bl.a. i Vejen Idrætscenter og i DGI Huset i Århus.

idrætshaller og -anlæg, hvor far og mor kan henholdsvis spinne, styrketræne eller dyrke pilates eller yoga – alt i mens børnene spiller bold eller svømmer.

Dette lægger op til en ny fortolkning af forsamlingshuset, der dermed også bliver et bevægelses- og legehuse for familien. Forsamlingshuset skal dække bredt i forhold til anvendelse og funktionalitet men ikke nødvendigvis indeholde de standardiserede og traditionelle faciliteter, som opfylder kravene til konkurrence i diverse boldspil og andre konkurrenceidrætter. Der skal f.eks. ikke nødvendigvis kunne spilles rigtig volleyball (hvilket kræver en vis højde til loftet!), men der kunne sagtens spilles kidsvolley og andre småspil.

4.3 Nærhed og afstand

Et centralt kriterium i organiseringen af idrætsfaciliteter er afstanden fra brugernes hjem, skole eller arbejde og hen til selve faciliteten. Både spørgeskemaundersøgelserne fra denne analyse og andre undersøgelser af idrætsfaciliteter viser, at afstanden til idrætsfaciliteter eller naturområder, hvor man kan dyrke motion, har stor betydning for deltagelsen.

Valget står således mellem, hvordan prioriteringen af faciliteternes placering i kommunen skal være. I vurderingen af modellerne *'tilknytning til skole'*, *'idrætspark eller -center'*, *'lokalsamfundets facilitet'* og *'den funktionelle lokalitet'* er det nødvendigt at tage hensyn til de forskellige brugergrupper, som de forskellige modeller henvender sig til. Faciliteter med tilknytning til skoler bliver primært brugt af skoleelever og lokale idrætsforeninger, hvilket til en vis grad også gør sig gældende for faciliteterne ude i lokalsamfundene. Der er dog i stigende grad flere og flere, som ønsker at anvende idrætsfaciliteterne om formiddagen, hvilket i mange tilfælde griber ind i skolernes brug af faciliteterne. Ved at placere kommende idrætsfaciliteter i forbindelse med skoler skal man derfor være opmærksom på, at man dermed afholder en stor del af de voksne og ældre, som gerne vil dyrke idræt om formiddagen, fra at komme til.

Da Høje-Taastrup Kommune er lille rent geografisk og opdelt i få store urbane områder med en et par mindre landsbyer fordelt i landzonen, lægger det ikke nødvendigvis op til voldsomt differentierede scenarier, hvor der er tydelig forskel mellem de forskellige facilitetsmodeller. Som kortlægningen af idrætsfaciliteterne i kommunen også viser (jf. del 1 af undersøgelsen), er selve dækningsgraden af idrætshaller ganske god i forhold til, hvor befolkningen bor. Men jævnfør problematikken med faciliteterne i forbindelse med skolerne kunne man ikke desto mindre forsøge at fokusere på mindre lokale faciliteter og anlæg (ikke en stor hal!), hvor børn og unge kan gå hen og lege, og hvor voksne kan træne. Faciliteterne skal ligge tæt på boligen og skal kunne levere den *'hurtige'* motion og leg. En mulig løsning kunne være det førnævnte *'moderne'* forsamlingshus for hele familien, der suppleret med et omkringliggende område med både græs, asfalt og grus²⁸ ville lægge op til en række forskellige idrætsaktiviteter for alle brugergrupper.

De større idrætsfaciliteter og -anlæg, som primært ligger i byzonen, kunne dermed bruges til at koncentrere, rationalisere og specialisere faciliteterne til specifikke idrætsgrene eller *'familier'* af idrætsgrene som f.eks. kampsport, vandidrætter eller rulleskøjteaktiviteter, i forbindelse med talentudvikling, elitetræning samt til konkurrencer og stævner. Dette lægger igen op til problem-

²⁸ De tre forskellige underlag vil kunne tilgodesee en bred vifte af skiftende idrætsgrene afhængig af deres behov og den aktuelle årstid.

stillingen om, hvorvidt idrætten i kommunen kan bære at have en facilitet dedikeret til alle specialiserede behov – og om der kunne etableres et samarbejde med nabokommuner om sådanne faciliteter til sådanne specialiserede behov?

4.4 Faciliteterne og omgivelserne

Vores facilitetsmasse er bygget op omkring det idrætsmønster, som vi havde i 1960'erne – men vi har nye idrætsmønstre og nye måder at bo og leve på. Derfor er faciliteterne også nødt til at tilgodese denne udvikling.

Idrætsmønsteret for Høje-Taastrup Kommune viser, at mere end halvdelen af den idrætslige aktivitet foregår ude som f.eks. vandreture, jogging, cykelsport, stavgang, petanque, golf, ridning, rulleskøjteløb og skateboarding. Men mange af disse idrætsaktiviteter er selvorganiserede og er sjældent synliggjort på samme måde som de organiserede idrætter.

Idrætsfaciliteter og -anlæg med begrænset antal aktive kan have en fordel i at synliggøre den aktivitet, der rent faktisk finder sted. Parkeringspladsen ligger ofte ud mod vejen og er dermed synlig derfra, og indretningen af forpladsen til idrætsformål synes derfor oplagt. Idrætsfaciliteter med begrænsede udearealer – f.eks. i byer – har brug for at kunne udnytte alle ledige områder intensivt, og parkeringspladser har, selv i tætbefolkede byområder, tidsrum, hvor de ligger ubenyttede hen. Det giver mulighed for en stor plads med hårdt underlag til cykler, rulleskøjteløbere og gadebold og måske også for skøjteløbere om vinteren. Det er efterhånden også blevet muligt at kunne placere små idrætssale inde i større boligbyggerier, som dermed også kunne sikre beboerne adgang til bevægelses- og træningsfaciliteter samt fungere som lokalt 'by-forsamlingshus'.

Høje-Taastrup Kommune har desuden gode muligheder for at lave attraktive rammer for de forskellige udendørs idrætter i forbindelse med kommunens skov- og naturområder kunne man fokusere på aktiviteter som løb, mountainbike, stavgang, orienteringsløb osv. ved at lette og optimere adgangen til disse endnu mere.

4.5 Personale og drift

Spørgeskemaundersøgelserne fremhævede bl.a. vigtigheden af, at der forefindes personale, dvs. halinspektører, pedeller og lignende i idrætshaller og -anlæg. Interessenternes argumentation for dette var først og fremmest, at tilstedeværelsen af voksent personale, der holder opsyn med selve faciliteten og med aktiviteterne. Dette øger trygheden og tilgængeligheden for udøverne og bidrager dermed til at skabe et godt idrætsmiljø.

Udviklingen i befolkningens idræts- og motionsmønster synes også at have indflydelse på halinspektørernes traditionelle arbejdsopgaver, der fra at handle om drift, tilsyn og administration af idrætsfaciliteter, efterhånden også handler om at iværksætte og udvikle nye aktivitetstilbud (Bille 2005). Fokus er således ændret fra 'mursten' til også at vedrøre 'mennesker'²⁹, hvilket kunne tale for en øget differentiering af arbejdsopgaver inden for dette område også.

²⁹ Dette er naturligvis en grov generalisering – men den tjener til at beskrive en tendens.

Dette kunne realiseres i en opdeling af opgaverne i forbindelse med driften og organiseringen af idrætsfaciliteterne i kommunen. For eksempel kunne ansvaret for administration, vedligeholdelse og rengøring af faciliteterne placeres centralt i kommunen – mens det daglige opsyn og udviklingen af nye facilitets- og aktivitetstilbud kunne ligge lokalt i forbindelse med de enkelte faciliteter og i et tæt samarbejde med de lokale idrætsforeninger. Det 'lokale' personale skulle dermed prioritere den daglige kontakt med de forskellige udøvere og på den måde være med til at skabe attraktive og trygge rammer for aktiviteterne. Endelig kunne denne personaletype fungere som 'talerør' for det lokale idrætsliv i forhold til ønsker og behov til idrætsfaciliteterne.³⁰

4.5 'Aktivering' af idrætsfaciliteterne

For at 'foregribe' næste kapitel, som primært handler om fysisk udvikling (renovering, ombygning, udbygning mv.) af kommunens idrætsfaciliteter, skal det understreges, at det først og fremmest handler om en 'aktivering' af faciliteterne. Aktivitetsudvikling er for mange faciliteters tilfælde muligt uden større og dyre ændringer af faciliteterne, men en forbedret økonomi som følge af aktivitetsudviklingen kan skabe det økonomiske grundlag for en senere facilitetsudvikling.

- Hvordan kan idrætsfaciliteterne i højere grad give mulighed for at træne fitness, spinning og andre former for konditions- og styrketræning, som man i dag typisk gør i et motionscenter?
- Hvordan kan idrætsfaciliteterne opfylde en støttefunktion for selv-organiseret idræt og bevægelse, motion i naturen mv.? F.eks. i form af omklædningsfaciliteter, toiletter, inspirerende aktivitetsmuligheder tæt på idrætshallen, og hjælp til nybegyndere i jogging, stavgang mv. (f.eks. en semi-organisering af løbegrupper og stavgangsgrupper med guider eller hjælpere).
- Hvordan kan idrætsfaciliteterne i højere grad være den samlende, koordinerende og igangsættende institution med sigte på at skabe nye, flere og bedre idræts- og bevægelsesmuligheder i lokalsamfundet?
- Hvordan kan idrætsfaciliteterne i højere grad blive tilgængelig for andre borgere end de organiserede, samtidig med at de understøtter idrætsforeningerne med mere end at være den fysiske ramme for idrætsaktiviteterne (f.eks. ved at stå for visse administrative og økonomiske opgaver i foreningen)?
- Hvordan kan idrætsfaciliteterne i højere grad anvendes på forskellige tidspunkter, som tilgodeser ønsket om at kunne motionere på tidspunkter, der passer den enkelte?
- Hvordan kan idrætsfaciliteterne opnå en højere benyttelse ved at tilbyde alle timer mellem kl. 6.00 til 24.00 for idrætsinteresserede borgere (også timer som skolen og idrætsforeningen har fået tildelt, men som ikke benyttes)?
- Hvordan kan idrætsfaciliteterne i højere grad fokusere på særlige grupper (f.eks. ældre, kvinder, etniske minoriteter mv.)?

³⁰ Hvorledes den konkrete fremtidige organisering og drift af idrætsfaciliteterne i Høje-Taastrup Kommune skal være bør dog afhænge af en specifik vurdering af de lokale forhold.

5. Idéer og forslag til udbygningen af faciliteter i kommunen

Med udgangspunkt i kriterierne fra sidste kapitel vil der herunder blive præsenteret en række konkrete idéer og forslag til udbygningen af faciliteter i kommunen. En del af forslagene bygger desuden på de kommentarer og ønsker, som spørgeskemaundersøgelserne afdækkede.³¹

I det efterfølgende kapitel vil der blive gennemgået seks fokusområder med henblik på en fremtidig udbygning af kommunens idrætsfaciliteter, som tager udgangspunkt i en række af de følgende idéer og forslag.

5.1 Udearealer

Udearealerne omkring de typiske idrætsanlæg er disponeret til fodbold med opkridtning og gode, store arealer i ubrudte græsflader. Der er dog også god brug for de mange udlagte arealer til fodbold, idet der er masser af aktiviteter inden for denne idræt. Mange både børn, unge og voksne går til fodbold. Den traditionelle placering af fodbold-opvisningsbanen tættest på bygningsanlægget er de fleste steder en god idé. Men banen er sjældent i brug mere end én til to gange om ugen, og det kan derfor være mere oplagt at lægge legepladsen, rulleskøjtebanen eller kombinerede udfoldelses-muligheder for børn og voksne på arealerne tættest på idrætshallen.

Figur 7. Boldbaner ved Gadehaveskolen omgivet af trådhegn.

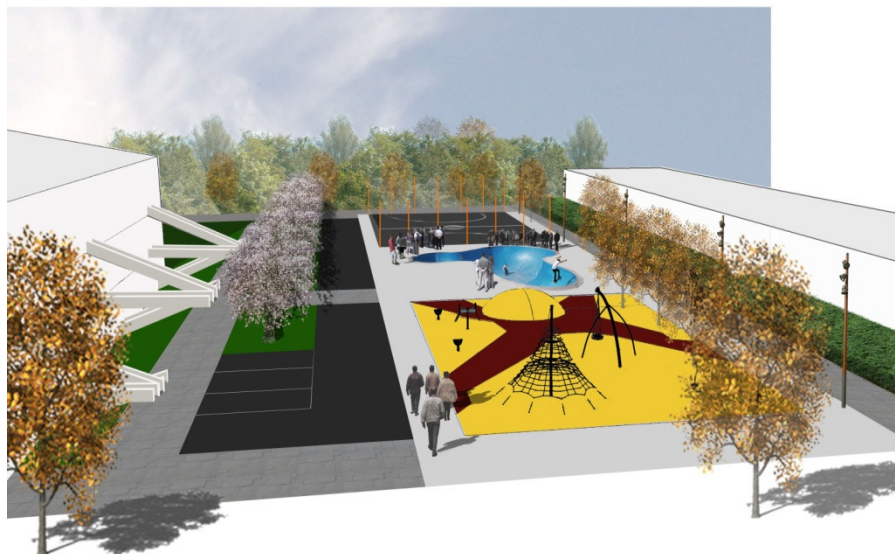

På trods af en status som grønt område forbeholdt offentlige formål, er mange udearealer til idrætsanlæg omgivet af trådhegn eller 'grønne' bevoksede hegn, der udover at sikre at bolden bliver i nærheden af banen, også sikrer banerne mod 'uvedkommende adgang', som f.eks. biler og knallerter. Disse arealers begrænsede landskabsmæssige variation medfører dermed, at f.eks. en løbe- eller gåtur i området reduceres til en bevægelse i rette vinkler langs banerne, hvilket for mange næppe tilfredsstillende behovet for en tur 'i det grønne' (jf. figur 7).

³¹ Se Del 2 – Analyse af behovene for og ønskerne til idrætsfaciliteter i kommunen.

I det hele taget er mulighederne for udendørs aktivitet i nærheden af idrætsanlæggene ofte begrænset til lidt fodbold eller streetbasket med en enkelt kurv. Dermed mangler mulighederne for at skabe mere liv omkring idrættens byggerier og mere spontant selvorganiseret idræt og leg. For at skabe nyt liv udenfor f.eks. idrætshallerne kan der anlægges aktivitetspladser, hvor boldbanerne inddrages, og hvor der kunne laves et område til skatere og en større legeplads med kunststofbakker, forhindringsbaner og klatrestativ. Overdækkede opholdsområder kunne udnyttes til pitstops med udstrækningsredskaber og opbevaringsbokse til f.eks. løberes og cyklisters overtøj. Hele området omkring en idrætshal kunne bindes sammen af stisystemer, der motiverer til aktiv brug med løbestier og forhindringsbaner (jf. figur 8).

Figur 8. Aktivitetsbane ved idrætshal.

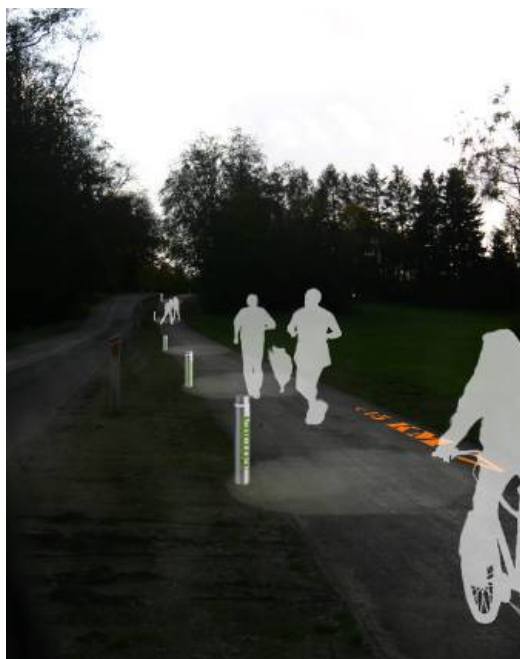

Bevægelsesstier

Landskabet i Høje-Taastrup Kommune, som veksler mellem by, landområder og skovområder kunne udnyttes endnu mere til at skabe en række nye stiforløb. Stierne skulle være for alle – vandrere, stavgængere, løbere, rulleskøjtøbere, cyklister, ryttere (heste) mv., som ønsker at komme væk fra de mest befærdede veje. Stierne kunne forløbe i lukkede 'sløjfer' ad eksisterende stier og små veje i kommunen. Dermed kædes de forskellige dele af kommunen sammen, så det er muligt at komme på ruten og ud i naturen, lige meget hvor i kommunen man bor eller befinder sig. De naturlige udgangspunkter for ruterne kunne meget vel være kommunens mange idrætshaller og -anlæg, som således kunne fungere som mødested, opsamlingspunkt, op- og nedvarmningsområde samt omklædnings- og bade facilitet. For at imødegå de mørke vinter måneder kunne stierne ligeledes forsynes med belysning på dele af ruten. Undervejs på de forskellige ruter kunne der placeres små aktivitetspladser eller 'playspots' med det nyeste indenfor udendørs træningsudstyr til styrke-, balance- og koordinationstræning. Desuden ville det være oplagt, at forbinde kommunens idræts- og naturlegepladser til ruterne for også at styrke tilgængeligheden til disse.³²

³² Rudersdal Kommune har f.eks. en motionssti, som svarer til en maraton-distance, hvor der er adgang til ruten forskellige steder undervejs.

Figur 9. Bevægelsessti.

Der findes i forvejen en lang række motionsruter i Høje-Taastrup Kommune, som er lavet på baggrund af forslag fra aktive motionsudøvere i foreningerne i kommunen. En stor del af ruterne er placeret i det kommunale stisystem med fast underlag, bliver ryddet for sne om vinteren og er belyste på hele strækningen.³³

Men især stisystemerne i Hedeland og ud til Vestskoven og Kroppedal Museum kunne udvides med en række frilufts- og motionsfaciliteter på strækningen. Det kunne f.eks. være shelters, bordbænke, naturlegepladser, bålhytter, områder til mountainbikes og rulleskøjter m.v. I denne sammenhæng vil det være naturligt at foreslå, at der i forbindelse med stisystemerne også bliver tænkt idræt og bevægelse ind i en evt. udvidelse.

By- og streetmiljøer

Byen er mere end bare et sted, man bor. Den er også et oplevelses- og udfoldelsessted, hvor vi tilbringer en stor del af vores tid. Vi bevæger os mellem vores hverdagsdestinationer, vi løber ture eller spiller bold i parken. Byen danner ramme om vores hverdag og fritid, og vi bruger dagligt disse rammer til forskellige rekreative og aktive udfoldelser. Som skitseret tidligere er der sket en ændring i idrætsdeltagelsen hos befolkningen, hvor man søger væk fra den organiserede idræt i de etablerede foreninger og vælger andre aktivitetsformer, idet man har andre behov og ønsker for den fysiske udfoldelse. Det skal være på en fleksibel og uforpligtende måde, og det skal være let tilgængeligt, bekvemt og sjovt at dyrke idræt og være fysisk aktiv.

For at supplere den stigende efterspørgsel efter flere og nye idrætsaktiviteter og behovet for tilsvarende faciliteter kan byens rum udvikles endnu mere for at tilgodese borgernes krav og ønsker til fysisk udfoldelse. Det byggede miljø kan således tænkes som en scene, hvor den fysiske udfoldelse kan finde sted, og hvor arkitekturen og byrummene bliver elementer for idræt og bevægelse. Og rundt omkring i danske byer ses en tendens til at bruge og indtage byens rum, både

³³ Se http://www.htk.dk/Voksne_og_aeldre/Sundhed/Motionsruter.aspx

hos de idrætsaktive og byernes øvrige borgere. Aktiviteterne er rykket ud i gaden, og der tales om livsstilsaktiviteter (Andersen 2009). En stor del af de aktiviteter der sker i gaden, på pladsen og i parken, er spontane og ofte uformelle, som i deres natur er kreative og uforudsigelige og dermed svære at definere og kvalificere. Idrætsgrene som jogging, mountainbike, rulleskøjter og stavgang er stigende, netop fordi de kan udøves overalt. Andre aktiviteter som gymnastik, svømning og basket samt skateboard og parkour dyrkes mere og mere i det offentlige rum. Mange af de nye idrætsaktiviteter er karakteriseret ved, at de principielt kan dyrkes der, hvor man har lyst, da de ikke nødvendigvis kræver bestemte steder eller baner med bestemte størrelser, dyrt udstyr eller bestemte tider. I befolkningsundersøgelsen i kommunen kom det også frem, at især drengene ønsker steder, hvor de kan dyrke parkour, helst i sammenhæng med skaterfaciliteter, som også efterspørges.

Figur 10. Skaterfaciliteter i et bymiljø.

Desuden skal fremhæves de muligheder, som de grønne anlæg i byerne (og landsbyerne) giver i forhold til idrætsaktiviteter og fysisk aktivitet. Oprettelse af træningspavilloner og 'playspots' rundt om i parker og grønne områder ville være med til at aktivere brugerne. Desuden ville baner til frisbee-golf (eller discgolf) kunne placeres flere steder i Høje-Taastrup Kommune, f.eks. i Hedeland eller ved de grønne arealer på Parkvej i Taastrup eller ved Hedehushallen. I denne sammenhæng bør også nævnes kommunens golfbane – for golfbaner kan bruges til meget andet end det klassiske hulspil. Der kunne etableres vandrestier, således at der tages ligeværdigt hensyn til såvel golfspillere som den øvrige befolknings muligheder for rekreativ færdsel i området, selvfølgelig med respekt for sikkerheden. Men golfbaner kan også nemt bruges til både leg, rollespil og andre spændende aktiviteter, f.eks. gamle idrætslege eller langrend (skiløb) om vinteren.

Figur 11. Træningsstationer i det grønne.

Strand- og vandmiljøer

I Høje-Taastrup Kommune er der ikke umiddelbar adgang til kyst eller strand. Tilgængelighed til vand og strand er dog en stor kvalitet, da det rummer en rekreativ og aktiv effekt. Det er naturligvis om sommeren, at der foregår flest aktiviteter, hvor mange strande resten af året ligger stort set øde hen. Men flere og flere aktiviteter er begyndt at dukke op på stranden, og hvor det i nogle tilfælde er muligt at benytte denne type område stort set året rundt. Det er f.eks. beachvolley, beachhåndbold, beachfodbold, mountainbike og løb.

Høje-Taastrup Kommune er dog i gang med at udvikle rekreative områder, hvor vand er et centralt element. Projektet 'Selsmosen – den blå park' handler om at sammentænke udvidelsen af et regnvandsbassin med et blå park-rum, der inviterer til oplevelse, leg og læring. I vandet bliver der bl.a. vandlabyrinth, kajakpolo, vandkanoner og på bredden er der parkour-bane, forhindringsbane, løbesti og beachvolley.

Figur 12. Aktivitetsstrand.

(Foto: Henrik Skovrider)

En anden måde at udbygge strandfaciliteterne i kommunen er at udnytte en række af de eksisterende idrætsfaciliteter, som ikke bliver benyttet i sommermånederne. Det drejer sig f.eks. om grusbanerne, som fodbolden primært bruger i vinterhalvåret. Her kunne man placere såkaldte 'aktivitetsstrande' på sand, hvor der kunne spilles håndbold, volleyball, badminton, ultimate, fodbold og en masse andre spil. Af mulige placeringer i Høje-Taastrup Kommune kan nævnes grusbanerne ved Hedehusene Ny Idrætspark, Fløng Idrætsanlæg, Høje-Taastrup Idrætsanlæg og Taastrup Idrætspark. En udbygning af strandfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune vil også give de mange motionister endnu en valgmulighed for at komme væk fra vejene og ind på en ny type underlag (se figur 12).

5.2 Fleksible haller

Ikke alle idrætsaktiviteter har gode muligheder for at få indendørs haltider. Selvom der er mange haller rundt om i landets kommuner, så er der pres på de fleste i den attraktive tid på hverdage mellem kl. 15 og 21 ('prime time'). Presset kommer ofte fra de idrætsgrene, der har skabt sig en tradition som f.eks. håndbold, badminton, indendørs fodbold, gymnastik osv. Det efterlader imidlertid de mindre eller nye idrætsgrene i en ringere situation, når der skal fordeles haltider. I Høje-Taastrup Kommune er der ifølge spørgeskemaundersøgelsen delte meninger om, hvorvidt gymnastikken eller fodbolden får alle de gode haltider eller om breddeidrætten fylder for meget i forhold til eliten, når det kom til fordelingen af indendørs træningstider.³⁴

Den umiddelbare løsning kan være en ud- eller ombygning af de eksisterende haller og dermed skabe mindre rum, hvor de mindre idrætsgrene, som alligevel ikke har behov for en stor hal, kan være. Det handler således om at udvide antallet af haller eller gymnastiksale i kommunen, hvor der kan køres en skillevæg ned og opdele rummet.

Kortlægningen af idrætsfaciliteterne viser også, at den geografiske fordeling af haller og gymnastiksale i kommunen ikke er så 'skæv' endda.³⁵ Ikke desto mindre bliver der i spørgeskemaundersøgelserne efterspurgt mere halkapacitet i kommunen. Her kunne et idrætshal mere være løsningen på de problemer man har med at tilgodese nye aktiviteter og finde ledige tider.

Anlæggelse af en idrætshal kan dog være en dyr affære og det er da også muligt at udvikle indendørs idrætsanlæg, der svarer til den konventionelle idrætshal, for en brøkdelen af prisen. I 2003 begyndte Lokale- og Anlægsfonden at udvikle princippet om 'lethallen'. En uopvarmet idrætshal uden omklædningsfaciliteter³⁶, der både kan skærme mod vintervejret og samtidig være et billigt og arkitektonisk tiltrækkende alternativ til at opføre en klassisk idrætshal. Idéen med lethallen er ikke, at den skal erstatte de traditionelle idrætshaller. Men i situationer, hvor det ikke var realistisk at rejse en konventionel idrætshal, har kommuner og andre bygherrer en mulighed for i stedet at investere i en lethal, som f.eks. kan placeres i nærhed af skole, klubhus eller idrætsanlæg med omklædningsrum. Desuden viser spørgeskemaundersøgelsen fra denne analyse samt andre

³⁴ Principperne for fordelingen af haltider i Høje-Taastrup Kommune omtales i anden del af den samlede analyse.

³⁵ Se Del 2 – Analyse af behovene for og ønskerne til idrætsfaciliteter i kommunen samt Del 1 – Kortlægning af de eksisterende faciliteter i kommunen.

³⁶ Spørgeskemaundersøgelsen i Del 2 viser jo også, at mange i forvejen tager bad derhjemme i stedet.

behovsundersøgelser, at der er brug for prisbillige indendørs idrætsfaciliteter, hvor man må acceptere at dyrke sin idræt i træningsdragt, hvis det bliver for koldt til shorts og T-shirt (Mogensen 2005).

Lethallen har vist sig at blive en populær løsning med en bred appel til mange forskellige brugergrupper. I SkateCity i Haderslev bliver en lethal brugt som rammen om landets første kombinerede indendørs og udendørs skateanlæg. I Hundige opføres Iglohallen som et idræts- og kulturcenter. I Vegger i Nordjylland er en lethal blevet realiseret, som primært vil blive brugt af idrætsforeningernes voksne medlemmer. Det handler særligt om idrætsgrene, hvor det er en del af kulturen, at man løber sig varm, mens man dyrker idræt. Flere lignende lethaller er på vej i bl.a. Viborg og Ringe. I Skive er en lethal opført til atletik og tennis. Disse eksempler indikerer, at lethallerne har en meget bred appel, fra de klassiske og meget aktive idrætsgrene som f.eks. fodbold og atletik over til skatere, dansere, petanquespillere, klatrere samt en række aktiviteter indenfor kunst og kultur. Et lokalområde i Høje-Taastrup Kommune, som sandsynligvis ville drage nytte af en lethal er Reerslev, hvor skolens gymnastiksal er meget lille og hvor der rent geografisk er længst at køre til en idrætshal i kommunen. Udover at tilføre skolen en ny og rummelig idrætsfacilitet vil en lethal her måske også kunne supplere de motionsaktiviteter, der foregår i området omkring Hedeland.

Med henblik på fodboldens haltider i vintermånederne kunne der f.eks. etableres lethaller med kunststofbane i forbindelse med nogle af de mange almindelige fodboldbaner, hvor der i nogle tilfælde ligger klubhuse med omklædnings- og badefaciliteter i forvejen. De mest oplagte steder til dette ville være Nyhøj Idrætsanlæg, Hedehusene Ny Idrætspark og Fløng Idrætsanlæg.

Lethallerne kan også udstyres med andre underlag, som f.eks. sand der således kunne tilgodese aktiviteter som beachvolley og andre strandrelaterede aktiviteter såsom beach-håndbold, -fodbold og -basket.

Figur 13. Lethal i Vegger.

5.3 Multisale og bevægelseshuse

Eksemplet på en 'multisal' i Høje-Taastrup Kommune vil belyse parallelle idræts- og træningsforløb for hele familien i en lokal kontekst. Det konkrete eksempel tager udgangspunkt i Fløng Skoles gamle gymnastiksal, som pga. sin størrelse i forvejen ikke egner sig til konkurrence eller større arrangementer. Gymnastiksalen er placeret ved skolen og anvendes bl.a. til skoleidræt og foreningsidræt, mens skolehallen og boldbanerne er de faciliteter, som hovedsageligt benyttes.

Når de lokale børn og unge således går til f.eks. udendørs fodbold eller badminton i hallen skal det være muligt for forældre (og søskende) at dyrke motion samtidig. Det kunne gøres ved at indrette et motions- og styrketræningslokale i skolens gymnastiksal, hvor forældrene kunne træne selvstændigt eller også tilbyde aerobic, yoga eller andre fitness-typer i små lokaler for et begrænset antal voksne. Der kunne også tilbydes spinning eller rigtige cykelture i forældrenes 'ventetid' mens børnene var i gang med deres egen idræt. For at understrege helhedstænkningen kunne der ligeledes stilles pauserum til rådighed, hvor familien kunne købe mad, selv tilberede den (eller sammen med andre!) eller blot mødes og snakke før, under og efter træningen.

I udviklingen og etableringen af fremtidige idrætsfaciliteter er det ligeledes afgørende, at være opmærksom på behovet for 'parallelle' forløb inden for den samme facilitet, hvilket naturligvis stiller krav til faciliteternes alsidighed og fleksibilitet.

Figur 14. Gl. gymnastiksal på Fløng Skole.

Idrætsgrene med særlige behov

Ændringerne i idrætsmønsteret giver anledning til en prioritering af faciliteter, der imødekommer aktiviteter som gymnastik, dans, kampsport og de mange former for grundtræning, der går under betegnelsen 'fitness'. De sidste mange års satsning primært på idrætshaller til boldspil har efterladt store aktivitetsområder uden indendørs faciliteter, der understøtter deres særlige facilitetsbehov. De ovennævnte aktiviteter har ikke brug for boldhallens dimensioner, tværtimod modarbejder det store rum ofte den stemning, som er forbundet med den pågældende idrætsgren. Der er samlet set tale om en meget stor del af dagens idrætsbillede, som fortjener opmærksomhed i form af mindre træningssale og bevægelseshuse.

Den mest oplagte løsning er i denne sammenhæng at anvende de mange mindre gymnastik- og tumlesale, som især findes i forbindelse med kommunens mange skoler og børneinstitutioner, eller simpelthen dedikere bestemte idrætshaller til dette formål. I Høje-Taastrup Kommune er der allerede begyndende tegn på denne udvikling. Idrætshallen på Torstorp Skole er f.eks. den eneste hal i kommunen, hvor der forefindes en såkaldt springgrav til springgymnastik. Til gengæld spilles der ikke håndbold i hallen. Gymnastikken fylder meget i kommunen og kunne, udover springgraven på Torstorp Skole, sagtens udnytte en facilitet alene. Det kunne f.eks. laves på Rønnevangsskolen, hvor den store gymnastiksal kunne laves om til et 'gymnastikhus' med en sal til springgymnastik (evt. med springgrav) og en spejlsal til rytme-gymnastik.

Figur 15. Gymnastikhus i Århus.

Men princippet med specialiserede trænings- og konkurrencefaciliteter til bestemte idrætsgrene eller 'idrætsfamilier', som har ensartede behov og ønsker til idrætsfaciliteter, kan sagtens udbredes yderligere, f.eks. inden for kampsport, skydning og vandsport. Her behøver man ikke at tage hensyn til, at andre skal bruge faciliteten bagefter, og at man derfor skal stille sine redskaber væk. Det sociale samvær før og efter idrætsaktiviteterne vil også kunne dyrkes på tværs af discipliner, og desuden vil det for de forskellige foreninger være muligt at skabe en fælles synlighed udadtil overfor potentielle medlemmer og sponsorer.

Ældre og andre grupper

Presset på de offentlige idrætsfaciliteter og træningsanlæg melder sig rundt om i landet, hvor de ældre banker kraftigt på døren. Men idrætsfaciliteterne er underlagt Folkeoplysningsloven, hvilket betyder, at børn og unge ofte har førsteprioritet til hallerne. Resultatet er, at seniorerne bliver proppet ind i 'hullerne', og der er således kamp om tiderne. Om formiddagen og eftermiddagen er de ældre i direkte konkurrence med skolerne og kan måske få lov at komme til i fritimer eller i det store spisekvarter.³⁷

³⁷ Som tidligere angivet viser befolkningsudviklingen for Høje-Taastrup Kommune, at det netop er de ældre aldersgrupper som vil stige mest antalmæssigt, hvilket gør denne problematik desto mere aktuel.

Konsekvensen er bl.a., at flere og flere ældre dyrker idræt uden for det organiserede foreningsliv. Her har især krolf, vandaerobic, stavgang og bedstevolley vundet frem de sidste par år. Cykling, gåture og roning er også idræts- og motionsformer, som er blevet mere populære blandt de ældre. Disse former for motion er gået meget fremad de senere år, da der er flere fordele ved aktiviteterne, som appellerer til idrætsudøvere i den 3. alder (Kampman 2006):

- Træningen kan tilrettelægges fleksibelt og i eget tempo.
- Kan udføres individuelt eller i fællesskab.
- Kræver ikke de store udgifter til udstyr.

Hovedparten af de ældre, som kaster sig ud i de uorganiserede og uformelle idrætsgrene, er dog i forvejen motionsvante. For den gruppe af ældre, der har betænkeligheder ved at kaste sig ud i motions- og idrætslivet, er manglen på faciliteter derimod en hæmmende faktor i forhold til at komme i gang.

Mange af de traditionelle idrætshaller og -anlæg er ikke specielt egnede til mennesker, som er kommet op i årene. De ældre 'drukner' i de store haller. F.eks. er størstedelen af de danske håndboldhaller fra før 1983 og er med deres udformning – store og ofte mørke med højt til loftet – ikke ideelt indrettet til hverken de ældre aktive eller til nye idrætsaktiviteter. Samtidig lægger mange ældre meget vægt på det sociale og ikke kun på idrætten, og derfor bør der være gode og hyggelige cafémiljøer i stedet for kedelige cafeteriaer. Endelig er det også nødvendigt at være opmærksom på, at mange af de mindre mobile ældre ikke kan transportere sig særligt langt, og derfor er der behov for egnede faciliteter i nærområdet (jf. kriteriet om nærhed).

Idrætsfaciliteter, der er rettet mod de mange aktive i ældreidrætten, er i virkeligheden ikke meget anderledes end faciliteter til andre grupper af udøvere. Ved at lytte til kvinderne, til de handicappede, til indvandrerne og de ældre og alle de mennesker, som ikke hører til i de stærke idrætsforeninger, kan der skabes idrætsfaciliteter, som de alle har glæde af. Kvinderne vil have tryghed, god atmosfære, gode omklædningsrum, renlighed og lys. Nogle indvandrere ønsker ikke at klæde om foran andre mennesker, og de handicappede ønsker tilgængelighed og god plads til at komme rundt. Alle disse ønsker hænger godt sammen med, hvad mange ældre og midaldrende motionister har behov for (Vilstrup 2006):

- Skab plads til idræts- og motionsformer som gymnastik, dans, yoga, kampkunst (Tai Chi), småbold og afspænding - bløde idrætsformer uden voldsom kropskontakt og uden bolde, der slår hårdt.
- Byg gode rum til socialt samvær før og efter idrætsaktiviteterne.
- Giv mulighed for dagslys og udsyn.
- Undgå – både inden for og uden for – adgangsforhold, som skaber utryghed.
- Skab bade- og omklædningsfaciliteter, gangområder og aktivitetssale, som blufærdige også har lyst til at bruge.
- Facilitér de bløde bevægelsesformer med f.eks. varmeregulering, spejle, lydanlæg og varme farver.
- Integrér forskellige idrætsgrene og brugere i samme anlæg.
- Gør byggeriet så fleksibelt som muligt, så det også kan bruges til nye, endnu ukendte idrætsgrene.

5.4 Legepladser der bevæger

I Høje-Taastrup Kommune findes der allerede et eksempel på fremtidens legeplads, som skal være interaktiv, computerbaseret og stille krav til fysisk udfoldelse. I dag udvikles børns teknologiske færdigheder i en tidlig alder gennem leg med interaktive spil på computere og spillekonsoller, mens leg og bevægelse i frisk luft er blevet stadig mindre og har ændret sig markant de seneste år. Legepladsen er placeret i Hedehusene ikke langt fra den gamle idrætspark. I forbindelse med udvikling af idrætsfaciliteter i kommunen er det også værd at nævne lege-faciliteter som et potentielt indsatsområde i fremtiden.

Figur 16. Legeplads ved Hedehuset.

I det nævnte tilfælde kombinerer legeredskaberne traditionelle udendørs legeredskaber med computerteknologi. Teknologien tiltrækker også ældre børn, som ikke længere finder legen på legepladsen udfordrende. Spredt rundt på legeredskaberne er der placeret elektroniske enheder, som indeholder lys, lyd og berøringssensorer. De enkelte legeredskaber får 'liv' gennem lyd og lys afhængig af, hvilket spil børnene har valgt. Børnene behøver ikke på forhånd at aktivere et spil, da legeredskaberne fra det øjeblik, børnene leger på det, bliver interaktivt.

Et andet eksempel på fremtidens legeplads er de virtuelle legepladser. Traditionelle legepladser er vigtige for børns udvikling af en række færdigheder, men især for de ældre børn rummer de begrænsninger. Det er især børn over 9 år, der mangler udfordring og underholdning, ligesom den fysiske aktivitet ikke altid bliver udfordret tilstrækkeligt. Virtuelle legepladser er ikke ment som en erstatning for traditionelle legepladser, men som et supplement, der udvider målgruppen og tilføjer nye oplevelser, der sætter gang i fantasien. Fordelene ved virtuelle legepladser er bl.a. den høje grad af fysisk aktivitet, der ligger i spillene, der ofte løses og spilles ved at bevæge sig fysisk rundt i spillenes opgaver.

Virtuelle legepladser er et billigt supplement til de dyre traditionelle legepladser. Virtuelle legepladser kræver nødvendigvis ikke fysiske konstruktioner – men kan benytte moderne teknologi som en mobiltelefon med GPS, som man kan bruge til at finde rundt i de forskellige spil og lege.

Der findes dog også virtuelle legepladser, som består af f.eks. klatreredskaber, gyngeredskaber og rutsjebaner med indbyggede virtuelle spil, der er computerstyrede.

Da de virtuelle legepladser appellerer til tidens børn og unges fokus på ny teknologi og med fokus på den fysiske aktivitet bør denne type anlæg også tænkes med i udarbejdelsen af fremtidens idrætsfaciliteter i Høje-Taastrup Kommune.

6. Referencer

Andersen, Rasmus B. (2009): *AKTIVERENDE arkitektur og byplanlægning*; Center for Idræt og Arkitektur, København

Bille, Steen (2005): *Det handler om mennesker*; Magasinet UDSPIL, DGI, Vingsted 2005

Bille, Trine; Fridberg, Torben; Storgaard, Svend; Wulf, Erik (2005): *Danskernes kultur- og fritidsaktiviteter 2004 – med udviklingslinjer tilbage til 1964*. AKF forlaget i samarbejde med Lokale- og Anlægsfonden.

Fridberg, Torben (2008): *Sport and Exercise in Denmark, Scandinavia and Europe*; [under udarbejdelse]

Høje-Taastrup Kommune (2009): *Udviklingsstrategier - Kommuneplan 2010-2022*.

Ibsen, Bjarne & Theisen Pedersen, Mogens (1997): *Evaluering af Ældre i Bevægelse i København*; Danmarks Højskole for Legemsøvelser, København

Ibsen, Bjarne (2002): *Idræt i Vindinge*. Forskningsnotat. Institut for Forskning i Idræt og Folkelig Oplysning.

Ibsen, Bjarne (2007): *Børns idrætsdeltagelse i Københavns Kommune i 2007*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

Ibsen, Bjarne og Jan Toftegaard Støckel (2007): *Børns idrætsdeltagelse i Albertslund Kommune*; Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

Kampman, Tom Erik (2006): *Ældre i udbrud*; Tidsskriftet Tribune nr. 5, Lokale- og Anlægsfonden.

Larsen, Knud (2003): *Idrætsdeltagelse i Danmark – 2002*; Lokale- og Anlægsfonden, 2003.

Larsen, Knud (2003b): *Den tredje bølge*. Lokale- og Anlægsfonden, 2003.

Larsen, Knud (2006): *Brugerindflydelse & Brugertilfredshed – ved brugen af idrætsanlæg*; Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet

Larsen, Knud og Bjarne Ibsen (2006): *Skolebørns deltagelse i idræt og andre fysiske aktiviteter i Rudersdal*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

Mogensen, Mette (2005): *Idrætshaller for fremtiden – en anden boldgade*, Lokale- og Anlægsfonden.

Munch, Laura (2002): *Idrætsfaciliteter i Gentofte Kommune 2002 – en status- og analyserapport af nuværende idrætsfaciliteters anvendelse og potentielle faciliteters udformning og placering*; Institut for Idræt, Københavns Universitet.

Ottesen, Laila og Ibsen, Bjarne (1999). *Idræt, motion og hverdagsliv - i tal og tale*. Forskningsrapport. Institut for Idræt.

Ottesen, Laila og Ibsen, Bjarne (2000). *Børn, idræt og hverdagsliv*. Forskningsnotat. Institut for Idræt, Københavns Universitet.

Rasmussen, Johan (2007): *Hallen til de skæve idrætter*; Tidsskriftet Tribune nr. 7, Lokale- og Anlægsfonden.

Roessler, Kaya & Overbye, Marie (2006): *Kvinder og mænd i idrættens rum*; Syddansk Universitet

Skjerk, Ole (2002): *Om adgang – evaluering af Det Idrætspolitiske Idéprogram IV*; Institut for Idræt, Københavns Universitet.

Ulseth, Anne-Lene Bakken (2003): *Treningscentre og idrettslag. Konkurrerende eller supplerende tilbud?* Institutt for samfunnsforskning. Rapport 2003:2.

Ulseth, Anne-Lene Bakken (2008): *Mellom tradisjon og nydannelse. Analyser av fysisk aktivitet blant voksne i Norge*; Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. Det Samfunnsvitenskapelige Fakultet. Universitetet i Oslo.

Vilstrup, Jens (2006): *Ældre som rambuk for fornyelse*; Tidsskriftet Tribune nr. 5, Lokale- og Anlægsfonden.

7. Bilag

Bilagstabel 1. Befolkningsfremskrivning (i antal) for Høje-Taastrup Kommune efter alder og tid fra 2011 til 2040 (Kilde: Danmarks Statistik).

	2011	2020	2030	2040
0-9 år	6.349	6.447	6.944	6.987
10-19 år	6.215	6.292	6.382	6.887
20-29 år	5.062	5.751	5.673	5.624
30-39 år	6.785	6.140	7.175	6.999
40-49 år	7.243	6.748	6.007	7.058
50-59 år	5.880	6.587	6.120	5.426
60-69 år	5.919	5.214	5.930	5.560
70-79 år	2.994	4.728	4.388	5.154
80-89 år	1.114	1.640	2.848	2.796
90 år +	192	250	422	774
I alt	47.753	49.800	51.890	53.262

Bilagsfigur 1. Befolkningsfremskrivning (i procent) for befolkningssammensætningen i Høje-Taastrup Kommune efter alder og tid fra 2011 til 2040 (Kilde: Danmarks Statistik).

